



Vlaams
Parlement

vergadering **37**
zittingsjaar 2020-2021

Woordelijk Verslag

Plenaire Vergadering

van 23 juni 2021

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	7
VERONTSCHULDIGINGEN	7
MEDEDELING VAN DE VOORZITTER	7
VOORSTEL VAN DECREET van Peter Van Rompuy, Wilfried Vandaele en Willem-Frederik Schiltz tot wijziging van artikel 47/1 van het decreet van 21 november 2003 betreffende het preventieve gezondheidsbeleid in het kader van COVID-19 in de zomer van 2021 – 861 (2020-2021) – Nr. 1 Voorstel tot spoedbehandeling	7
VOORSTEL VAN DECREET van Wilfried Vandaele, Peter Van Rompuy en Willem-Frederik Schiltz tot het nemen van dringende tijdelijke maatregelen in het onderwijs naar aanleiding van de coronacrisis (VIII) – 850 (2020-2021) – Nr. 1 Voorstel tot spoedbehandeling	7
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Staf Aerts, Piet De Bruyn, Orry Van de Wauwer, Stephanie D'Hose en Annick Lambrecht over de rechten van de lgbtqi+-gemeenschap in Hongarije – 865 (2020-2021) – Nr. 1 Voorstel tot spoedbehandeling	8
VOORSTEL van Liesbeth Homans, Wilfried Vandaele, Peter Van Rompuy, Willem-Frederik Schiltz, Björn Rzoska en Hannes Anaf tot wijziging van het Reglement van het Vlaams Parlement, wat de samenstelling van onderzoekscommissies betreft – 867 (2020-2021) – Nr. 1 Voorstel tot spoedbehandeling	8
ACTUELE VRAAG van Bart Claes aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het voorleggen van de saneringsfactuur voor de PFOS-vervuiling aan 3M ACTUELE VRAAG van Mieke Schauvliege aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de sanering van de PFOS-vervuiling veroorzaakt door het bedrijf 3M	9
ACTUELE VRAAG van Maaike De Rudder aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de brief aan de lokale besturen met onderzoek naar mogelijke bodemvervuiling met PFOS en PFAS	14
ACTUELE VRAAG van Tinne Rombouts aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de veiligheidsregels rond kampvuren	18
ACTUELE VRAAG van Katja Verheyen aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de digitale omslag in de jeugdhulpverlening	19
ACTUELE VRAAG van Freya Saeys aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de tweede prik met het AstraZeneca-vaccin	23
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	28

ACTUELE VRAAG van Piet De Bruyn aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de naleving van de mediarijchlijnen met betrekking tot zelfdoding	28
ACTUELE VRAAG van Anke Van dermeersch aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de uitspraken van de minister betreffende de 'onvermijdelijkheid' van een kilometerheffing of een taks op elektrische wagens	32
ACTUELE VRAAG van Marino Keulen aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de lancering van Mobiliteit Innovatief Aanpakken (MIA)	36
ACTUELE VRAAG van Joris Nachtergaele aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de situatie van professor Ahmadreza Djalali in Iran	40
ACTUELE VRAAG van Filip Dewinter aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de krapte op de arbeidsmarkt in de bouwsector en de gebrekkige communicatie op bouwerven door de inzet van buitenlandse arbeidskrachten	
ACTUELE VRAAG van Maaïke De Vreese aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de problematiek van de detachering van buitenlandse werkkkrachten en de sociale inspectie	
ACTUELE VRAAG van Kim De Witte aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, en aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de instorting van een school in aanbouw in Antwerpen	
ACTUELE VRAAG van Caroline Gennez aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de controle door de Vlaamse Sociale Inspectie naar aanleiding van het werfongeval met dodelijke afloop in Antwerpen	44
ACTUELE VRAAG van Koen Daniëls aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de schorsing van hbo5-opleidingen gericht op Indiase verpleegkundigen	53
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	57
ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van decreten naar aanleiding van de reorganisatie van het beleidsdomein Kanselarij en Bestuur en van de samenvoeging van het beleidsdomein Kanselarij en Bestuur met het beleidsdomein Internationaal Vlaanderen	
– 778 (2020-2021) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	57
Artikelsgewijze bespreking	57

ONTWERP VAN DECREET tot bekrachtiging van de besluiten van de Vlaamse Regering inzake de noodfondsen cultuur, jeugd, sport en media naar aanleiding van de COVID-19-pandemie – 779 (2020-2021) – Nrs. 1 tot en met 3	
Algemene bespreking	57
Artikelsgewijze bespreking	58
ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 – 780 (2020-2021) – Nrs. 1 tot en met 3	
Voorstel tot verdaging	58
ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet van 20 december 2013 betreffende de Cultuurprijzen van de Vlaamse Gemeenschap – 824 (2020-2021) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	59
Artikelsgewijze bespreking	60
ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 31 mei 2021 tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Waalse Gewest en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie betreffende bijzondere verwerkingen van persoonsgegevens met het oog op het opsporen en onderzoeken van clusters en collectiviteiten, met het oog op de handhaving van de verplichte quarantaine en testing en met het oog op het toezicht op de naleving door de bevoegde sociaal inspecteurs van de maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 tegen te gaan op de arbeidsplaatsen – 855 (2020-2021) – Nr. 1	
Algemene bespreking	60
Artikelsgewijze bespreking	61
VOORSTEL VAN DECREET van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Freya Saeyns, Koen Daniëls, Maaïke De Rudder en Annabel Tavernier tot wijziging van het decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid en het decreet van 8 juni 2007 betreffende de studiefinanciering van de Vlaamse Gemeenschap, wat de studiefinanciering van pleegkinderen en pleeggasten betreft – 823 (2020-2021) – Nrs. 1 tot en met 3	
Algemene bespreking	61
Artikelsgewijze bespreking	62
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Freya Saeyns, Katja Verheyen, Maaïke De Rudder en Koen Daniëls over een totaalaanpak van kindermishandeling – 796 (2020-2021) – Nrs. 1 en 2	
Bespreking	63
REKENING VAN HET VLAAMS PARLEMENT OVER 2020 – 11 (2020-2021) – Nr. 1	
REKENING VAN DE VLAAMSE OMBUDSDIENST OVER 2020 – 45-A (2020-2021) – Nr. 1	
REKENING VAN HET KINDERRECHTENCOMMISSARIAAT OVER 2020 – 46-A (2020-2021) – Nr. 1	
REKENING VAN HET VLAAMS VREDESINSTITUUT OVER 2020 – 48-A (2020-2021) – Nr. 1	
Bespreking en stemmingen	69

VOORSTEL van Liesbeth Homans, Wilfried Vandaele, Peter Van Rompuy, Willem-Frederik Schiltz, Björn Rzoska en Hannes Anaf tot wijziging van het Reglement van het Vlaams Parlement, wat de samenstelling van onderzoekscommissies betreft – 867 (2020-2021) – Nr. 1	
Voorstel tot spoedbehandeling	72
Algemene bespreking	73
Artikelsgewijze bespreking	75
Artikelsgewijze stemming	76
Hoofdelijke stemming	76
ONDERZOEKSCOMMISSIE	
Samenstelling en benaming	76
VOORSTEL VAN DECREET van Wilfried Vandaele, Peter Van Rompuy en Willem-Frederik Schiltz tot het nemen van dringende tijdelijke maatregelen in het onderwijs naar aanleiding van de coronacrisis (VIII) – 850 (2020-2021) – Nr. 1	
Voorstel tot spoedbehandeling	77
Algemene bespreking	78
Artikelsgewijze bespreking	83
VOORSTEL VAN DECREET van Peter Van Rompuy, Wilfried Vandaele en Willem-Frederik Schiltz tot wijziging van artikel 47/1 van het decreet van 21 november 2003 betreffende het preventieve gezondheidsbeleid in het kader van COVID-19 in de zomer van 2021 – 861 (2020-2021) – Nr. 1	
Voorstel tot spoedbehandeling	84
Algemene bespreking	84
Artikelsgewijze bespreking	85
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Staf Aerts, Piet De Bruyn, Orry Van de Wauwer, Stephanie D'Hose en Annick Lambrecht over de rechten van de lgbtqi+-gemeenschap in Hongarije – 865 (2020-2021) – Nr. 1	
Voorstel tot spoedbehandeling	85
Bespreking	86
ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van decreten naar aanleiding van de reorganisatie van het beleidsdomein Kanselarij en Bestuur en van de samenvoeging van het beleidsdomein Kanselarij en Bestuur met het beleidsdomein Internationaal Vlaanderen – 778 (2020-2021) – Nrs. 1 en 2	
Artikelsgewijze stemming	92
Hoofdelijke stemming	92
ONTWERP VAN DECREET tot bekrachtiging van de besluiten van de Vlaamse Regering inzake de noodfondsen cultuur, jeugd, sport en media naar aanleiding van de COVID-19-pandemie – 779 (2020-2021) – Nrs. 1 tot en met 3	
Artikelsgewijze stemming	93
Hoofdelijke stemming	93
ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet van 20 december 2013 betreffende de Cultuurprijzen van de Vlaamse Gemeenschap – 824 (2020-2021) – Nrs. 1 en 2	
Artikelsgewijze stemming	93
Hoofdelijke stemming	94

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 31 mei 2021 tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Waalse Gewest en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie betreffende bijzondere verwerkingen van persoonsgegevens met het oog op het opsporen en onderzoeken van clusters en collectiviteiten, met het oog op de handhaving van de verplichte quarantaine en testing en met het oog op het toezicht op de naleving door de bevoegde sociaal inspecteurs van de maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 tegen te gaan op de arbeidsplaatsen – 855 (2020-2021) – Nr. 1	
Artikelsgewijze stemming	94
Hoofdelijke stemming	94
VOORSTEL VAN DECREET van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Freya Saeyns, Koen Daniëls, Maaïke De Rudder en Annabel Tavernier tot wijziging van het decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid en het decreet van 8 juni 2007 betreffende de studiefinanciering van de Vlaamse Gemeenschap, wat de studiefinanciering van pleegkinderen en pleeggasten betreft – 823 (2020-2021) – Nrs. 1 tot en met 3	
Artikelsgewijze stemming	95
Hoofdelijke stemming	95
VOORSTEL VAN DECREET van Wilfried Vandaele, Peter Van Rompuy en Willem-Frederik Schiltz tot het nemen van dringende tijdelijke maatregelen in het onderwijs naar aanleiding van de coronacrisis (VIII) – 850 (2020-2021) – Nr. 1	
Artikelsgewijze stemming	95
Hoofdelijke stemming	96
VOORSTEL VAN DECREET van Peter Van Rompuy, Wilfried Vandaele en Willem-Frederik Schiltz tot wijziging van artikel 47/1 van het decreet van 21 november 2003 betreffende het preventieve gezondheidsbeleid in het kader van COVID-19 in de zomer van 2021 – 861 (2020-2021) – Nr. 1	
Artikelsgewijze stemming	96
Hoofdelijke stemming	96
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Freya Saeyns, Katja Verheyen, Maaïke De Rudder en Koen Daniëls over een totaalaanpak van kindermishandeling – 796 (2020-2021) – Nrs. 1 en 2	
Hoofdelijke stemming	97
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Staf Aerts, Piet De Bruyn, Orry Van de Wauwer, Stephanie D'Hose en Annick Lambrecht over de rechten van de lgbtqi+-gemeenschap in Hongarije – 865 (2020-2021) – Nr. 1	
Hoofdelijke stemming	97
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	98
BIJLAGEN	
Aanwezigheden	100
Individuele stemmen Vlaamse Volksvertegenwoordigers	100

OPENING VAN DE VERGADERING**Voorzitter: mevrouw Liesbeth Homans**

– *De vergadering wordt geopend om 13.59 uur.*

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Collega's, zoals we al een lange tijd bezig zijn, zijn we niet met alle 124 volksvertegenwoordigers aanwezig maar slechts met 39, omdat ook wij ons moeten houden aan de coronamaatregelen.

Minister Bart Somers is verontschuldigd.

MEDEDELING VAN DE VOORZITTER

De voorzitter: Dames en heren, bij brief van 21 juni 2021 brengt minister Zuhair Demir het Vlaams Parlement ter kennis van het besluit van de Vlaamse Regering van 18 juni 2021 houdende vaststelling van een civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid, zoals vermeld in het decreet van 20 maart 2020 over maatregelen in geval van een civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid, naar aanleiding van de uitrol van de vaccinatiestrategie in het kader van het COVID-19 virus.

De brief en de bijbehorende documenten zijn op het intranet geplaatst bij de mededelingen aan de plenaire vergadering.

Vraagt hierover iemand het woord? (*Neen*)

VOORSTEL VAN DECREET van Peter Van Rompuy, Wilfried Vandaele en Willem-Frederik Schiltz tot wijziging van artikel 47/1 van het decreet van 21 november 2003 betreffende het preventieve gezondheidsbeleid in het kader van COVID-19 in de zomer van 2021 – 861 (2020-2021) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (CD&V): Voorzitter, bij motie van orde willen we graag vragen om een voorstel van decreet over het preventieve gezondheidsbeleid aan de agenda toe te voegen. Het is al 'preventief' gedeeld met de andere fracties. (*Gelach*)

We hopen dat we daar vandaag nog over kunnen stemmen.

De voorzitter: Is het goed dat we ons daar later over uitspreken? (*Instemming*)

Het incident is gesloten.

VOORSTEL VAN DECREET van Wilfried Vandaele, Peter Van Rompuy en Willem-Frederik Schiltz tot het nemen van dringende tijdelijke maatregelen in het onderwijs naar aanleiding van de coronacrisis (VIII) – 850 (2020-2021) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, ik wil uiteraard niet onderdoen voor de heer Van Rompuy en vraag ook op basis van artikel 50, punt 1, a), ...

De voorzitter: U bedoelt 'h)'?

Wilfried Vandaele (N-VA): ... om bij hoogdringendheid een punt aan de agenda toe te voegen, namelijk het voorstel van decreet tot het nemen van dringende tijdelijke maatregelen in het onderwijs naar aanleiding van de coronacrisis, in de wandelgangen 'Corona VIII' genoemd. De tekst is sinds gisteren al beschikbaar op de website.

De voorzitter: Mijnheer Vandaele, voor alle duidelijkheid en niet om gek te doen: 'a)' betreft een aanvulling van de agenda, 'h)' betreft een voorstel tot spoedbehandeling. Vraagt u een spoedbehandeling of een aanvulling van de agenda?

Wilfried Vandaele (N-VA): U wilt mij pakken op mijn West-Vlaamse uitspraak. *(Gelach)*

De voorzitter: U vraagt dus de spoed? *(Instemming)*

Het incident is gesloten.

**VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Staf Aerts, Piet De Bruyn, Orry Van de Wauwer, Stephanie D'Hose en Annick Lambrecht over de rechten van de lgbtqi+-gemeenschap in Hongarije
– 865 (2020-2021) – Nr. 1**

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Ik ben niet van West-Vlaanderen en ik heb het dus wel degelijk over artikel 50, punt 1, h). *(Gelach)*

Ik vraag om met spoed een voorstel van resolutie op de agenda te plaatsen in verband met de schending van de lgbtqi+-rechten in Hongarije.

De voorzitter: Is het goed dat we ons daar later over uitspreken? *(Instemming)*

Het incident is gesloten.

**VOORSTEL van Liesbeth Homans, Wilfried Vandaele, Peter Van Rompuy, Willem-Frederik Schiltz, Björn Rzoska en Hannes Anaf tot wijziging van het Reglement van het Vlaams Parlement, wat de samenstelling van onderzoekscommissies betreft
– 867 (2020-2021) – Nr. 1**

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Collega's, dan heb ik zelf, op basis van artikel 50, punt 1, h), ook nog een voorstel tot spoedbehandeling van een voorstel tot wijziging van het Reglement van het Vlaams Parlement.

Is het goed dat we ons daar later over uitspreken? *(Instemming)*

Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van Bart Claes aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het voorleggen van de saneringsfactuur voor de PFOS-vervuiling aan 3M

ACTUELE VRAAG van Mieke Schauvliege aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de sanering van de PFOS-vervuiling veroorzaakt door het bedrijf 3M

De voorzitter: De heer Claes heeft het woord.

Bart Claes (Vlaams Belang): Minister, opnieuw een vraag over PFOS, want u liet de afgelopen dagen de spierballen rollen, althans in de pers, met enkele pittige uitspraken, zoals dat u nog niet klaar bent met 3M, dat u de factuur aan 3M zult presenteren en dat 3M het lachen snel zal vergaan voor de dading die men heeft kunnen afsluiten. Dat zijn uitspraken met pit. U bent een minister met pit. Ik hou daar wel van. We hebben dat moeten missen in deze regering en ook in de vorige Vlaamse Regering.

Maar, minister en collega's, laat ons niet vergeten dat zowel deze regering als de vorige al wel bijna 50 miljoen euro Vlaams belastinggeld heeft opgehoest aan Lantis om die rotzooi van 3M op te kuisen. Ik zal het opsommen. Tijdens de vorige legislatuur heeft men 25 miljoen euro gekregen van minister Weyts, die de eindverantwoordelijke was voor de dading, en van voormalig minister Tommelein. Tijdens deze legislatuur kreeg men 1,8 miljoen euro van minister Diependaele en 25 miljoen euro van minister Peeters, middelen afkomstig uit het coronarelacefonds. Dat geld moest eigenlijk gebruikt worden om onze bedrijven te helpen de coronacrisis te overleven. Dus, ongeveer 50 miljoen euro belastinggeld van de Vlamingen.

Minister, wat zult u doen, wat hebt u ondernomen en wat kunt u doen om die 50 miljoen euro terug te vorderen van 3M?

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Minister, vandaag weten we dat het schadelijke PFOS veel wijder verspreid is dan gedacht. Meer dan 1 miljoen Vlamingen mogen geen eieren meer eten van eigen kweek. Er zit 110 keer te veel PFOS in het water, 6 keer te veel in de vissen en 26 keer te veel in de bodem. De Vlaams Regering heeft het serieus verknoeid. Ik zeg dat niet alleen. Dat zegt ook topadvocate in het milieurecht Isabelle Larmuseau in de krant.

Groen wil dat u als verantwoordelijke minister het boeltje opruimt. De vervuilde gronden moeten worden gesaneerd. De vervuiler 3M moet betalen. Maandagavond in Terzake zei u dat de sanering van de vervuilde gronden er komt en dat 3M de factuur zal betalen. Minister, ik ben benieuwd hoe u dat zult doen. Volgens diezelfde topadvocate Isabelle Larmuseau hebt u geen poot om op te staan. Er zijn geen harde normen die u kunt gebruiken om 3M te laten betalen. Die zijn er niet omdat deze en de vorige Vlaamse Regeringen nooit harde normen durfden vast te leggen: wat is schadelijk en wat niet? Wat mag en wat mag niet? Geen kat weet het. Hoe kunt u de vervuiler dwingen om te betalen als er geen harde normen zijn? Mijn vraag is dan ook, minister: hoe zult u 3M aansprakelijk stellen?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Collega's, we hebben hier vorige week een uitgebreid debat gehad over de PFOS-vervuiling in en rond Zwijndrecht. Ik heb toen heel goed geluisterd naar heel wat fracties in het parlement. Iedereen heeft heel duidelijk gezegd dat de vervuiler betaalt. We zullen dat principe hanteren, ook in dit dossier. Mevrouw Schauvliege, u moet artikel 156 en volgende van het

Bodemdecreet eens lezen. Daarin is heel duidelijk het principe opgenomen dat de overheid op basis van dat decreet ook kan ingrijpen. We zijn nu een aantal metingen aan het doen rond een perimeter van 4 kilometer rond 3M, zowel van bodem en voeding als van grondwater. We zullen de resultaten van die metingen normaal in de loop van de komende weken ontvangen en dan kunnen we kijken wat er allemaal vervuild is en in welke mate en wat de kostprijs zal zijn om de boel op te ruimen – zoals jullie terecht zeggen – en een saneringsplan te maken. Die metingen hebben we nodig. Binnen een aantal weken zijn die klaar.

Hoe hebben we dat in het verleden gedaan? Het is belangrijk dat we kijken naar een aantal historische saneringen uit het verleden. Denk maar aan Nyrstar in Limburg waarbij de inwoners de mogelijkheid hebben gehad om hun tuinen in een straal van 9 kilometer te laten afgraven. Heel veel inwoners hebben daarvan gebruikgemaakt. Dat is een proces van een aantal jaar. Ik vind dat we dat verschuldigd zijn en dat we dat op die manier ook in Zwijndrecht zullen moeten aanpakken. We zullen zien, hopelijk met medewerking van 3M. Bij Nyrstar is dat gebeurd met medewerking: dat bedrijf heeft 60 of 65 miljoen euro vrijgemaakt.

Er wordt een gesprek met 3M gepland. Uiteraard is er al contact geweest, maar ik wacht op de metingen om concreet de cijfers te bekijken en na te gaan wat de situatie is. Daarnaast zijn we ook alles goed aan het documenteren en alle juridische mogelijkheden aan te bekijken. Wat kunnen we allemaal doen? Ik wil heel duidelijk zijn en de link maken met onze milieuschadewetgeving. Die voorziet ook heel duidelijk in verplichtingen voor exploitanten die milieurisico's veroorzaken. Ik heb vorige week contact gehad met een aantal Amerikaanse advocaten die met dat dossier bezig zijn geweest. Ik lees dat ook hier in Vlaanderen 3M al jaren geleden op de hoogte was. Het bedrijf beschikte blijkbaar over eigen wetenschappelijk onderzoek.

Indien dat klopt, want het is natuurlijk wel belangrijk dat we goed nagaan wat het bedrijf wist, dan is dat natuurlijk onaanvaardbaar, en is dat ook in strijd met de milieuschadewetgeving. Op basis van die zaken moeten we alle middelen uitputten die we hebben. Ik denk dat het parlement vorige week ook heel duidelijk dat signaal heeft gegeven. Vervolgens, na die metingen, zodra we de resultaten krijgen, zowel van de grond en voeding als van het grondwater, zullen we ook een soort saneringsplan moeten opmaken, uiteraard ook in overleg met het bestuur daar, om de boel daar opnieuw proper te maken. Ik denk dat we dat wel verschuldigd zijn.

De voorzitter: De heer Claes heeft het woord.

Bart Claes (Vlaams Belang): Minister, ik waardeer uw strijdlust in dezen, maar ik denk dat dat toch een tikkeltje naïef is. U kunt dat zeker doen. Zoals u in de pers aankondigde en ook hier herhaalt, u kunt die factuur zeker voorleggen aan 3M. Zij zijn saneringsaansprakelijk en volgens het Bodemdecreet saneringsplichtig. Als u dan echter gaat onderhandelen met 3M, dan ben ik er zeker van dat zij heel snel die dading op tafel zullen leggen. Ze zullen erop wijzen dat ze een contract met Lantis hebben waarin staat dat die zullen opdraaien voor de saneringswerken en er ook voor zullen betalen. Wat kunt u dan doen? Gaat u dan naar Lantis stappen en tegen hen procederen? Dat kan zijn, maar wat gaat Lantis dan doen? Zij gaan aan u zeggen dat dat klopt, dat ze dat allemaal willen saneren, maar dat ze een vrijwaringsclausule hebben, een notariële akte uit 2004 getekend door hen en de Vlaamse Regering waarin staat dat Lantis gehouden is tot saneren, maar dat de kosten daarvoor onmiddellijk zullen worden betaald door de Vlaamse overheid. Gaat u dan tegen uzelf procederen, of hoe moet ik dat juist zien?

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Minister, u mag gerust zijn: het Bodemsanerings-decreet hebben we gelezen. Het was misschien beter geweest dat uw collega's van de vorige Vlaamse Regering dat ook eens goed hadden gelezen. Ik heb echter een bijkomende vraag. Intussen is duidelijk geworden dat die PFOS-vervuiling overal zit, dat er op diverse plaatsen in Vlaanderen hoge, gevaarlijke concentraties van fluorchemicaliën zitten. Mijn vraag is dan ook heel concreet: gaat u die sites op dezelfde manier aanpakken, en hebt u enig idee van de inschatting van de kostprijs die die sanering zal hebben?

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): De collega van het Vlaams Belang verwijst nog eens naar de fameuze dading. Collega, als ik goed ben geïnformeerd, gaat dat echter maar over een deeltje van de vervuiling. In deze discussie is dit dus niet echt relevant, denk ik.

Minister, u maakt zich sterk dat de vervuiler, 3M, zal betalen. Dat is inderdaad het algemene principe: de vervuiler betaalt. Dat geldt voor groot en klein, zou ik zeggen. We kunnen ons wel voorstellen dat het bedrijf waarschijnlijk wel wat zal tegenpruttelen. Ik heb dat hier vorige week ook gezegd. We steunen u echter uiteraard om hier voluit voor te gaan en alle middelen hiervoor in te zetten, om er inderdaad voor te zorgen dat de vervuiler betaalt.

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (Vooruit): Minister, dank u wel voor uw antwoord. Er moet heel snel duidelijkheid komen over wat het bedrijf 3M al dan niet wist. Dat zal ook een van de vragen zijn in de onderzoekscommissie, denk ik. De vervuiler moet inderdaad betalen. Ik denk dat dat heel duidelijk is voor iedereen hier. Ik heb echter een heel concrete vraag. We weten dat zulke procedures lang kunnen aanslepen. Ik denk dat het belangrijk is dat er snel duidelijkheid komt, ook voor de bevolking, maar dat er ook snel maatregelen kunnen worden genomen. Ik hoop dat het niet de bedoeling is om die procedures helemaal af te wachten en dan pas in te grijpen. Is de Vlaamse Regering bereid om snel zelf een initiatief in dezen te nemen, en er dan uiteraard voor te zorgen dat uiteindelijk de factuur zal worden betaald door de vervuiler?

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Collega's, vorige week heb ik in het actualiteitsdebat hier drie punten heel duidelijk gesteld. Een daarvan was dat het principe dat de vervuiler betaalt, duidelijk overeind moet blijven. Wat de aansprakelijkheid voor de sanering betreft, zijn er, begrijp ik, diverse juridische instrumenten waarmee kan worden gewerkt. Er is het Bodemdecreet. Daarom hebben we destijds inderdaad ook gevraagd hoe het zit met de definitieve norm. Er is echter eveneens de afvalstoffenregeling. Eventueel zijn er strafrechtelijke procedures. Naast de aansprakelijkheid heb je eveneens de milieuschade. Minister, ik begrijp dat u ook van de milieuschaderegeling wilt gebruikmaken. Zal de schade die bedrijven, inwoners, landbouwbedrijven lijden, daadwerkelijk ook worden meegenomen in de kosten?

Tot slot wil ik erop wijzen dat juridische procedures de neiging hebben om heel wat tijd in beslag te nemen. Op welke manier ziet u op korte termijn de aanpak van de sanering op het terrein als dat nodig is?

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Minister, u zegt dat u nog niet klaar bent met 3M maar de vraag is in de eerste plaats of uw partij, uw regering en uw stadsbestuur in

Antwerpen niet beter wat vroeger waren begonnen met 3M. Er wordt hier veel gesproken over wat 3M wist maar intussen weten we dat de Vlaamse Regering ook al heel veel wist, vier jaar lang, en dat in de doofpot heeft gestopt.

Uw partijvoorzitter zegt dat er de afgelopen jaren geen juridische posities zijn opgebouwd. En dan is de vraag welk juridische posities u op dit moment opbouwt. U hoopt immers op de medewerking van 3M, u zegt dat u zult terugvorderen en dat de vervuiler zal betalen. U hebt contact gehad met 3M en dan vraag ik me af wat die mensen nu zeggen. Het laatste wat ik van 3M heb gelezen, dateert van vier jaar geleden. Daarin zeiden ze dat zij niet aansprakelijk zijn voor de vervuiling met PFOS, de stof die zij als enigen in de wijde omgeving produceren en dat zij de kosten afschuiven op de overheid. Ik weet dat het slechts over een deel van het projectgebied ging maar dit was wel hun standpunt op dat moment. De vraag is of dat intussen veranderd is en welke posities u hebt opgebouwd om ervoor te zorgen dat ze effectief tot de laatste cent zullen betalen.

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Voorzitter, minister, collega's, ik wil er nog eens op hameren dat er drie principes zijn in dit dossier die we steeds voor ogen moeten houden. Ten eerste primeert de gezondheid van de bevolking. Ten tweede betaalt de vervuiler. Ten derde moet er maximale transparantie zijn.

Collega's van het Vlaams Belang, u kunt niet hier in het parlement met ons allen een onderzoekscommissie oprichten om transparantie te bieden als u dan vervolgens de mensen blaasjes wijsmaakt. Ik zal het eventjes aanschouwelijk stellen. Lantis is een aannemer die een tunnel moet graven. Zij willen in die grond graven, zien dat die vervuild is, bellen naar de OVAM om te vragen wat ze daarmee moeten doen. De OVAM beslist dat ze dat moeten inpakken en ervoor moeten zorgen dat dit nadien kan worden gesaneerd. Ze bellen naar 3M, sluiten een overeenkomst: 'Alstublieft 3M, hier is uw vuile grond, op uw terrein, inclusief waterzuivering'.

Er is nooit door Lantis of eender welk element van de overheid gezegd dat zij niet zullen moeten opdraaien voor de sanering van de grond. Het enige waar die dading over gaat, is dat die grond daar opzij wordt gezet om later te worden gesaneerd.

Minister, de vervuiler betaalt. U hebt dat aangegeven en terecht, we moeten daarvoor strijden. We horen van iedereen van alles maar van 3M horen we niets. In afwachting van de onderzoekscommissie en het onderzoek dat wij tot op het bot zullen voeren, moet er natuurlijk nu al actie worden ondernomen. In die zin sluit ik me aan bij de vraag van collega D'Haese. Minister, welke stappen kunt u vandaag al zetten om het gesprek met 3M te openen en de juridische positie van de Vlaamse Regering op te bouwen?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Ik dank alle collega's voor hun tussenkomsten.

De dading met Lantis heeft natuurlijk geen betrekking op de verontreiniging in Zwijndrecht. Dat wil ik heel duidelijk stellen. Dat betekent ook wel dat we actie moeten ondernemen.

Collega Rombouts, die aanpak zal van woongebied tot landbouwgebied gaan. We moeten dat zo breed mogelijk doen en we doen dat ook met die meetresultaten. Dat gebeurt dus niet alleen voor woongebieden. Ook voor landbouwgebied, en dat is momenteel bezig, zullen er metingen gebeuren. Binnen dit en een aantal

weken zullen we al die meetresultaten binnenkrijgen. Ik denk dat dat ook heel belangrijk is als we die stap naar 3M zetten.

Tot nu toe is enkel de stap gezet naar informatie-opvraging. Vanuit het kabinet hebben we bepaalde informatie opgevraagd, maar voor we de stap zetten, moeten we natuurlijk wetenschappelijk goed hebben onderbouwd wat de eigenlijke schade is. We zullen dat doen via die meetresultaten. Ik denk dat het heel belangrijk is dat dat juist gebeurt. Op dit moment, sinds vorige week, zijn bodemdeskundigen daarmee bezig, onder leiding van de opdrachthouder, Karl Vrancken. Over een aantal weken hebben we die resultaten die zo breed mogelijk van woongebieden tot landbouwgebieden gaan en die vervolgens zullen worden becijferd. Eenmaal we die hebben, moeten we het gesprek aangaan met 3M. Er zijn verschillende juridische pistes die we kunnen bewandelen maar dat staat daar los van.

Je hebt inderdaad het Bodemdecreet, je hebt de milieuschadewetgeving, je hebt artikel 1384 en noem maar op. Je hebt dus heel veel verschillende pistes. Je hebt ook het strafrechtelijke verhaal. Er zijn ook een aantal milieudeskundigen die zeggen dat de kans veel groter is als je dat via de strafrechtelijke weg doet. Er zijn dus inderdaad heel wat wegen die we kunnen bewandelen.

Maar we moeten ook denken vanuit het perspectief van de mensen die daar in Zwijndrecht wonen, of het nu een gezin of een landbouwer is. Eens we weten wat hier eigenlijk uit die metingen aan bod komt, willen die natuurlijk zo snel mogelijk actie op het terrein. In die zin denk ik dat we goed moeten bekijken in hoeverre het bedrijf daarvoor openstaat. Als we het gesprek aangaan zal dat ook duidelijk zijn, met de metingen, de kostprijs en noem maar op. Hoe staat men daar tegenover?

Daarnaast is het zo dat wij ook bepaalde informatie lezen in verschillende kranten rond informatie die men al had in de jaren 60, 70 enzovoort. Er zijn ook documenten van hun eigen wetenschappers. Dat zijn allemaal zaken die we eerder in die juridische weg steken – als we die dan bewandelen, voor alle duidelijkheid. Als daar fouten zijn gemaakt steken we dat daar in.

Maar het liefst van al zou ik eigenlijk zo snel mogelijk actie op het terrein willen, collega Anaf. U heb daar ook naar verwezen. En dan zullen we bekijken wat we doen. Zullen we ambtshalve optreden? Zal 3M zelf zeggen dat ze die kost op zich willen nemen, zoals ook Nyrstar en een aantal andere bedrijven dat in het verleden hebben gedaan? Dat zijn allemaal zaken waar we de komende maanden rekening mee zullen houden.

Maar ik vind het wel zeer belangrijk – net zoals zeer veel collega's hier, als ik iedereen goed beluisterd heb – dat we ten eerste zo snel mogelijk actie moeten nemen op het terrein zodra we die metingen hebben. Ten tweede is het de vervuiler die betaalt; de factuur moet wel terecht komen bij diegene die de vervuiling heeft doen ontstaan.

Ten derde was er nog een vraag rond de sites. Er is straks nog een vraag van collega De Rudder, geloof ik, dus ik kom daar straks uitgebreid op terug. Maar we zijn op dit moment inderdaad ook een inventarisatie aan het maken van die terreinen, collega Schauvliege. En dat zijn meestal de oefenterreinen van de brandweerkazerne, waar er schuim is gebruikt dat PFOS bevat. Dat blijkt dus ook niet op alle terreinen zo te zijn geweest. Het is wel belangrijk dat we die oefening maken.

Ik denk dat we de waterproblematiek ook meermaals in de commissie hebben besproken. Wat de waterkwaliteit in Vlaanderen betreft denk ik dat ik niets nieuws zeg. Het was op zich dus geen recent nieuws van de Vlaamse

Milieumaatschappij (VVM); het stond ook al heel lang op hun website. De waterkwaliteit zit niet goed, er zitten verschillende stoffen in. PFOS komt nu aan bod, maar denk ook aan pesticiden en andere zaken. Dat die waterkwaliteit niet goed is, dat zit ook in de stroomgebiedbeheerplannen, waar ook heel duidelijk wordt verwezen naar de PFOS-aanpak. Het spreekt voor zich dat we daar nog een hele weg moeten afleggen.

Tot slot denk ik dat ik kan eindigen met de specifieke PFAS-norm in het Bodemdecreet. De discussie over het Bodemdecreet is daar mijns inziens ook wat ondergeschikt aan. Dit gaat over een aansprakelijkheidskwestie. Ik denk dat dat wel heel duidelijk mag worden gesteld. Wie is aansprakelijk voor die vervuiling? Daar gaat het over. Als we zaken zien zoals wat er in Amerika is gebeurd, dan denk ik dat we daar parallellen uit kunnen trekken. Die metingen zullen ons daar zekerheid over geven. En dan denk ik dat we een goed dossier hebben. Maar we zullen daar echt op moeten wegen, ik besef dat ook wel heel goed. Maar het principe van de vervuiler betaalt vind ik een heel belangrijk principe dat we ook in de praktijk zullen moeten omzetten.

De voorzitter: De heer Claes heeft het woord.

Bart Claes (Vlaams Belang): Collega's, het feit blijft dat de Vlaming ondertussen al 50 miljoen euro heeft moeten betalen, en in de toekomst nog meer zal moeten betalen om die rotzooi van 3M op te kuisen. En ik heb hier vandaag eigenlijk niets gehoord dat iets aan de feiten zal veranderen. Ik heb nog niets gehoord dat mij overtuigt dat 3M zal moeten opdraaien om hun eigen rotzooi op te kuisen.

Dat is fout, en dat moet ook bijzonder wrang zijn. Wrang voor de mensen die onlangs misschien een huis hebben gekocht, en dan ontdekken dat er een oude stookolieketel staat waarvoor zij moeten betalen om die te laten opruimen. Of wrang voor de mensen die 's ochtends merken dat er op hun akker olie werd geloosd door onbekenden, en nu 10.000 of 20.000 euro moeten betalen om iets dat door derden werd veroorzaakt, op te kuisen. Dat hebben we vorige maand nog in de commissie besproken, minister.

Minister, ik mag hopen dat u er inderdaad alles aan doet om 3M wel degelijk te laten opdraaien voor hun eigen rotzooi en om die 50 miljoen euro die nu al werd betaald door de Vlamingen zo snel mogelijk terug te vorderen van deze toch wel bijna criminele multinational.

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Minister, burgemeester Bart gaat fluitend naar de onderzoekscommissie, maar intussen ziet het er wel naar uit dat de Vlaming twee keer zal betalen. Een keer met zijn gezondheid en een keer om de boel op te kuisen. Wij vinden dat een echte schande.

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Maaïke De Rudder aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de brief aan de lokale besturen met onderzoek naar mogelijke bodemvervuiling met PFOS en PFAS

De voorzitter: Mevrouw De Rudder heeft het woord.

Maaïke De Rudder (CD&V): Minister, lokale besturen zijn nog volop bezig met het managen van de coronacrisis en daar staat de volgende crisis voor de deur: perfluorooctaansulfonaat (PFOS). Zaterdagavond hebben dan ook alle burgemeesters en lokale besturen een mailtje gekregen met de vraag naar een

inventarisatie van mogelijk vervuilde gronden op hun site en inclusief ook de brandweersites naar aanleiding van het eventueel fluorhoudend blusschuim dat gebruikt zou zijn in het verleden. Ondertussen zitten de lokale besturen niet stil en gebeurt er ook heel wat op het terrein, net omdat er geen gezamenlijke aanpak is en net omdat de lokale besturen duidelijkheid willen. De lokale besturen zijn zelf al bezig om bodemonderzoeken uit te voeren. De brandweezones roepen de lokale besturen op om op hun brandweersite ook al staalafnames te doen. Dit zorgt eigenlijk wel wat voor chaos op het terrein. Iedereen wil meer duidelijkheid en dat natuurlijk allemaal in functie van de gezondheid. De Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) is verantwoordelijk voor het organiseren van de onderzoeken en de lokale besturen zitten nu met de handen in het haar, want wie zal de kostprijs betalen van de onderzoeken die nu al georganiseerd worden op initiatief van de gemeentes? Daarom heb ik deze duidelijke vraag aan u als verantwoordelijke minister: Wanneer zal de OVAM eigenlijk op het terrein de bodemonderzoeken opstarten, zodat de burgemeesters, maar ook de lokale besturen duidelijke info kunnen geven aan de inwoners die toch echt nog wel heel ongerust zijn?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Collega De Rudder, sta me toe om u toch te corrigeren. Alle initiatieven, bijvoorbeeld ook in Sint-Niklaas, gebeuren in samenwerking met de opdrachthouder. Ik denk dat u dat weet. Dat is wel belangrijk om dat hier ook even te onderstrepen. Dat gebeurt samen. Dat is een gecoördineerde aanpak. De opdrachthouder Karl Vrancken zit mee in die cockpit en als die lokale besturen een initiatief nemen, als ze metingen doen, dan is dat altijd gecoördineerd. Ik vind dat ook heel belangrijk dat dat zo duidelijk gesteld wordt.

Er is beslist dat we samen met minister Beke en minister Somers een gemeenschappelijke brief sturen naar alle lokale besturen. Dat doen we omdat er natuurlijk al een lijst bestaat bij de OVAM. Ik denk dat het de logica zelve is dat we ons richten naar de burgemeesters. We hebben dat trouwens ook gedaan bij de provincies, ook naar onze federale ministers van bijvoorbeeld Defensie of Politie die die terreinen hebben. Daarin staat dat we onze lijsten aan het updaten zijn. Dat is ook de logica zelve. Dat doen we ook bij vervuilde gronden. We doen de update. We gaan dit verder aanpakken. We zijn een inventarisatie aan het maken en de burgemeesters weten natuurlijk direct wat er op hun terrein plaatsvindt. We hebben gezegd dat de hoogste prioriteit uitgaat naar terreinen waar er vroeger brandweeroefeningen zijn gebeurd, waar er vroeger industriële branden zijn geblust. We vragen welke dat zijn en of ze ons die nog even kunnen doorgeven, zodat we de lijst verder kunnen updaten, zodat we metingen kunnen doen. De burgemeesters die die metingen doen, doen dat altijd in opdracht en samen met de opdrachthouder Karl Vrancken. Morgen 24 juni 2021 is er ook een webinar met de lokale besturen om nog eens goed te duiden wat de bedoeling is en waarom we dat doen. Voor alle duidelijkheid: dat is uit voorzorg.

Mevrouw De Rudder, we waren niet in paniek toen er niets werd gedaan. Laten we dan alstublieft ook niet in paniek zijn nu we echt aan het handelen zijn, een inventarisatie aan het maken zijn en we metingen gaan doen en dat via een gecoördineerde aanpak.

De voorzitter: Mevrouw De Rudder heeft het woord.

Maaïke De Rudder (CD&V): Dank u wel, minister, voor uw antwoord. Ja, ik heb ook niet gezegd dat er ondertussen niets gebeurt op het terrein. Ik pleit alleen voor een gezamenlijke aanpak. U zegt ook dat er morgen een webinar is. Ik ben blij, omdat er ook in gemeentebesturen van gemeenten waar er nu nog geen bodemonderzoeken gebeuren, al de vraag is of zij dat ook moeten doen. Ik hoop

dat dat morgen in die webinar verduidelijkt zal worden. Ik hoop ook – en dat is mijn oproep naar u, vermits de rol van de opdrachthouder naar de lokale besturen, ook in de komende maanden nog heel belangrijk zal zijn – dat het initiatief dat morgen georganiseerd wordt in de toekomst kan worden herhaald. Zodoende kunnen burgemeesters die informatie uit eerste hand blijven hebben, om op die manier weer de inwoners goed te kunnen informeren. Paniek moet er niet gezaaid worden. Als we de juiste info hebben als burgemeester dan ben ik daar ook heel blij om, en dan kunnen we dat ook verder doorgeven aan onze inwoners.

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Minister, de OVAM heeft normaal een overzicht van risicogronden. Dat is dan die basislijst, neem ik aan, die het uitgangspunt is om die brief te sturen naar de gemeenten. U vraagt dan of er op de risicogronden bijvoorbeeld een brand is geweest, waar wij niet van weten, omdat niet alle branden per se gerapporteerd worden. Dat is exact waar het over gaat. Natuurlijk, de collega heeft een fair punt gemaakt: dat vraagt van de gemeentebesturen best wel wat werk. Het zal meer zijn dan eventjes een archieffile openen, denk ik.

Is er met de opdrachthouder een afspraak gemaakt hoe gemeenten en steden ondersteund kunnen worden om snel alles in kaart te brengen? Want het gaat over 1 juli voor de brandweersites – dat zou nog wel moeten lukken – maar 15 juli voor alle andere sites. Krijgen de gemeenten voldoende ondersteuning om die lijst tegen die datum te voorzien van voldoende accurate en volledige informatie om nadien actie te kunnen ondernemen?

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Minister, voor die toelichting: ik heb een vraag die daarbij aansluit. Het gaat over de informatie aan de lokale besturen. In Antwerpen zijn er nu bijvoorbeeld een aantal metingen gebeurd. Men toetst die metingen dan aan de toetsingswaarden van maar van de OVAM, en op basis daarvan informeert men de bevolking. Maar als ik die toetsingswaarden van de OVAM bekijk, minister, dan zie ik dat die gebaseerd zijn op normen uit 2016. U hebt zelf, onder andere in Terzake, gezegd dat de wetenschap zeer snel evolueert, en dat er in 2018 nog nieuwe Europese normen zijn gekomen, en daar zijn er trouwens in 2020 nog bijgekomen.

Waarom informeren wij mensen op basis van wetenschappelijke kennis van vijf jaar oud, terwijl er nieuwe wetenschappelijke kennis is van vorig jaar?

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Minister, er is inderdaad een schrijven gegaan naar de lokale besturen, waarin u vraagt om mee te werken aan een onderzoek, want u wilt informatie over terreinen die mogelijk verontreinigd zijn, en die dus risicozones zijn, terreinen nabij woonzones en drinkwatergebieden. U stelt daarbij dat als eventuele resultaten uit onderzoeken beschikbaar zijn, dat die gedeeld zullen worden met de steden en gemeenten in kwestie, mét de bijbehorende duiding en de noodzakelijke gevolgeving ervan.

Kunt u verduidelijken wat die bijbehorende duiding en die noodzakelijke gevolgeving zijn?

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (Vooruit): Dank u wel voor uw toelichting, minister. U hebt ook heel duidelijk nog eens het probleem geschetst. U zegt: 'We waren niet in paniek

toen er niets gebeurde, laat ons nu ook niet in paniek zijn nu er wél iets gebeurt'. Ik denk dat dat heel hard een vinger op een wonde legt, en ik denk vooral dat er nu wel paniek is ontstaan op het terrein, net omdat er de voorbije jaren niets gebeurd is. Ik denk ook dat dit iets is wat in de onderzoekscommissie opnieuw heel erg tegen het licht zal moeten worden gehouden. Het is goed dat de problematiek nu wel ernstig wordt genomen, en dat er nu wel ook communicatie uitgestuurd wordt, niet alleen naar de gemeenten waar de problematiek al heel gekend is, maar naar alle gemeenten in Vlaanderen. Maar laat ons er ook voor zorgen dat dit niet louter symbolisch is.

Is er ook budget voorzien, of is het de bedoeling om budget te voorzien, als hieruit blijkt dat er nog heel wat sites zijn die bijkomende gesaneerd zullen moeten worden in Vlaanderen?

De voorzitter: De heer Nachtergaele heeft het woord.

Joris Nachtergaele (N-VA): Dank u wel, minister. Ik denk dat die proactieve aanpak de enige juiste is. Ik vind het ook moedig en ik vind het ook goed. We hebben inderdaad brieven ontvangen, als burgemeesters. We zijn bezig met die inventarisering, op het niveau van de brandweerzones. Steun daarbij is inderdaad welkom, maar ik denk dat samen met die inventarisering ook de vragen van de bevolking beginnen te komen. Mensen die branden gehad hebben in de buurt, beginnen vragen te stellen.

Daar ontbreekt het ons, zeker in kleinere gemeenten, wel vaak aan expertise.

Als je ziet hoe moeilijk het debat hier al is, en hoe moeilijk sommige zaken te vatten zijn, wel, dan denk ik dat wij ook zeker vanuit de Vlaamse overheid steun op communicatief en wetenschappelijk vlak moeten kunnen geven, aan die gemeenten die nu reeds worden geconfronteerd met vragen vanop het terrein.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Dank u, collega's. Ik weet niet wie er even naar heeft verwezen, maar de lokale besturen hebben nu inderdaad de vraag gekregen om zo snel mogelijk de nodige informatie over de brandweeroefenterreinen te bezorgen. Wetenschappers zeggen dat dit momenteel de hoogste prioriteit is, dus laten we daarop focussen. Tegen 1 juli 2021 willen we informatie over locaties waar in het verleden een ernstige brand heeft gewoed en tegen 15 juli willen we feedback krijgen over andere terreinen.

Collega Schiltz, ik ben het eens met u, dat er daar ook ondersteuning moet zijn. Aan de lokale besturen, zeker diegene die misschien niet over een grote administratie of wat dan ook beschikken, zal de OVAM de nodige ondersteuning moeten bieden. Heel deze operatie gebeurt ook onder de coördinatie van opdrachthouder Karl Vrancken. Wij zullen het ook nog eens bij hem onder de aandacht brengen, dat als lokale besturen niet goed weten hoe of wat, men daar zeker terecht kan.

Ik denk dat het belangrijk is dat we een omvattende lijst hebben, dat we goed weten wat en waar de problematiek zit. Want akkoord, de OVAM had al een lijst, maar die was natuurlijk van 2018, 2019. Dus ik denk dat het goed is dat we nu wat updaten, en dat we eerst de terreinen onderzoeken met de hoogste kans op ernstige verontreiniging. Dat is ook een keuze geweest die op communicatief en wetenschappelijk vlak met de OVAM, de experts daar, en ook met de opdrachthouder, is afgesproken, omdat er terreinen zijn waar de brandweer oefeningen heeft gedaan met dat fluorhoudende blusschuim. Wij krijgen ook signalen dat niet alle brandweerkorpsen daar gebruik van hebben gemaakt, dus vandaar dat het van belang is dat we dat nu in kaart brengen, dat we daar zicht op hebben.

Ik wil ook benadrukken dat de OVAM ook, binnen de huidige contracten voor bodemonderzoek, al maximaal ruimte heeft gemaakt om binnen een maand stalen te kunnen nemen op de meest prioritaire terreinen. Dat kan op basis van het contract dat we vandaag hebben. En ook de analyses zullen zo snel mogelijk worden uitgevoerd. Daar spreken we over een termijn van twee à drie weken. En dan is het de bedoeling dat dat ook – inderdaad, akkoord – gecoördineerd gecommuniceerd kan worden naar alle lokale besturen.

Morgen is er ook een webinar waar de problematiek aan bod komt, en er nog eens heel duidelijk gecommuniceerd zal worden wat er allemaal moet worden gedaan, wat de vervolgstappen zijn en de acties daarna. Voor alle duidelijkheid: in het PFAS-actieplan van 2020 stond ook dat we van alle terreinen een foto gingen maken en dit vervolgens gefaseerd zouden aanpakken. Maar op deze manier zijn we wel het actieplan van 2020 versneld aan het uitvoeren. Ik denk dat dit wel een hele goede zaak is.

De voorzitter: Mevrouw De Rudder heeft het woord.

Maaike De Rudder (CD&V): Dank voor uw bijkomende antwoorden, minister.

Ik denk dat iedereen het er hier mee eens is dat we op het terrein onderzoeken moeten voeren om duidelijkheid te hebben. Ik verneem hier nu ook dat dit in de toekomst, in de komende dagen en weken, zal worden verdergezet.

Ik onthoud ook dat er steun zal zijn vanuit de OVAM richting lokale besturen, als er nog verdere vragen zouden zijn voor wat betreft de inventarisatie.

En ik pleit ervoor en ik roep allen nog maar eens op – ook als burgemeester, minister – om toch verder in te zetten op die opdrachthouder, die ook richting de lokale besturen een heel belangrijke rol zal opnemen. Ik hoop dat hij op regelmatige tijdstippen burgemeesters zal informeren via diverse kanalen, zodat ook wij, als burgemeesters, ons werk kunnen doen op het terrein en richting onze inwoners.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Tinne Rombouts aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de veiligheidsregels rond kampvuren

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, op sociale media duiken vandaag de eerste foto's op van blije gezichten van jongeren die hun boekentas aan de kant zwieren en met heel veel plezier uitkijken naar hun vakantie. Het hoogtepunt, en voor sommigen zelfs het enige, voor die jongeren is vaak het kamp met de jeugd- of sportvereniging. Net in deze tijd kijken ze daar nog meer naar uit en het hoogtepunt van het kamp is veelal het kampvuur dat ook symbool staat voor samenhang.

Vrijwilligers zijn de afgelopen weken druk in de weer geweest om die kampen coronaveilig te organiseren. Ze moeten zich permanent aanpassen aan de wijzigende maatregelen. Dat is niet eenvoudig maar ze doen het wel. Deze zelfde vrijwilligers stootten de voorbije weken, minister, op een onaangekondigde, onverwachte maatregel. U gaf de opdracht aan het Agentschap Natuur en Bos (ANB) om vanaf code geel onmiddellijk een verbod in te voeren om vuur te maken in alle bos- en natuurgebieden. We weten dat de hele zomer de afgelopen jaren gekenmerkt wordt door minstens code geel. Heel wat jeugdkampen zouden het moeten stellen zonder kampvuur.

De afgelopen jaren is er bijzonder veel tijd gestoken in afspraken, toegankelijkheidsregels en dergelijke, om onder veilige omstandigheden, eventueel bijvoorbeeld op vaste plaatsen, toch een kampvuur te kunnen organiseren. De veiligheidsmaatregel die u afkondigde, zou deze afspraken overrulen. Het rare is dat mij eigenlijk geen incidenten bekend zijn om de vroegere afspraken ineens aan de kant te zetten. We staan enkele dagen voor de kampen. Minister, ik kan me niet indenken dat het de bedoeling is om jongeren op kamp te sturen met het idee dat ze geen kampvuur zouden kunnen organiseren.

Kunt u garanderen dat jongeren hun kampvuur kunnen organiseren onder de voorwaarden die in het verleden ook zijn afgesproken?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Collega Rombouts, het veiligheidsbesluit van het ANB is intussen heel duidelijk, met een heldere uitzondering voor de jeugdkampvuren. Het staat online. Uiteraard is dat met de nodige voorzorgsmaatregelen. Dat is dus in orde.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Dank u, minister. Ik heb nog nooit zo'n kort duidelijk en positief antwoord gekregen! Het mag meer van dat zijn!

Dank u wel om zo snel te schakelen. Het is bijzonder belangrijk dat daar de nodige communicatie over gebeurt. Het is heel kort dag en heel wat verenigingen zijn bezig met de organisatie, ze hebben daar wel wat vragen over.

Ten tweede zou ik bij de communicatie daarover aandacht hebben voor de steden en gemeenten. Wij krijgen alvast de signalen dat op basis van de eerder afgekondigde veiligheidsmaatregelen ook steden en gemeenten het signaal hebben gegeven aan verenigingen die bij hen op kamp kwamen dat zij de veiligheidsmaatregelen van het ANB zouden volgen. Het is bijzonder belangrijk om ook steden en gemeenten mee te nemen in uw communicatieplan zodat er geen accidenten ontstaan.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Dank u, minister, voor het heldere antwoord. Namens de drie Chiroleiders in mijn huis, ook hartelijk dank dat u de zorg voor onze jeugdbewegingen ter harte neemt.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Minister, ik heb een vraag gesteld over communicatie. Ik heb daarover niets kunnen afleiden, maar ik hoop dat u daar de komende dagen de aandacht aan wilt geven.

Minister Zuhail Demir: Ik zal direct tweeten! (*Gelach*)

Tinne Rombouts (CD&V): Ik weet niet of iedereen u volgt op Twitter. Ik hoop dat daar echt aandacht naar gaat en dat er geen accidenten ontstaan.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Katja Verheyen aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de digitale omslag in de jeugdhulpverlening

De voorzitter: Mevrouw Verheyen heeft het woord.

Katja Verheyen (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, de coronacrisis heeft er stevig op ingehakt wat betreft het mentaal welzijn. Geen enkele vergaderweek ging voorbij zonder verschillende vragen ter zake. Dat was en is meer dan terecht.

De hulpverlening heeft het ook enorm moeilijk gehad. Men heeft niet alleen een toename gekend van het aantal hulpvragen, maar ook logistiek gezien was het een hele uitdaging om op een digitale manier in alle hulp te voorzien. We zagen voorbeelden op het terrein van hulpverleners die via Zoom, Teams, en andere kanalen ad hoc moesten in actie schieten.

Het was eigenlijk gewoon roeien met de riemen die ze hadden. De gezondheids-crisis heeft ook de achterstand wat betreft digitalisering binnen de jeugdhulp pijnlijk blootgelegd. En het is niet alleen de achterstand, het zijn ook de verschillen tussen de verschillende voorzieningen binnen de jeugdhulp. Zo blijken er nog te veel voorzieningen binnen de jeugdhulp te zijn die helaas nog niet echt gedigitaliseerd zijn of nog niet de digitale sprong hebben gemaakt.

Gisteren kondigde u aan, minister, dat u samen met deze regering de keuze hebt gemaakt om volop in te zetten op de digitale transformatie van de jeugdhulp in Vlaanderen. Concreet zullen er vanuit het relanceplan middelen worden vrijgemaakt om wat men zo mooi de 'blended care' noemt, de mix van fysieke en digitale hulpverlening in de jeugdhulpsector, te stimuleren en te versterken. Dat is iets wat mijn fractie en ik uiteraard heel erg toejuichen. Want ook op het vlak van laagdrempeligheid kan dat een sterkte betekenen, zeker voor die jongeren.

Minister, wij zitten hier als parlementsleden ook om u voor eventuele valkuilen te verwittigen wat betreft de digitale omslag. Want wij kunnen wel het materiaal en de structuren aanpassen aan die digitale omslag, maar het personeel binnen de jeugdhulp, dat het al ontzettend druk heeft, moet natuurlijk ook nog mee zijn. Hoe gaat u garanderen, minister, dat de jeugdhulpverleners en de hulpverlening in het algemeen voldoende voorbereid en aangepast zijn om een definitieve omslag naar een meer digitale hulpverlening te maken?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Bedankt voor uw vraag en voor uw inleiding, collega. Ik denk dat uw inleiding perfect de uitdaging heeft geschetst waar we in de jeugdhulpverlening voor staan. Dat is een thema dat in deze plenaire vergadering niet zo vaak aan bod komt, maar dat toch wel heel veel aandacht verdient.

Er zijn in de coronacrisis inderdaad ook een aantal pijnpunten blootgelegd. De digitalisering in de jeugdhulp is er daar een van. Maar het heeft ook aangetoond dat de technologie ons leven beter en draaglijker kan maken, ook in de jeugdhulp. Daarom heb ik aan de Vlaamse Regering voorgesteld, in het kader van het plan Vlaamse Veerkracht, dat als derde ambitie heeft om Vlaanderen digitaal te transformeren, om in te zetten op de digitalisering van de jeugdhulp via de 'blended care'.

We willen dat doen door in te zetten op vier pijlers. Ten eerste gaat het over het voorzien van een jongerenprofiel, zodat jongeren hun eigen informatieverlagen van de jeugdhulp op een veilige en eenvoudige manier kunnen raadplegen en delen. Ten tweede: digitaal communiceren voor jongeren, ouderen, maar ook de hulpverleners, zodat dat ook online en op een veilige manier kan gebeuren. Ten derde: inzetten op gedeelde digitale werkruimtes. En ten slotte willen we de organisaties ondersteunen in het verder uitwerken van het ICT-beleid.

Ik denk dat we op die manier onze jeugdhulpverleners en jeugdhulpverlening in het algemeen voorbereiden op de omslag naar een meer digitale hulpverlening of

een 'blended care'-werking, bijvoorbeeld ook via mediacoachopleidingen, opleidingen via digitale competenties, het ontwikkelen van kaders en draaiboeken, het organiseren van intervisie en het beschikbaar stellen van digitale tools, om daarmee aan de slag te gaan. Ik ben er absoluut van overtuigd – en u ook, dat weet ik – dat we op die manier met een complementaire aanpak kunnen werken in de jeugdhulp.

De voorzitter: Mevrouw Verheyen heeft het woord.

Katja Verheyen (N-VA): Dank u wel voor uw antwoorden, minister.

Ik ga er dan ook van uit dat u die 'blended care', de evolutie naar een combinatie van digitale en fysieke hulpverleningscontacten, echt op een doordachte manier gaat doen. Ik wil wel nog oproepen om echt rekening te houden met het personeel, dat het al zo druk heeft. Houd het personeel zeker mee in gedachten als u dit gaat uitvoeren.

Ik wil ook nog eventjes het online jongerenprofiel aanhalen. Zoals u weet, heb ik in het verleden ook al vragen gesteld over dat dossier. Ik ben zelf ook jaren actief geweest binnen de jeugdhulpverlening. Ik wil toch een belangrijke bedenking maken. Transparantie is heel belangrijk, dat ga ik niet ontkennen, maar duiding is evenzeer heel belangrijk. Als wij die informatie zomaar ter beschikking stellen, zonder duiding of de mogelijkheid dat er iets van duiding komt naar de jongeren over die informatie en over hun dossier, denk ik dat dat niet zo verstandig is. Ik had graag geweten hoe u daaraan tegemoet gaat komen.

De voorzitter: Mevrouw Wouters heeft het woord.

Suzy Wouters (Vlaams Belang): Minister, we zijn het er allemaal over eens dat de jeugdhulp, net zoals vele sectoren, enorm heeft geleden tijdens de coronacrisis. In die periode moest er worden overgeschakeld naar digitale alternatieven. Onze fractie is voorstander van het geven van meer mogelijkheden aan hulpverleners om hun job naar behoren uit te voeren. Wel moet deze digitale component enkel complementair ingezet worden en mag hij zeker niet de reguliere hulpverlening vervangen.

Het toegankelijk maken van de hulpverleningsgeschiedenis voor de jongeren zelf kan mogelijk een meerwaarde bieden en kan ervoor zorgen dat de jongere zich ook meer betrokken voelt bij zijn hulpverleningsproces. Die transparantie kan dus een pluspunt zijn. Ik deel ook de bezorgdheid van collega Verheyen.

De vraag is echter wat er allemaal voor de jongeren toegankelijk zal zijn en hoe ze hier zelf mee omgaan. Daarom, minister, moet er worden nagedacht over waar de jongeren zelf terechtkunnen met hun vragen bij het lezen van hun dossier. Wij zijn allemaal heel erg benieuwd hoe dit idee zal worden uitgewerkt.

We mogen ten slotte ook niet vergeten dat er naast digitalisering ook verder moet worden geïnvesteerd in het personeel zelf.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Minister, jongeren in de jeugdhulp zijn vaak niet of alleszins niet voldoende op de hoogte van hun dossier. Nochtans moet het hun recht zijn dat hun dossier voor hen transparant is.

Minister, het is goed dat u hier bijkomende stappen zet door het lanceren van Mijn Jongerenprofiel, waar jongeren binnen de jeugdhulp zelf een overzicht zullen kunnen krijgen van hun jeugdhulpgeschiedenis. Maar we moeten er niet alleen voor zorgen dat jongeren inzage kunnen krijgen. Ze moeten ook gemakkelijk hun

weg kunnen vinden. Het profiel moet met andere woorden gebruiksvriendelijk zijn en afgestemd zijn op jongeren. Ik denk dat dit moet gebeuren in samenwerking met actoren die heel actief zijn met jongeren, zoals Cachet.

Minister, hoe zult u ervoor zorgen dat het jongerenprofiel ook echt gemakkelijk consulteerbaar en op een goede manier leesbaar is voor jongeren?

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Dank u wel, collega Verheyen, voor de belangrijke vraag. Minister, ik ben blij dat u niet alleen spreekt van een digitale omslag maar dat u zelf zeer actief de nadruk legt op die 'blended care'. Dat is natuurlijk de essentie. We mogen niet de illusie hebben dat alles kan vervangen worden door digitale hulpverlening. Het zal een gemengd verhaal zijn waarbij de zaken elkaar kunnen aanvullen. Vandaar een aandachtspunt naast onze intussen traditionele vraag om voldoende aanbod te voorzien in de fysieke hulpverlening. Hoe kijkt u naar de kwestie van de digitale kloof? We zouden ook de vergissing kunnen maken om te denken dat iedere jongere zowel de kennis als de tools heeft om op een digitale manier te participeren in zijn of haar jeugdhulpverleningstraject. Ik denk dat ook daar extra aandacht en investeringen nodig zijn om ervoor te zorgen dat jongeren op de juiste plaats de juiste kennis en middelen hebben om in iedere situatie waarin ze opgroeien voldoende toegang te hebben tot die digitale tools.

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Minister, we weten al langer dat online hulpverlening een serieuze meerwaarde kan zijn bij face-to-facecontacten. Het laat volgens mij ook toe dat je jongeren intensiever kunt opvolgen en ook vaker kunt spreken. Men geeft aan dat dat nog altijd beter kan. Jongeren klagen aan dat ze toch liever vaker in contact kunnen treden met hun consulent. Ik vind het heel goed dat jongeren hun dossier kunnen inkijken. Dat zal hen ook versterken in hun communicatie met hun consulent. Het is ook heel belangrijk dat we hen ondersteunen bij het inkijken van hun dossier. Als zij daar vragen over hebben, moeten zij terechtkunnen bij mensen om daar meer duiding over te krijgen.

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Ja, collega's, ik ben blij met de steun voor dit initiatief en dit project. Het is uiteraard nooit ter vervanging van, maar het is een vervulling. We mogen de digitale geletterdheid van de jonge generatie en de manier waarop ze daarmee willen en kunnen omgaan niet onderschatten. Dat kan ons zeker helpen in de jeugdhulp.

Maar uiteraard moeten we dat doen in partnerschap met hen, ook de uitrol daarvan, en dat zijn we met het agentschap Opgroeien ook aan het doen. De vier dimensies die ik daarnet besproken heb, zullen we in nauwe samenwerking met de stakeholders uitwerken. De bedoeling is namelijk niet om iets op te leggen, maar om iets te hebben dat een succes kan opleveren.

De manier waarop we informatie ontsluiten is ook belangrijk. Ik verwijs naar 'Signs of Safety', met de drie huizen: een huis van zorgen, een huis van leuke dingen en een huis van dromen. Dat categoriseert ook de manier waarop er informatie kan zijn en ter beschikking kan worden gesteld. Dat is een insteek die daarvoor zou kunnen dienen. Maar we willen dat uiteraard absoluut doen met de stakeholders. Dat spreekt voor zich, zoals ook collega Schryvers heeft aangegeven.

Is dit het enige waarin we willen of moeten investeren? Neen, ik wil ook verwijzen naar het zesde Vlaams Intersectoraal Akkoord (VIA 6), waarmee we ook

een belangrijke inspanning doen om in personeel te investeren. Personeel zal – en dat heb ik in mijn antwoord ook gezegd – natuurlijk ook een belangrijke rol moeten spelen om alles te implementeren. En dat kan misschien ook voor een dubbel effect zorgen: door het feit dat je hierdoor kunt investeren, kan het ook bepaalde opdrachten wegnemen waar ze vandaag soms nodeloos of mateloos hun tijd in moeten steken. Het kan ruimte creëren om andere dingen te doen, om die fysieke contacten en fysieke hulpverlening op een goede manier te kunnen verderzetten naar de toekomst toe.

De voorzitter: Mevrouw Verheyen heeft het woord.

Katja Verheyen (N-VA): Dank u wel voor uw antwoorden, minister, maar het gaat hier inderdaad over twee belangrijke werven. De ene werf is de mix van digitale en fysieke hulpverlening, die zeker een stap vooruit is. Ik denk ook dat we moeten durven innoveren, wat ook de laagdrempeligheid zeker gaat verhogen, zonder natuurlijk in te boeten op de echte fysieke nabijheid, die er ook nog wel moet zijn.

Het online jongerenprofiel is zeker ook een stap vooruit. Mits die nodige duiding er komt, kan de inhoud van die dossiers van die jongeren cruciaal zijn om het eigen leven, verleden, de eigen situatie in de juiste context te plaatsen en te verwerken. Dat is uiteraard een zeer nobele doelstelling.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Freya Saeyns aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de tweede prik met het AstraZeneca-vaccin

De voorzitter: Mevrouw Saeyns heeft het woord.

Freya Saeyns (Open Vld): Minister, minister Vandenbroucke kondigde aan dat de wachttijd voor een tweede prik met AstraZeneca voor iedereen vervroegd zou worden van 12 naar 8 weken, als we volgende week de beloofde 700.000 vaccins zouden ontvangen. Ik denk dat dat een heel goede zaak zou zijn, want er heerst toch wel onvrede en frustratie bij mensen die hun eerste vaccin met AstraZeneca gekregen hebben voor 31 mei 2021, omdat zij nog altijd een wachttijd hebben van 12 weken. Voor mensen die na die datum hun eerste dosis hebben gekregen, werd de termijn ingekort naar 8 weken.

Nu, praktisch gezien zou iedereen die zijn vaccin vroeger wil krijgen, opnieuw geboekt moeten worden, wat natuurlijk wel een probleem kan geven. Daarom stelde minister Vandenbroucke dat het eenvoudiger zou zijn dat mensen die hun tweede prik vroeger willen krijgen, zich via QVAX zouden registreren.

De deltavariant is toch wel in opmars, minister, en dus is het belangrijk dat wij kwetsbare mensen – ouderen, risicopatiënten – zo snel mogelijk volledig gevaccineerd hebben. Daarom mijn simpele vraag: vanaf wanneer gaan mensen die nog voor 31 mei hun eerste dosis AstraZeneca gekregen hebben, zich kunnen inschrijven op die QVAX-lijst?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Collega, ik deel uw bezorgdheid helemaal, alsook uw ambitie. Dat heb ik op de interministeriële conferentie (IMC) onmiddellijk gezegd toen we de beslissing hebben genomen om de staart van de vaccinatie in te korten met een aantal weken en de periode voor die laatste groep van twaalf naar acht weken te brengen. We zijn daarbij ingegaan op een advies van de Hoge Gezondheidsraad, maar ik heb toen ook meteen gezegd aan mijn collega's dat

dat wel zeer contra-intuïtief zou overkomen bij die mensen die nog op twaalf weken staan. Ik heb toen heel uitdrukkelijk gevraagd dat we zouden werken aan een tool of manier om, wanneer de leveringen het ons mogelijk zouden maken, ook voor die andere mensen, die op twaalf weken staan, de termijn naar acht weken te brengen.

Die tool is intussen ontwikkeld. Het zal via QVAX kunnen wanneer de leveringen er zijn. Daar zitten we natuurlijk op te wachten. Volgende week dinsdag hoop ik daarover van AstraZeneca absolute duidelijkheid te krijgen. U weet dat AstraZeneca wat dat betreft niet de meest solide is. Het aantal leveringen stemt niet altijd overeen met het aantal dat men heeft aangekondigd. Wat ik niet wil doen, is een ongedekte cheque uitschrijven. Ik wil niet dat we mensen uitnodigen als er geen vaccin tegenover staat, want dat zou bijzonder frustrerend zijn en het zou ook betekenen dat er vaccinatiecentra zijn die de keuze zouden moeten maken tussen wie wel en wie niet.

We hebben ons dus voorbereid en we zijn er klaar voor. QVAX zal er klaar voor staan volgende week. Als we op 29 juni de levering van AstraZeneca krijgen – wat ik hoop – en als dit over een redelijk groot aantal vaccins gaat, dan zullen we dit doen. Het zal geen verplichting zijn, want ik kan me inbeelden dat er ook mensen zijn die intussen al een vakantie hebben gepland en zich georganiseerd hebben op twaalf weken en dat zo willen laten. Het zal kunnen op een manier dat men het zelf kan aanbieden.

We hebben die mensen als eersten gevaccineerd. We zijn het enige land dat mensen met onderliggende aandoeningen prioritair heeft gevaccineerd. Die mensen hebben de eerste kans gekregen en dat was absoluut noodzakelijk. U spreekt over de nieuwe varianten en die zijn inderdaad een uitdaging, maar blijkt dat de vaccins, ook van AstraZeneca, daar een goede weerstand tegen hebben. We hebben hen als eersten mee gevaccineerd. Het is absoluut mijn ambitie om hen de kans te geven om de termijn in te korten, maar er is een voorwaarde, namelijk de levering van de vaccins, en ik hoop dat dit volgende week effectief gebeurt.

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw antwoord dat toch al meer duidelijkheid geeft en dat is wat de mensen vragen. De vragen zijn vrij talrijk van mensen die niet begrijpen waarom zij twaalf weken moeten wachten en anderen maar acht weken. Jonge mensen die nu een vaccin van Johnson & Johnson krijgen, zijn onmiddellijk al volledig gevaccineerd. Het zou een zeer goede zaak zijn als dit zou kunnen mochten mensen ervoor willen opteren. De vraag zal inderdaad zijn of er voldoende vaccins beschikbaar zullen zijn.

In andere landen wordt ook al de optie genomen, omdat daar meer wetenschappelijk onderzoek over komt, om na een vaccin met AstraZeneca een mRNA-vaccin te geven, dus Moderna of Pfizer, omdat dat beter zou zijn. Zijn hierover al beslissingen genomen?

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): In sommige centra gebeurt het nu al dat mensen van twaalf naar acht weken kunnen herboeken. De vraag is hoe dat kan. Ik denk dat wie belt naar zijn centrum waar dat niet kan, zich die vraag stelt.

QVAX moet ook aangepast worden zodat mensen die niet gereageerd hebben of spijbelen voor hun tweede prik, opnieuw kunnen worden opgeroepen. Is dat al klaar? Wanneer zullen mensen daarop kunnen inloggen?

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (Vooruit): Minister, de strategie die gevolgd is, is de juiste en we hebben die ook altijd gesteund: eerst de oudere mensen en dan de mensen met onderliggende gezondheidsklachten. Doordat die strategie werd gevolgd en door het feit dat die mensen bijna allemaal met AstraZeneca zijn gevaccineerd omdat dat vaccin op dat moment beschikbaar was, krijgen we nu het heel bizarre effect – net als iedereen krijg ik ook heel wat mails en telefoons – dat de mensen die we als eersten wilden vaccineren bijna als laatsten volledig gevaccineerd zullen zijn. Het is logisch dat mensen zich daar vragen bij stellen en daar zelfs wat boos over zijn. Daarom heb ik ook al een aantal keer gevraagd om het toch sneller te kunnen doen. Uw antwoord is correct dat het pas kan op het moment dat de vaccins er zijn. Ik heb begrepen dat er nu toch wat meer duidelijkheid zou zijn over de levering van AstraZeneca. Kunt u dat bevestigen? Het zou effectief goed zijn mocht die versnelling kunnen gebeuren.

En ten tweede wil ik mij aansluiten bij de vraag van collega Saeys. Is er ook al bekeken of men zoals in Duitsland een tweede dosis AstraZeneca kan vervangen door Pfizer of Moderna zodat die mensen sneller volledig gevaccineerd kunnen worden?

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Collega's, we hebben er in Vlaanderen voor gekozen om ouderen en risicopatiënten bij voorrang te vaccineren. Dat was een heel goede beslissing. Op 12 mei is er beslist om de termijn voor AstraZeneca te verkorten van twaalf tot acht weken. Dat betekent dat een grote groep van ouderen en mensen met een risicoprofiel nog net in die termijn van twaalf weken zat. Ze stellen zich vanzelfsprekend de vraag of ze niet sneller een tweede vaccin kunnen krijgen, zeker met de deltavariant voor ogen en om zo veilig mogelijk beschermd te zijn tegen dat virus. Ik heb het al meermaals aangekaart in de commissie, minister. U weet dat. U hebt altijd gezegd dat we afhankelijk van de leveringen zijn. We begrijpen dat. U kunt geen ongedekte cheque uitschrijven. Maar het is goed dat er nu een vooruitzicht is. Ik hoop dat er heel snel duidelijkheid kan worden gegeven en dat die leveringen er komen. Als ze er niet komen, hebben we hopelijk meer nieuws over wetenschappelijk onderzoek over de mogelijke menging van de vaccins, dus dat het tweede vaccin anders is dan het eerste. Ik hoop dat dat via QVAX op korte termijn kan.

Minister, nu we het over de vaccins hebben, wil ik het nog even over de jongeren hebben. Ze schrijven zich massaal in om Johnson & Johnson te krijgen. Is er al meer geweten over de 12- tot 15-jarigen met een risicoprofiel?

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Minister, wij hebben ook altijd die strategie gesteund. Die was de juiste. Het is goed dat, zoals collega Parys zegt, er al plaatsen zijn waar er ad hoc een antwoord wordt gegeven. Voor iedere Vlaming die in die situatie zit, zal het dezelfde manier van werken zijn. Dat is een goede zaak.

Ik wil even uitzoomen. We hebben in de strategie de juiste keuze gemaakt om geen vrije keuze van vaccin aan mensen te geven en om hen dus niet zelf te laten kiezen. Vandaag zien we bijvoorbeeld dat mensen met reisplannen naar de Verenigde Staten daar niet toegelaten worden als ze gevaccineerd zijn met AstraZeneca. Dat wisten die mensen natuurlijk niet op het moment dat ze geen vrije keuze over hun vaccin kregen. Ik vraag me af hoe u daar zelf naar kijkt. Bent u van plan om daar samen met de federale collega's en de Europese Unie nog een gesprek over te voeren? Het is een jammerlijk zaak als een vaccin dat erkend is door het European Medicines Agency (EMA), niet erkend zou zijn in de

Verenigde Staten. We moeten proberen om op dat vlak nog een inspanning te doen.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Minister, ik begin ook met te zeggen dat de gevolgde strategie de juiste was, net zoals alle andere collega's voor mij hebben gezegd. Ik ben het ermee eens dat het vervroegen van de tweede prik een goede zaak zou zijn, en veel onrust en ongenoegen zou wegnemen. Ik ben alleen een beetje bang voor de administratieve afhandeling van dergelijke zaken. U zegt dat dat via QVAX zal gebeuren. Het hangt nog af van de leveringen en we zullen zien hoe het een en ander verloopt.

Maar ik wil het over een ander aspect van QVAX hebben. Op 15 juni werd bekendgemaakt dat de min-40-jarigen zich ook konden melden via QVAX om gevaccineerd te worden met Johnson & Johnson. In totaal waren er 30.000 inschrijvingen. Ik heb toen berichten van sommige studenten gezien dat ze 10 minuten later al bericht kregen dat ze al naar het vaccinatiecentrum mochten gaan. Ik heb ondertussen al wat berichten gekregen van mensen die zich toen ook hebben ingeschreven, maar nog altijd geen uitnodiging gekregen hebben. Wat is de stand van zaken? Hangt dat af van vaccinatiecentrum tot vaccinatiecentrum?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Ik ben dankbaar voor de woorden die iedereen naar voren heeft gebracht en de grote steun voor de gehanteerde strategie om mensen met onderliggende aandoeningen eerst te vaccineren. Ik kan u zeggen dat dat in de IMC's geen gemakkelijke discussies zijn geweest. Ik ben blij dat we daarin volhardend zijn geweest. Als je vandaag kijkt naar de ziekenhuisopnames en naar de capaciteit van intensieve zorg, dan heeft dat effect gehad. Dat was natuurlijk ook de bedoeling: de meest kwetsbaren die bij een besmetting de meeste kans hebben om in een ziekenhuis terecht te komen eerst vaccineren en op die manier voorkomen dat dat gebeurt.

Vanuit die redenering, collega Schryvers, hebben we vanmorgen op de IMC beslist om jongeren tussen 12 en 15 jaar met onderliggende aandoeningen prioritair te vaccineren.

U weet dat we dat al hadden gedaan voor de groep tussen 16 en 18 jaar. Diezelfde filosofie trekken we nu door. Wanneer zij worden doorgegeven door de behandelend artsen, door de pediaters, zullen zij nu ook mee prioritair worden gevaccineerd. Dat is belangrijk, want ook daar zijn er heel wat vragen die komen, van ouders, van 14- of 15-jarige patiënten zelf, die heel bang zijn om eventueel toch nog besmet te raken, met alle mogelijke gevolgen van dien. Ik ben dus zeer blij dat we die beslissing hebben kunnen nemen. Een andere beslissing betreft de vraag of we dat gaan verruimen tot de andere mensen tussen 12 en 15 jaar. Ik hoop dat we ook daarover een definitief advies van de Hoge Gezondheidsraad zullen krijgen, om die beslissing te kunnen nemen. Dat is immers voor ons het ijkpunt, natuurlijk. We nemen politieke beslissingen, maar doen dat wel op een medisch verantwoorde manier. Daar zijn onze experts in de Hoge Gezondheidsraad voor, om ons daarover adviezen te geven.

Collega's, als we vandaag naar onze vaccinatiecampagne kijken, dan mogen we toch best wel fier zijn, fier op alle mensen die dat doen, professionals en vrijwilligers, fier op al die mensen in Vlaanderen die ingaan op hun uitnodiging. We zijn de eerste regio in Europa die de 70 procentvaccinatiegraad heeft bereikt. De eerste regio in Europa. Vorige week was het nog even afwachten of Malta eerst zou zijn, maar vandaag hebben we van het Europees Centrum voor ziektepreventie en -bestrijding (ECDC) de cijfers gekregen. We zijn dus de eerste regio in Europa die die

vaccinatiegraad voor 1 vaccin heeft gehaald. Ik denk dat dat een pluim is voor iedereen die daarin als professional, als vrijwilliger aan de slag is, maar ook voor al die Vlamingen die die uitnodiging in de bus krijgen en beslissen om ervoor te gaan omdat dat voor een bescherming voor henzelf, maar terzelfdertijd ook voor een grote bescherming voor de hele gemeenschap en voor groepsimmunitet zorgt. U weet dat wij de komende 2 weken nog 800.000 à 900.000 vaccins bij gaan zetten. Die uitnodigingen zijn de deur uit. Op die manier zullen we tegen eind juni, begin juli toch een vaccinatiegraad van 87 à 88 procent hebben bij de volwassen bevolking. Dat is de grens van 70 procent van de totale populatie die door de experts zo belangrijk wordt geacht. Dat is de stand van zaken.

Wanneer die vaccins eraan komen, en ik hoop dat we die volgende week dinsdag hebben, als die er zijn en als die aantallen er zijn, dan zullen we dat ook onmiddellijk van toepassing maken. We zijn daarop voorbereid, dat is absoluut onze ambitie, maar die vaccins moeten er wel zijn. Op dat vlak is AstraZeneca immers niet altijd even solide geweest. Nogmaals, ik wil geen ongedekte cheques. Ik wil niet dat men nu uitnodigingen stuurt waarvoor er dan geen vaccins zijn. Dat is voor mij al maanden een beetje een nachtmerrie in de hele logistieke keten die we hebben. We moeten snel gaan, maar we moeten er ook voor zorgen dat we niet zo snel gaan dat de mensen daar staan en de vaccins daar niet zijn. Tot nu toe is ons dat altijd al gelukt, en ik vind dat we de ambitie moeten blijven hebben om tot het einde van de rit die logistieke keten solide te houden.

Collega Saeyns, wat het mengen van AstraZeneca met een mRNA-vaccin betreft, ook op dat punt volgen wij de adviezen van de Hoge Gezondheidsraad. We hebben een advies gevraagd. De raad heeft ons daar nog geen positief advies over gegeven. Ze kijken naar een aantal landen, naar hoe dat daar gebeurt. Daar is dus nog geen definitief uitsluitsel over, en als dat er is, dan zullen we op basis van die adviezen beslissingen nemen. Er is ook nog een juridische discussie. U weet dat deze vaccins een goedkeuring hebben gekregen van het Europees Geneesmiddelenagentschap, maar dat is wel voor twee keer hetzelfde vaccin. Anders is het 'off-label use', en dan is de vraag: wat als er iets gebeurt? Wie is dan aansprakelijk? Hoe ga je daar dan mee om? Daarover moet er dus toch ook nog wel een discussie worden gevoerd.

Er is echter nog een derde element dat ons parten speelt, en dat heeft te maken met onze hoge vaccinatiegraad. Ik zie dat een aantal landen inderdaad beslissen dat dat kan als mensen dat onder eigen aansprakelijkheid willen doen. Wij hebben op dit ogenblik alle vaccins nodig om die vaccinhonger bij de Vlamingen te kunnen stillen. We hebben op dit ogenblik dus niet de luxe om te zeggen 'kijk, als u het ene niet graag hebt, dan kunt u voor het tweede, voor deze of gene kiezen', mocht dat al het definitieve advies zijn. We hebben vandaag gewoon die luxe niet. Dat is in het hele logistieke proces dus natuurlijk ook wel een belangrijk element om mee te nemen. Het is niet alleen de vraag of het op gezondheidsvlak een goede zaak is, of het juridisch voldoende gedekt is. Het is ook de vraag of het logistiek überhaupt mogelijk is om dat te doen.

Als je met een veel lagere vaccinatiegraad zit, dan is het veel gemakkelijker om daarmee te spelen.

Collega Vaneekhout, uw opmerking over AstraZeneca is heel terecht. Ik heb vanmorgen op de interministeriële conferentie gevraagd dat dit door de Federale Regering, door de premier wordt opgenomen en op Europees niveau wordt besproken. Die interministeriële conferentie is voor veel zaken bevoegd maar rechtstreeks naar President Biden bellen is me nog niet toebedeeld. Anders had ik dat ongetwijfeld al gedaan. Maar ik vind het inderdaad wel een groot probleem. Ik vind dat we samen met Europa moeten zeggen dat dit echt niet kan. Ik heb dat aangekaart en de coronacommissaris zou dat met de premier bespreken.

Collega Sintobin, wat het Janssen-vaccin betreft, is het goed dat veel mensen zich daarvoor inschrijven. Het is ook een reservelijst. Dat wil zeggen dat als die vaccins er zijn, men daar gebruik van moet kunnen maken. We hebben immers het signaal gekregen van onze vaccinatiecentra dat hier en daar de reservelijsten droog begonnen te liggen. Nu zijn die opnieuw aangevuld en dat is een goede zaak.

Ik zou ook de mensen die nog niet op een reservelijst staan, willen oproepen om dat toch te doen. Wanneer die vaccins dan ter beschikking zijn – in het ene vaccinatiecentra zal dat al sneller zijn dan in het andere – dan maakt men meer kans om sneller te worden opgeroepen en kunnen we onze ambitie om zoveel mogelijk mensen zo snel mogelijk te vaccineren, ook in de komende weken realiseren.

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Minister, ik hoop alvast samen met u dat wij de gevraagde dosissen ook geleverd zullen krijgen en dat mensen ook heel snel zullen weten of zij zich op die QVAX-lijst kunnen zetten. Ik denk immers dat heel veel mensen staan te springen om hun tweede dosis vervroegd te krijgen. Het lijkt me niet meer dan normaal dat ook mensen die hun eerste vaccin hebben gehad voor 31 mei, een wachttijd kunnen hebben van maar acht weken.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, we schorsen de vergadering.

– De vergadering wordt geschorst om 15.17 uur.

– De vergadering wordt hervat om 15.20 uur.

ACTUELE VRAAG van Piet De Bruyn aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de naleving van de mediarichtlijnen met betrekking tot zelfdoding

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

Piet De Bruyn (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, de vorige weken heeft het nieuws over Jürgen Conings regelmatig ons aller aandacht gevraagd. Zondag kwam vrij abrupt een eind aan de zoektocht naar Jürgen Conings toen werd vastgesteld dat hij zelfdoding had gepleegd.

Collega's, het lijkt misschien een thema dat niet meteen aansluit bij de vele vragen die rond dit dossier kunnen worden gesteld maar ik wil toch heel graag samen met u inzoomen op dit specifieke dossier met betrekking tot het niet respecteren van hele klare, heldere afspraken die zijn gemaakt samen met media, over de manier waarop wij over zelfdoding kunnen berichten, ongeacht of het hier gaat over de zelfdoding van iemand die wij niet kennen of de zelfdoding van een zeer bekend persoon, om welke reden dan ook.

Die mediarichtlijnen zijn niet zonder slag of stoot tot stand gekomen. De eerste editie dateert al van 2004 en werd toen bij heel wat media nogal moeilijk verteerd. Ik denk dat we dat in alle eerlijkheid moeten kunnen toegeven. En het is dankzij de volgehouden inspanningen van zeer veel deskundigen in het domein van suïcidepreventie en van zeer veel dappere journalisten die ook voor dit thema en voor de manier waarop men daarover bericht, hun nek durfden uitsteken, dat we vandaag toch heel wat beterschap zien. Hen past daarvoor grote dankbaarheid.

Wat we zondag en de voorbije dagen hebben gezien, tart werkelijk elke verbeelding.

Waar heeft men gefaald? Door stelselmatig in te zoomen op de precieze locatie, tot en met close-upfoto's, door zeer gedetailleerd te beschrijven hoe het lichaam werd aangetroffen en welk wapen er werd gebruikt, en uiteraard ook door totaal voorbij te gaan aan het bieden van enig uitzicht in geval van suïcidaliteit, en het voor te stellen alsof dit hier een logische uitkomst was. Minister, ik zou heel graag van u weten welke initiatieven u voor ogen hebt om het naleven van de mediarijlijnen ook bij dit soort sterk gemediatiseerde gevallen te laten naleven.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Ik dank collega De Bruyn voor de vraag. Ik denk dat het een heel gepaste vraag is, ook hier. Daar zijn trouwens ook in de media-commissie al verschillende vragen over gesteld, onder meer door collega's Jans, Schryvers en Segers. En effectief, de berichtgeving over zelfdoding is uitzonderlijk belangrijk. Waar het gaat over preventie van zelfdoding is de wijze waarop dit thema aan bod komt in de media, uitzonderlijk relevant.

Het is het Vlaams Expertisecentrum Suïcidepreventie VLESP dat zeer recent, in nauwe afstemming met de Vlaamse Vereniging van Journalisten (VVJ) en ook de Raad voor de Journalistiek, nieuwe richtlijnen voor journalisten heeft uitgebracht. Dat is pas in maart gebeurd. Het is een uitgebreid en wetenschappelijk onderbouwd werkstuk. Het is inderdaad de vrucht van veel expertise in het veld in Vlaanderen. Daar is ook heel wat aandacht aan besteed op sociale media, onder meer met een promotiefilmpje daarrond. Dit is dus zeer erg belangrijk.

Ik heb samen met u vastgesteld, niet alleen de afgelopen dagen maar eigenlijk de afgelopen weken, dat er zowel in geschreven pers als op televisie berichtgeving was die, om het zacht te zeggen, op gespannen voet stond met die mediarijlijn. Als minister van Media zal ik nooit ingaan op concrete gevallen, maar ik deel absoluut uw standpunt dat hier in de journalistiek nog veel meer aandacht rond moet zijn.

Wat heb ik concreet gedaan? Ik heb contact opgenomen met VLESP om te bekijken wat zij nog zinnens zijn. Zij hebben nog een aanbod van vorming, en dat zal ook in september verder lopen, na de zomer. Zij hebben ook heel wat campagnes die ze zullen voeren met communicatie en sensibilisering. Maar het belangrijkste is wat de journalistiek en de mediabedrijven zelf moeten doen. En daarvoor heb ik contact opgenomen met de Vlaamse Vereniging van Journalisten, en ik heb hun gevraagd om daar in hun nieuwsbrieven en in hun maandblad De Journalist nog extra aandacht aan te besteden. Want ik denk dat u volkomen gelijk hebt; deze mediarijlijnen gaan over zelfregulering. Ik denk dat dat ook de gepaste manier is om dat te doen: journalisten hebben hier zelf de verantwoordelijkheid opgenomen, en zij moeten daar nog extra aandacht voor hebben in de toekomst.

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

Piet De Bruyn (N-VA): Minister, bedankt voor uw kordaat en duidelijk standpunt, waarin u samen met mij vaststelt dat, wat de voorbije dagen is gebeurd, echt niet door de beugel kan. Ik vind het ook fijn dat er vanuit VLESP, ons Vlaams expertisecentrum, maar ook vanuit de Vereniging van Journalisten, zo snel een signaal wordt gegeven om aan te geven dat zij een bijkomend initiatief willen nemen. Ik steun u daar alleen maar in.

Ik heb nog vele bekommernissen, maar er is één bekommernis die ik nog graag met u deel. Hoe bereiken we kleinere media-initiatieven die niet meteen tot een

groot mediaconcern behoren, en die eerder zelfstandige ondernemingen zijn die, zeker op sociale media, een groot bereik hebben, maar wellicht minder geïnformeerd zijn over het aanbod aan opleidingen van de VVJ en opleidingen die door VLESP inhoudelijk worden onderbouwd? De vraag is of er een bijzondere inspanning kan gaan naar die media-initiatieven die niet meteen in de grote media-bedrijven vervat zijn.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (Vooruit): Ik dank collega De Bruyn voor de belangrijke vragen. Juiste berichtgeving rond zelfdoding is van levensbelang. De mediarichtlijnen die VLESP heeft uitgewerkt, samen met de VVJ en de Raad voor Journalistiek, al in 2004, zijn goed. Ze zijn nu ook vernieuwd, en die zijn opgebouwd rond drie pijlers. Die drie pijlers zijn allemaal belangrijk.

Media moeten heel terughoudend optreden over zelfdoding en zo weinig mogelijk details geven, omdat details een trigger kunnen zijn voor mensen die kampen met suïcidale gedachten. Helaas, ik heb de indruk dat artikels over zelfdoding vaak enkel het nummer van de zelfmoordlijn vermelden. Dat is vaak de enige richtlijn die nog gevolgd wordt. Dus we moeten ervoor zorgen dat die richtlijnen in de hoofden van alle journalisten zitten.

Minister, het zijn goede initiatieven die u al genomen hebt, maar kunt u bekijken hoe u, vanuit uw bevoegdheid en uw middelen, de VVJ kunt ondersteunen, zodat alle journalisten die nieuwe richtlijnen beter kennen en in het hoofd krijgen?

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Als er in de media bericht wordt over zelfdoding, dan moet dat natuurlijk heel omzichtig gebeuren omdat de impact heel groot is. Dat gaat over respect voor de naasten, maar natuurlijk ook over het risico op copycatgedrag. Net daarom zijn er natuurlijk vanuit het Vlaams Expertisecentrum Suïcidepreventie (VLESP) mediarichtlijnen ontwikkeld die onvoorstelbaar belangrijk zijn. Inderdaad – ik wilde ook zeggen wat collega Segers zei – heb ik soms het aanvoelen dat men denkt dat het voldoende is met de vermelding van 1813. Dat is natuurlijk niet zo. Het gaat over veel meer dan dat: modus operandi, details vermelden, enzovoort. Ik heb doorheen de jaren toch al een aantal zaken zien evolueren in positieve richting, maar spijtig genoeg is dat niet overal zo. Dus ik denk dat het echt zaak is om iedereen bij de les te houden, continu ter zake.

Minister, nu we het hebben over 1813 wil ik het bruggetje maken naar 1712, want u weet dat ik in verschillende resoluties altijd heb gepleit om ook 1712 te vermelden in programma's waarin bericht wordt over geweld en mishandeling. Ik ben ook heel dankbaar dat dat in de nieuwe beheersovereenkomst met de VRT ook is opgenomen. Op welke manier wordt dat opgevolgd en geëvalueerd?

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Dank u wel collega De Bruyn, voor de zeer terechte vraag. Namens onze fractie kan ik ook de bezorgdheid en de verontwaardiging delen als we die berichtgeving zien omdat al heel lang duidelijk is, ook vanuit wetenschappelijk onderzoek, wat de impact en de risico's van dergelijke berichtgeving zijn en wat de gevolgen ervan zijn. In de commissie Media en de commissie Welzijn komt dit thema regelmatig aan bod, en terecht. Het is dan toch hard om vast te stellen dat net op zo'n momenten blijkbaar alle richtlijnen en alle kennis die is opgebouwd zo snel door een deel van de mediasector dan wel, uit het oog verloren wordt. Minister, mijn grote bezorgdheid is dat we eigenlijk met onze richtlijnen zeer moeilijk tot op het niveau van de individuele

journalist geraken. Ik denk dat daar inderdaad nog een grote uitdaging zit. Hoe bereiken we die kleinere media-initiatieven?

De individuele feedback over wat er misloopt – dat is inderdaad niet aan u, noch aan ons als parlement om daar uitspraak over te doe, om daar in te duiken –, over bepaalde situaties komt niet voldoende terecht bij de journalisten of de mediaconcerns die daarvoor verantwoordelijk zijn. Minister, hoe wilt u daar nog een extra inspanning voor doen?

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Collega's, dank u wel voor de extra vragen. Ik wil echt wel verwijzen naar dit document: de mediarijchlijnen voor journalisten. Het is eigenlijk vreemd genoeg een goed moment om dit nog eens in de aandacht te brengen. Dat is in maart gelanceerd. Daar is al heel wat rond gebeurd. Ik denk dat het ook de verdienste kan zijn van dit debat om dit nog eens extra onder de aandacht te brengen.

Collega De Bruyn, ik kom dan bij uw vraag, maar dit sluit ook aan bij andere collega's die vragen hoe dit kan doordringen tot het niveau van individuele journalisten, of ze nu werken voor een groot concern of voor een klein bedrijf. Het voordeel van VLESP is dat dit publiek toegankelijke informatie is die zowel via hun website als via hun sociale media heel actief is verspreid. Het is zeer goede lectuur. Het is namelijk wetenschappelijk onderbouwd, maar vrij toegankelijk. Het gaat over een thema dat eigenlijk niet zo eenvoudig is. Ik denk ook niet dat er bij de journalistiek of bij de mediabedrijven sprake is van slechte wil. Het is een zeer delicate aangelegenheid en dat vergt ook wat inzicht. Het voordeel is dat deze documentatie, deze brochure, deze richtlijnen daar de nodige onderbouw aan geven. Wat dat betreft, denk ik dat het voor iedereen toegankelijk is.

Collega Vaneekhout, u vraagt naar feedback voor de individuele journalisten. Dat is ook wat VLESP probeert te doen. Als zij vaststellen dat er bepaalde problemen zijn, dat er bepaalde zaken niet goed lopen, gaan zij contact opnemen met de mediabedrijven en trachten zij ook tot het niveau van de individuele journalisten door te dringen om te zorgen dat zij ook feedback krijgen, niet vanuit het vermanende vingertje, maar van 'kijk, dit is een moeilijke thematiek, wij kunnen u helpen om dat nog beter aan te pakken'.

Collega Segers, het is natuurlijk aan de Vlaamse Vereniging van Journalisten (VVJ) om deze communicatie naar de beroepsjournalisten te doen. Het is een geval van zelfregulering. Ik wil daar de nodige ondersteuning aan geven. We doen dat natuurlijk structureel aan de VVJ, maar het is nu aan hen om dat ook verder te verspreiden naar hun leden. Ze zullen dat ook doen. Ze hebben mij ook verzekerd dat ze daar de komende weken extra aandacht aan zullen geven.

Tot slot, collega Schryvers, we hebben effectief in de beheersovereenkomst van de VRT extra aandacht gevraagd voor dit thema en ook voor zowel 1813, de zelfmoordlijn als voor 1712. De opvolging daarvan, aangezien het ook doelstellingen van de nieuwe beheersovereenkomst zijn, gebeurt door de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM). Dat gebeurt jaarlijks.

Dat zal ook een van de doelstellingen zijn waarop we de VRT afrekenen. Uiteindelijk zal het ook hier in de commissie Media – en eventueel in de plenaire – aan bod komen. Het is in elk geval heel belangrijk dat ook de publieke omroep hierin een voorbeeldrol speelt. Het gaat over een belangrijk maatschappelijk thema. Het spreekt voor zich dat ook de openbare omroep daarin het voorbeeld moet geven.

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

Piet De Bruyn (N-VA): Dank u wel. Collega's, ik ben blij dat we vandaag al niet meer het debat moeten voeren over de tegenstelling tussen de mediarijnen enerzijds, en het recht op vrije nieuwsgaring en -duiding anderzijds. Want dat was bij de eerste editie van de mediarijnen nog het debat dat we moesten voeren. Zo ver is iedereen al mee. Het debat dat we nu nog moeten voeren, en de strijd die we samen nog moeten voeren, is duidelijk maken dat de mediarijnen geen keuzemenu zijn, waar je naar gelieven één van de regeltjes – de meest gemakkelijke, zoals collega Segers zei, het vermelden van het nummer van de zelfmoordlijn – opvolgt, en dan kan zeggen 'prima gedaan, ik heb me van mijn taak gekweten'. Neen, de verantwoordelijkheid van journalisten gaat verder. Niét correct berichten – daarmee bedoel ik dan: niet conform de mediarijnen – is spelen met mensenlevens, niet meer, niet minder. Daarvoor is er voldoende wetenschappelijke evidentie. Van die verantwoordelijkheid, zou geen enkele journalist mogen weglopen.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Anke Van dermeersch aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de uitspraken van de minister betreffende de 'onvermijdelijkheid' van een kilometerheffing of een taks op elektrische wagens

De voorzitter: Mevrouw Van dermeersch heeft het woord.

Anke Van dermeersch (Vlaams Belang): Minister, deze week hebt u in de media, naar aanleiding van een werkbezoek, laten weten – u zei het blijkbaar letterlijk – 'het onvermijdelijke is dat er ofwel een kilometerheffing ofwel een taks op elektrische wagens zal komen'. Nu, ik weet dat er heel wat tekorten zijn in de Vlaamse begroting, en u hebt nadien ook proberen te nuanceren dat er inderdaad ook nieuwe tekorten zullen ontstaan door elektrificatie van het wagenpark. Accijnzen en btw op brandstof zullen wegvallen, of aanzienlijk verminderen. Maar zowel u, als minister, maar ook uw partij heeft de voorbije jaren reeds uitspraken gedaan tégen kilometerheffing, en ook tegen het invoeren van nieuwe belastingen. Ik vind het ook niet meer dan normaal dat u dat deed in het verleden, want in Vlaanderen is de belastingdruk al zéér, zéér hoog. Maar nu plots deed u een andere uitspraak. Dat verwondert mij, omdat accijnzen en btw bovendien een federaal geïnde materie zijn, qua belastingen en qua taksen. Als u daarover begint dan zijn we toe aan een herfinancieringsdebat. Daar is een grote deal voor nodig met de andere kant van deze federale staat, een grote deal tussen federale staat en deelstaten. U hebt dus nu de doos van Pandora eigenlijk een beetje geopend. Ik begrijp dat de geldnood in Vlaanderen zeer groot is, maar of dat wel verstandig is weet ik niet. Ik wou graag van u wat toelichting over uw uitspraak. Vanwaar plotseling die ommekeer?

De voorzitter: Minister Diependaele heeft het woord.

Minister Matthias Diependaele: Dank u wel. Eerst en vooral mijn excuses dat ik even te laat was.

Dank u wel voor uw vraag, mevrouw Van dermeersch, want u geeft mij de kans om dat een beetje toe te lichten. Eerst en vooral: we kennen allemaal de situatie van de begroting. U maakt zich daar ook zorgen in, ik ook. Ik heb altijd aangegeven dat we ons voornamelijk gaan moeten richten op de uitgavenzijde. We leven al in het land met de hoogste belastingen, dus als we ons ergens op moeten focussen, is het op die uitgavenzijde.

Dat gezegd zijnde, blijft natuurlijk de feitelijkheid waar ik naar verwezen heb, en die weergegeven is in de krant, en die eigenlijk ook wel met zoveel woorden aan

bod gekomen is in de commissie. Wat is die feitelijkheid? Ons beleid werkt. Wij hebben in onze beleidsfiscaliteit een deel vergroening ingebouwd, en die vergroening werkt ook. We zien dat meer en meer in de cijfers, dat de elektrische wagens steeds meer een groter onderdeel van ons wagenpark uitmaken. Die vergroening is niet het enige deel, maar wel een zeer belangrijk deel. We geven daarin een incentive om elektrische wagens te laten rijden. We horen dat ook van veel automerken. Nog maar deze week, of eind vorige week, heeft Audi aangekondigd dat zij proberen om tegen 2026 – dat is echt niet meer zo ver – alleen nog maar elektrische wagens van de band te laten rollen. Dan moet je niet lang naar school geweest zijn om te begrijpen dat dit ook een effect gaat hebben op onze inkomsten. Tot vandaag geven wij een vrijstelling – een uitzondering – voor elektrische wagens. Zij betalen geen BIV (Belasting op inverkeerstelling), en geen verkeersbelasting.

Nu, je weet dat we 1,3 miljard euro inkomsten hebben uit die verkeersbelasting. Als we die helemaal zouden kunnen schrappen, is dat voor mij allemaal geen probleem. Daar staan we voor open. Maar ik denk dat iedereen wel doorheeft dat het op dit moment geen optie is.

Het is natuurlijk ook de ratio legis dat die inkomsten worden gebruikt om ons mobiliteitsbeleid te financieren. En dus hebben we die wel degelijk nodig. Wel, dan is het mijn taak om in een dergelijk, zeer open en aangenaam gesprek, opties te bieden, waarbij trouwens het bedrijf zelf, dat een brandstofleverancier was, aangaf dat ook zij nieuwe markten moeten gaan opzoeken om overeind te blijven. Want zij zien ook in, zij voorspellen dat ook, dat die markt onder druk zal komen te staan en dus gaan zij kijken naar andere opties, en de opties die ik meegegeven heb, waren er daar enkele van. Het was een zeer boeiend gesprek. De opties zijn ongetwijfeld niet exhaustief, maar die oefening, dat vraagstuk gaan we sowieso de komende tien jaar moeten beantwoorden.

De voorzitter: Mevrouw Van dermeersch heeft het woord.

Anke Van dermeersch (Vlaams Belang): Dank, minister, om uw uitleg te doen over wat u gedreven heeft tot die uitspraak.

Ik vind het toch wel zeer verwonderlijk, hoor, want u hebt als de N-VA geprobeerd om een kilometerheffing in te voeren toen Ben Weyts minister van Mobiliteit was. Hij sprak toen over een gps-tracking, een systeem om kilometerheffing in te voeren. Dat is toen op heel veel protest van het Vlaams Belang gestoten, en net voor de verkiezingen van 2019 heeft de N-VA dat dan ook ingetrokken. Nu ineens komt het opnieuw op de proppen, maar dan deze keer met een taks op elektrische voertuigen. Ik vind dat toch wel heel straf, zo'n verkiezingsbedrog, eigenlijk.

Het zijn allemaal verdoken belastingen en taksen, enkel en alleen om de Vlaamse putten te dichten, om de Vlaming zwaarder te belasten, en we zijn al zo zwaar belast. Ik vind dat toch een heel, heel merkwaardige manier van werken.

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

Marino Keulen (Open Vld): Ik denk, voorzitter, leden van de regering, goede collega's, dat we inderdaad in de luwte hierover moeten nadenken. Deze legislatuur is het duidelijk: er zijn afspraken gemaakt in ons regeerakkoord en we gaan op dat vlak geen stappen zetten.

Herinner u dat we geregeld opstoten hebben. We hebben de vermaledijde Brusselse stadstol gehad. Ik denk dat we absoluut moeten nadenken over hoe we inderdaad onze verkeers- en autofiscaliteit in de toekomst zullen vormgeven. Hoe gaan we dat aanpakken? We kunnen impulsen geven via een klantvriendelijk

openbaar vervoer en eventueel compensaties wat betreft de verkeers- en auto-fiscaliteit. Terzelfdertijd proberen we ook om op die manier een model shift via diezelfde fiscaliteit te bewerkstelligen en zitten we met de drie gewesten rond de tafel.

U hebt daar nu nog een paar jaar de tijd voor. Dat is een complexe oefening, ook met de nodige budgettaire impact. Gebruik die tijd om daarrond beleid, in de echte betekenis van het woord, te ontwikkelen.

De voorzitter: De heer Bex heeft het woord.

Stijn Bex (Groen): Eerst en vooral, minister, proficiat met uw politieke moed. De collega heeft gelijk: we moeten dat debat voeren. Het zijn niet alleen die 1,3 miljard euro Vlaamse verkeersbelastingen, maar ook 9 miljard euro federale inkomsten uit belastingen op fossiele brandstoffen, waarover het hier gaat. Wanneer we de elektrificatie zullen hebben, die we allemaal willen, dan moet worden gekeken naar een alternatieve financiering. Dat gaan we niet alleen kunnen doen door de uitgaven te beperken, dat beseft ook het kleinste kind, denk ik.

Ten tweede wil ik ook een oproep doen aan de minister van Mobiliteit, die hier ook zit. Zie autofiscaliteit niet alleen als middel om geld in het laatje te brengen, maar vooral om een betere mobiliteit te krijgen. Die studie van de Vlaamse overheid heeft uitgewezen dat de invoering van een slimme kilometerheffing zorgt voor minder vervuiling, minder files, een grote economische winst. Groen vindt het zeker goed dat de Vlaamse Regering dat debat opnieuw wil voeren. Dat blijkt ook uit uitspraken van de minister van Mobiliteit, en nu ook van de N-VA.

En ten derde, en dan stel ik mijn vraag. Minister, er zijn belangrijke budgettaire consequenties bij een elektrificatie van het wagenpark. Dat is niet alleen Vlaamse, maar ook federale materie. Hoe plant u hierover overleg te plegen met de Federale Regering om tot een structurele visie daarop te komen?

De voorzitter: De heer Muyters heeft het woord.

Philippe Muyters (N-VA): Collega Van dermeersch, ik ben echt niet zo verbaasd over de uitspraak van de minister. En waarom niet? Ik denk dat we de minister hebben leren kennen als iemand die transparant over de cijfers communiceert, maar – zoals hij daarnet nog heeft gezegd – ook als iemand die altijd heel bezorgd is om die begroting in orde te krijgen, in de juiste lijn te krijgen.

En als je dan natuurlijk ziet dat de maatregelen die de elektrificatie versnellen, een effect van – u zei het – 1,3 miljard euro maximaal op je begroting hebben, dan lijkt het mij vanzelfsprekend dat deze minister zoekt naar maatregelen die kunnen compenseren en die er uiteindelijk kunnen voor zorgen dat de begroting opnieuw in evenwicht is.

Minister, ik heb één vraag voor u. Gaat u dat effect specifiek monitoren, zodat u tijdig de nodige maatregelen kunt nemen? Er zijn hier en daar versnellingseffecten, en dat zou dus sneller dan oorspronkelijk voorzien een effect kunnen hebben op uw begroting.

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Voorzitter, minister, bedankt voor de helderheid. Ik had verwacht, minister, dat u de deur hier hard dicht zou slaan voor een kilometerheffing zoals uw partij in het verleden heeft gedaan, maar u hebt ze wagenwijd opengezet. U zegt dat wij het land zijn met de hoogste belastingen, en dat is zo voor gewone werkende mensen. Voor de hoge vermogens en grote bedrijven die amper belastingen betalen, zijn wij geen belastinghel maar een belastingparadijs.

Als jullie naar oplossingen kijken om gaten in de begroting te dichten, kijken jullie altijd naar beneden, nu opnieuw naar de auto van gewone werkende mensen die met de auto naar het werk moeten, omdat de mobiliteit in Vlaanderen met het openbaar vervoer op niet veel trekt.

Ik vraag u om eens te kijken naar de zwaarste schouders in plaats van altijd te kijken naar de kleine man, naar de mensen die gewoon naar het werk moeten met de auto. Mijn vraag is heel helder. Wat is het standpunt van de N-VA en deze Vlaamse Regering, is dat ja of nee?

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Minister, vooraf wil ik duidelijk maken dat CD&V niet zou willen dat de opkomst van elektrische wagens wordt afgeremd door allerlei berichten in de media over nieuwe fiscale lasten.

Ik lees dat u stelt dat er nieuwe tekorten zullen ontstaan door de elektrificatie van het wagenpark, omdat de accijnzen op brandstof wegvallen. Dat klopt en het is heel sympathiek dat u zich zorgen maakt over de accijnzeninkomsten van de Federale Regering. Het zou dan wel eigenaardig zijn dat Vlaanderen de hap uit het federale budget zou gaan invullen met Vlaamse belastingen. Als u denkt in de richting van een kilometerheffing – daar moet absoluut over kunnen worden nagedacht – dan wil ik benadrukken dat die idee nooit bedoeld was – ik volg dat hier al enige tijd in het parlement – als cashcow maar als vervanging van taksen op het bezit van de wagen, dus de belasting op inverkeersstelling (BIV), de jaarlijkse verkeersbelasting. Zo zou men het gebruik van de auto slim kunnen sturen, dus geen platte domme belasting.

Maar u weet ook dat de kilometerheffing voor personenwagens maar kan als er voldoende alternatieven voor de wagen zijn. Ik ben blij dat uw collega Peeters hier is. Zij werkt heel hard aan een verbetering van het openbaar vervoer en een hogere fietsveiligheid.

Ik heb aan u de vraag, als minister van Fiscaliteit, wat precies uw visie is op de toekomstige verkeersbelasting als er overwegend emissievrije wagens zullen gaan rondrijden.

De voorzitter: Minister Diependaele heeft het woord.

Minister Matthias Diependaele: We zijn het over één ding eens, mijnheer Keulen, en dat is dat het debat zal moeten worden gevoerd. We gaan daar moeten naar kijken.

Je hebt bij fiscaliteit altijd een sturend element en het inkomstenelement. De vergroening hier is een deel van de fiscaliteit, maar het is nooit een volledige fiscaliteit. Als je natuurlijk vasthoudt, mevrouw Van dermeersch, aan het feit dat je elektrische wagens vrijstelt van elke vorm van belasting, ga je natuurlijk die kosten die je hebt aan het mobiliteitsbeleid en de weginfrastructuur afwentelen op degenen die niet in staat zijn om wat vandaag nog altijd een dure wagen is, want een elektrische wagen is nog altijd een dure wagen, niet kan betalen. Dan zit je met een probleem. Dan ga je effectief de kosten afwentelen op degene die niet in staat is om een elektrische wagen te kopen. In die zin moet die optie zeker worden opengehouden, we moeten dat bekijken. Dat gaat nu niet moeten. De federale overheid heeft daar in haar maatregelen ook een lange tijd voor genomen. Dat is een debat dat we grondig gaan moeten voeren. Daar zal in de komende jaren tijd voor zijn. We gaan dat ook monitoren, mijnheer Muylers, wat het echte effect gaat zijn.

Inderdaad, mevrouw Brouwers, en dat komt trouwens ook niet van mij, het zijn niet de accijnzen en de btw, die zitten helemaal federaal. We zaten bij een

brandstofproducent en daar is dat ook wel aan bod gekomen, maar dat zijn niet mijn woorden, zoveel kunt u wel raden. Het blijft wel mijn bezorgdheid dat als we naar de autofiscaliteit kijken, we niet de fout mogen maken om de volledige kost van ons mobiliteitsbeleid af te wentelen op degene die niet in staat is om een dure elektrische wagen te kopen.

De voorzitter: Mevrouw Van dermeersch heeft het woord.

Anke Van dermeersch (Vlaams Belang): Voorzitter, minister, u werd zojuist gefeliciteerd door Groen en door de PVDA. Proficiat met uw politieke moed, zeiden ze. *(Rumoer)*

Voor mij is dat een barometer dat u niet goed bezig bent. *(Rumoer)*

Versta me niet verkeerd, ik ben zeer zeker voor de elektrificatie van de wagens. Dat is heel goed. Dat heeft zijn effect op de begroting, en ja, ik had niet van een N-VA-minister verwacht de hij ineens in een kramp zou schieten en plots zou afkomen met belastingen op de kap van de automobilisten.

De automobilist is geen melkkoe. Ik dacht dat dat voor de N-VA ook zo was. Ik dacht dat wij, het Vlaams Belang en de N-VA, de enige partijen in dit halfroond waren die nog voor de automobilist opkwamen. Maar ik stel vandaag vast dat wij als het Vlaams Belang blijkbaar nog de enige partij zijn die opkomt voor de automobilist, zowel de op brandstof rijdende automobilist als degene die mee voor de elektrificatie zorgt.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Marino Keulen aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de lancering van Mobiliteit Innovatief Aanpakken (MIA)

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

Marino Keulen (Open Vld): Minister, Mia heeft Luc De Vos destijds onmetelijk populair en eigenlijk onsterfelijk gemaakt. Ik hoop dat dat ook gaat lukken met Mobiliteit Innovatief Aanpakken (MIA). Want u moet rekening houden met 161 dienstorders en 2500 bladzijden aan regeltjes, als u een bepaald mobiliteitsproject uit de startblokken wilt laten komen. En het wordt nog sarcastischer, en eigenlijk luguber. Er moeten x-aantal ongevallen gebeuren voordat het Agentschap Wegen en Verkeer (AWV) ook uit de startblokken komt om bepaalde verkeersveiligheidsprojecten te realiseren.

Via MIA kiest u voor de weg van de administratieve vereenvoudiging. Ik denk dat dat absoluut een hefboom kan zijn om een aantal zaken in beweging te brengen, ook op het vlak van 'de daad bij het woord voegen' als het gaat over verkeersveiligheidsprojecten. U linkt dat ook aan ons Vlaamse relanceplan Vlaamse Veerkracht. Hoe moet ik die link zien?

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Dank u wel voor uw vraag, mijnheer Keulen. Waarom hebben we MIA gelanceerd? Er zijn nog altijd iedere dag veel te veel verkeersslachtoffers. En anderzijds staan er heel wat regeltjes en procedures een versnelde oplossing van infrastructuurwerken, veiligere fietspaden en dergelijke meer en de uitvoering van tal van werkzaamheden in de weg.

U hebt al gezegd dat er 161 dienstorders en 2500 bladzijden aan vademecums zijn. Dat zijn allemaal regeltjes en richtlijnen van hoe het moet, maar daarmee zit de spade nog niet in de grond en zijn we nog niet bezig met het uitvoeren van

verbeteringswerken. We hebben ons relanceplan Vlaamse Veerkracht goedgekeurd met de Vlaamse Regering. Dat relanceplan wil een antwoord geven op tal van maatschappelijke en economische uitdagingen. Specifiek voor mijn beleidsdomein hebben we van de 4,3 miljard euro die Vlaanderen ter beschikking stelt, 885 miljoen euro specifiek gereserveerd voor het Departement Mobiliteit en Openbare Werken (MOW), waarbij de focus ligt op fietsinfrastructuur, op verkeersveiligheid en op duurzaamheid en duurzame verplaatsingen.

Daar komt nog een vierde werf bij, en dat zijn hervormingen. Ik wil hervormingen. Ik wil een bestuurlijke aanpak, waar MIA dan ook voor staat: sneller, samen en alert. We willen dus sneller overgaan tot actie, heel wat procedures herbekijken en heel wat regels afschaffen. We willen dat ook samen doen, samen met de burgers via een digitaal platform, samen met de lokale besturen. En alert: het moet ook allemaal gemonitord worden met het wetenschappelijk veld. Kortom, samen sneller voor een verkeersveilige aanpak, voor meer verkeersveiligheid en voor veiligere fietspaden. Dat is de boodschap. En dat is ook verankerd in het relanceplan.

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

Marino Keulen (Open Vld): Woorden wekken, voorbeelden strekken. Ik denk dat de hele politieke geloofwaardigheid gekoppeld is aan 'de daad bij het woord voegen'. U hebt recordbedragen wat betreft investeringsmogelijkheden. Ik herinner aan de 335 miljoen euro voor fietspaden. U gaat de mensen maar mee krijgen in de mate dat ze dat ook zien op het terrein, in hun eigen leefomgeving. Ik denk, minister, dat u die wind van de administratieve vereenvoudiging door alle onderdelen van uw departement MOW moet jagen.

Mensen beseffen dat dat eigenlijk hun geld is. Doe er iets mee, want het gaat altijd over projecten waar iedereen achter staat. En als je dan moet zeggen dat dat in Vlaanderen gemakkelijk 10 tot 20 jaar duurt door die 161 dienstorders en die 2500 bladzijden aan regeltjes: wij zijn daar zelf verantwoordelijk voor. De hefboom is inderdaad administratieve vereenvoudiging. MIA, maar dan in alle onderdelen van MOW.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Minister, moet er eerst een ongeluk gebeuren vooraleer er eindelijk iets gebeurt aan dit punt? Dat is een vraag die we allemaal al tientallen, misschien al honderden gekregen hebben in de loop van een politieke loopbaan. Ik ben er zeker van dat de mailboxen van burgemeesters en allerlei klachteninstanties al een mooi staal zouden opleveren van knelpunten waar inderdaad nog geen ongeval gebeurde, maar wel bijna-ongevallen, die dan een subjectief onveiligheidsgevoel voeden.

Het is een heel goed idee van u om dat te objectiveren door middel van innovatieve technieken, om quick wins te realiseren, de regelnevel te bestrijden... Ik sta daar volledig achter. Collega Ceyssens heeft u daarover trouwens al enkele maanden geleden ondervraagd. De proeftuin Limburg zou al in april van start gaan. Ik weet niet of dat al het geval is. Maar wat ik mij afvraag als inwoner van het centrum van het land, is waarom u kiest voor twee perifere provincies. Dat is een beetje contra-intuïtief. Ik zou denken dat er relatief meer kans op ongevallen is in dichter bebouwde provincies. Dit is gewoon een vraag om enige objectivering ter zake.

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (Vooruit): Minister, uw MIA-plan is volgens ons niet de beste piste om het aantal verkeersdoden op nul te krijgen. De voorbije jaren steeg het aantal verkeersslachtoffers opnieuw tot 315. Er is snel actie nodig.

Inzetten op innovatieve proactieve detectie van gevaarlijke punten om ervoor te zorgen dat onveilige verkeerspunten sneller aangepakt worden is zeker een positieve insteek maar we horen het al: het gaat om proefprojecten in twee provincies, niet de grootste, waarvan sommige pas in 2023 zullen aflopen. Wij willen niet zo lang wachten met de verkeersveiligheid, met maatregelen om het aantal verkeersdoden op nul te krijgen.

Wij hebben zelf, samen met de collega's van Groen, een cruciale maatregel naar voren geschoven: zone 30 in de dorpskern in heel Vlaanderen. U steunde die maatregel niet. Er zouden ook vrachtroutenetwerken kunnen komen als oplossing. Er is volgens ons geen nood aan verder onderzoek, wel aan directe actie.

Steunt u ook de initiatieven die het aantal verkeersdoden op zeer korte termijn kunnen doen dalen? En hoe?

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Minister, het is alleszins een goede zaak dat er out of the box wordt gedacht om de verkeersveiligheid te verhogen en de procedures te verkorten. Maar die MIA-regelluwe zone kan worden toegepast in heel Vlaanderen. Ik kom op dezelfde vraag als mevrouw Brouwers. Ik zou graag weten op basis van welke criteria u die proeftuinen nu werkelijk in Limburg met Limburgse partners en de Limburgse hogeschool doet, en in West-Vlaanderen. Dat zijn inderdaad perifere regio's. Pas op, dat is voor mij oké. Maar ik vraag mij af: wat met de rest van Vlaanderen? Ik denk aan de Vlaamse Ruit waar het verkeer en de conflictpunten vrij hoog zijn. En dan zijn er de samenwerkingen. Waarom wordt er niet uitgebreid met bijvoorbeeld politiezones, openbare vervoermaatschappijen, autoconstructeurs, lokale besturen. Laat mij het zo zeggen: MIA heeft het licht gezien, maar het licht moet overal schijnen, ook buiten Limburg en West-Vlaanderen.

De voorzitter: De heer Verheyden heeft het woord.

Wim Verheyden (Vlaams Belang): Minister, het MIA-experiment zal zomaar eventjes drie jaar duren. Dat is toch wel een hele tijd. Dat betekent dat we de resultaten zullen zien tegen het einde van deze legislatuur. Uw intentie is goed, maar ik denk dat er sneller moet worden gewerkt.

Twee weken geleden hadden we het hier nog over de knelpunten op de schoolroutes: 827 knelpunten werden doorgegeven, waarvan er nog meer dan 300 in onderzoek zijn. Ondertussen gaan de alarmbellen af. Het aantal fietsdoden zit weer in de lift. We zitten nog ver af van 'vision zero'. Tegelijkertijd staan er nog een heleboel zwarte punten die nog onder handen moeten worden genomen al jaren op de lijst.

Van mij mag u experimenteren zoveel als u wilt, en hopelijk met een goed resultaat, maar heel wat lokale besturen hebben niet de tijd om daarop te wachten. Zou u niet beter snel inzetten op de aanpak van al die knelpunten en zwarte punten, en daar resultaten scoren, in plaats van steeds met nieuwe ideeën te komen waarvan we in de toekomst de resultaten nog zullen moeten afwachten?

De voorzitter: De heer Bex heeft het woord.

Stijn Bex (Groen): Minister, het aantal verkeersslachtoffers in Vlaanderen daalt de laatste jaren niet meer. Zeker voor actieve verkeersdeelnemers – voetgangers en fietsers – wordt het gevaarlijker. Het is inderdaad heel belangrijk dat we daar snel iets aan doen.

Wij juichen uw MIA-plan toe, maar wij denken absoluut dat u tegelijkertijd werk moet maken van snelle ingrepen die op korte termijn de verkeersveiligheid kunnen verhogen.

Dan gaat het over de snelheid in woonkernen, dan gaat het over het weren van vrachtverkeer daar waar kinderen naar school rijden. En daar kunt u vanuit Vlaanderen heel veel voor doen, maar u schuift de verantwoordelijkheid af op de lokale besturen, wat wij niet correct vinden.

Een vraag die ik u vandaag wil stellen, is in welke mate MIA ook inzet op het delen van informatie en het ontsluiten van data. U weet bijvoorbeeld niet in welke dorpskernen in Vlaanderen al zone 30 geldt. Uw administratie heeft daar geen overzicht van. Zal daar beter op ingezet worden?

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Dank u wel voor de bijkomende tussenkomsten, collega's. Iedereen is het erover eens, zo hoor ik toch in de tussenkomsten, dat het allemaal sneller moet gaan. We moeten sneller overgaan tot het aanpakken van gevaarlijke punten, van veiligere fietspaden en dergelijke. Dat is nu net waar MIA voor staat: een andere bestuurlijke aanpak die echt gebaseerd is op eenvoud, eenvoud in procedures en regeltjes.

Als een lokaal bestuur vandaag de dag ergens een gevaarlijk punt signaleert, dan moet het dat aanmelden bij de Provinciale Commissie voor Verkeersveiligheid (PCV), als het gaat over kleinere ingrepen. Wel, ik heb in januari in alle provincies verkeersveiligheidstafels georganiseerd en overall kwam hetzelfde pijnpunt naar boven: het duurt allemaal veel te lang, men moet sneller overgaan tot uitvoering. En dat is net wat ik beoog. Ik beoog niet om gewoon zomaar iets uit te dokteren. Wij hebben eigenlijk een regelluw kader gecreëerd – en dat geldt voor alle duidelijkheid voor heel Vlaanderen –, waarbij we kunnen afwijken van de bestaande regelgeving en bestaande procesmethodologie.

Wat houdt dat nu heel concreet in? Op dit ogenblik is de procesmethodologie verankerd in het decreet Basisbereikbaarheid, dat vastlegt welke stappen een voor een doorlopen moeten worden, vooraleer bepaalde dingen georganiseerd kunnen worden. Wel, die methodologie kan dankzij het regelluwe kader opzijgeschoven worden om snel over te gaan tot actie. Als het gaat over de PCV's en de dienstorders, daarvoor hebben we specifiek in de proeftuinen – ik refereer naar de proeftuin in Limburg – wetenschappelijke en onderwijsinstellingen die zich daarover gaan buigen en ervoor gaan zorgen dat men eigenlijk heel snel kan komen tot een vereenvoudiging. Zij gaan dat ook voorstellen aan de diverse partners in heel het verhaal van de uitvoering van wegenwerken, alsook aan onze administraties.

Wat hebben we gedaan om snel over te gaan tot actie? We hebben onder meer raamcontracten in de markt geplaatst waar de aannemers straks op kunnen intekenen en waarbij ze zelf een studie bureau ter hand kunnen nemen om snel over te gaan tot het aanpakken van heel wat pijnpunten die nu gedetecteerd zijn, zodat we niet de hele PCV-procedure moeten doorlopen. Dat zijn allemaal maatregelen om heel snel over te gaan tot actie op het terrein. En de burgers, die inderdaad gaan klagen bij de lokale besturen, zien heel snel actie op het terrein. Dat is vooral de bedoeling.

Men stelt dan de vraag: waarom Limburg en waarom West-Vlaanderen? Die provincies zijn niet lukraak gekozen; daar hebben we wel degelijk over zitten nadenken. Die keuze is enerzijds gebaseerd op een onderhoudsachterstand in West-Vlaanderen en Limburg. Er gaan veel minder middelen – als u het geïntegreerd investeringsprogramma (GIP) controleert, kunt u dat ook vaststellen – naar die regio's. Het heeft ten tweede ook te maken met ongevallenstatistieken, de vele fietsongevallen op die locatie. Ook dat was een reden om net daarop te gaan focussen.

Het regelluwe kader, waarbij men afstand kan doen van de procesmethodologie, geldt ook inzake onteigeningen, want ook dat is een pijnpunt dat heel vaak wordt ingeroepen. Wel, er is een regeling opgenomen in het kader van de regelluwe zone die Vlaanderen nu is, dat men afstand kan doen van bepaalde regels rond onteigeningen en men als het ware via een derdenovereenkomst kan laten vaststellen wat de vergoeding is voor een specifieke strook die ingenomen moet worden, om zodoende ook snel over te kunnen gaan tot actie.

Kortom, dat geldt voor heel Vlaanderen. Er zijn al brieven vertrokken naar alle lokale besturen met de vraag om, als ze bepaalde punten hebben die ze willen verhelpen, zo gezamenlijk en snel het een en ander te realiseren.

Ik vind het fout dat sommige collega's hier durven stellen dat ik alles deleger aan lokale besturen. Ik doe dat niet, maar ik bevestig eens te meer dat lokale besturen hun eigen grondgebied het beste kennen, dat ze heel vaak aankloppen bij het Agentschap Wegen en Verkeer of bij andere entiteiten binnen het beleidsdomein MOW om bepaalde dingen gedaan te krijgen, maar dat zij ook klagen dat het allemaal lang duurt.

De burgers die een melding doen via het meldpunt worden ook heel vaak van het kastje naar de muur gestuurd. Ze krijgen vaak te horen 'sorry, er is nu geen geld voorzien' of 'sorry, de lokale besturen zijn het nog niet eens in dit verhaal' of 'sorry, er moet nog een onteigening gebeuren'. Daarmee moeten we komaf maken. De burger moet actie zien op het terrein.

Dat is mijn bedoeling met MIA: sneller, samen en alert, ook samen met onderwijs- en wetenschappelijke instellingen, om snel te komen tot meer verkeersveiligheid en tot veiligere fietspaden. Dat is mijn betrachting en het is ook verankerd en opgenomen in het Vlaamse relanceplan, waarin uit maatschappelijke en economische overwegingen is gehamerd op het feit dat én verkeersveiligheid én fietsinfrastructuur versneld een heel pak beter moeten. Daarom trekken we er heel wat extra middelen voor uit.

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

Marino Keulen (Open Vld): Het is heel belangrijk dat u de partij bent die kiest voor de lokale besturen, want de mensen wonen in onze steden en gemeenten. De combinatie van technologie via drones, participatie met burgers en burgergroeperingen, subsidiariteit, samenwerking met de lokale besturen is inderdaad de weg om de vaart erin te krijgen om op die manier het geloof van de burger in de politiek te herstellen en om in Vlaanderen te zorgen voor meer verkeersveiligheid. Dus, minister, vooral doorzetten!

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Joris Nachtergaele aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de situatie van professor Ahmadreza Djalali in Iran

De voorzitter: De heer Nachtergaele heeft het woord.

Joris Nachtergaele (N-VA): Minister-president, de schrijnende situatie waarin professor Djalali zich nu al jaren bevindt, is genoegzaam bekend. Hij is in 2016 opgepakt, in 2017 ter dood veroordeeld en sindsdien lange tijd opgesloten in een isoleercel. Opnieuw bereiken ons signalen dat de situatie schrijnend is en dat er een urgentie is. Het enige wapen waarover wij beschikken, is het wapen van de diplomatieke druk. We hebben hier vorig jaar unaniem een resolutie goedgekeurd. Het is opnieuw tijd om een duidelijk signaal te geven.

Minister-president, mijn vraag aan u is even simpel als direct: wat doet Vlaanderen om de diplomatieke druk op Iran te verhogen?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Collega's, de situatie van professor Djalali ligt mij nauw aan het hart en werd ook al meermaals besproken in de commissie Buitenlands Beleid. Deze Vlaamse Regering, maar ook de vorige, heeft reeds veel initiatieven genomen om de penibele en onrustwekkende situatie waarin de heer Djalali zich bevindt, aan te kaarten.

Ik geef kort een overzicht. Tijdens mijn laatste ontmoeting met de Iraanse ambassadeur op 9 september 2020 heb ik pro gratie gepleit. Naar aanleiding van de zaak-Djalali benadruk ik het belang van mensenrechten tijdens al mijn contacten met de Iraanse autoriteiten. Op vraag van de commissie Buitenland heb ik ook contact genomen met de Zweedse autoriteiten en met de FOD Buitenlandse Zaken om hun onze hulp aan te bieden om de diplomatieke contacten te ondersteunen. Naar aanleiding van nieuwe berichten over de nakende executie van professor Djalali in november 2020 werden opnieuw brieven gericht tot de Iraanse autoriteiten en de hoge vertegenwoordiger voor het buitenlands beleid van de EU, en daarbij werd aangedrongen om de doodstraf niet te voltrekken, zoals ik ook heb geantwoord op uw schriftelijke vraag nr. 299 hierover.

Op 9 mei ontving ik een e-mail van Amitis – dat is de 18-jarige dochter van professor Djalali – waarin zij, samen met haar jongere broer Ariyo, mij verzocht om hun vader de Belgische nationaliteit toe te kennen. Ik heb hun verzoek overgemaakt per brief aan ministers Sophie Wilmès en Vincent Van Quickenborne. Het toekennen van de Belgische nationaliteit is immers een federale bevoegdheid. Ik heb gevraagd om mij op de hoogte te houden van de ontwikkelingen in deze zaak.

Ik heb begin deze week ook een schrijven ontvangen van de echtgenote, die wees op de regimewissel. Naar aanleiding van die brief heb ik opnieuw een brief gestuurd naar de Iraanse minister van Buitenlands Zaken Mohammad Javad Zarif en een kopie daarvan aan de echtgenote.

U kunt ervan op aan dat mijn diensten en ikzelf de situatie nauwlettend in de gaten zullen houden en verdere acties zullen ondernemen waar mogelijk. Ik heb begrepen dat ook de Europese Unie binnen haar mogelijkheden de nodige stappen zet.

De voorzitter: De heer Nachtergaele heeft het woord.

Joris Nachtergaele (N-VA): Ik dank u, minister-president. Het siert u dat u die zaak ernstig neemt en dat u contact hebt opgenomen met uw collega in Zweden want het was ten dele ook de kritiek van de familie dat er heel weinig beweegt in Zweden. Ik ben heel blij dat u dat doet. U zet daarmee de mooie traditie van het Vlaams Parlement ter verdediging van de mensenrechten voort. Ik dank u daarvoor.

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Minister-president, het is heel goed dat de zaak u niet alleen na aan het hart ligt, maar dat u ook heel veel initiatieven neemt. Ik maak van de gelegenheid gebruik, collega's, om ook vanuit mijn fractie de volle steun te bieden in alles wat u doet en om het mandaat zo breed mogelijk te formuleren zodat we – laten we het hopen – op een bepaald moment toch een succes kunnen boeken en dat professor Djalali terug naar huis kan komen bij zijn gezin. U

krijgt daarvoor niet alleen van mijn fractie, maar ik denk van het hele parlement, het breedste mandaat dat er is.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister-president, sinds eind 2016 pleiten we al voor de vrijlating van professor Djalali. Sinds zijn terdoodveroordeling zijn er in dit parlement al veel vragen gesteld en werden er al drie resoluties unaniem goedgekeurd om de druk op Iran op te voeren. Maar dat lijkt inderdaad allemaal weinig te baten. De professor zit dan weliswaar niet langer in isolatie waardoor onmiddellijke executie afgewend lijkt, maar zijn gezondheidstoestand na twintig weken isolatie, die een echte periode van foltering zijn geweest, is zeer slecht. We moeten met zijn allen duidelijk maken aan hemzelf, aan zijn vrouw, maar ook aan dat barbaarse Iraanse regime dat we hem, zijn familie en de dramatische situatie waarin ze zich bevinden, niet vergeten zijn.

U zei in maart in de commissie voor Buitenlands Beleid dat u geen bijkomende acties van Vlaanderen meer plant richting Iran omdat het weinig indruk maakt om iedere keer hetzelfde te doen. Ik stel nu vast dat u toch nieuwe initiatieven neemt. Er waren ook gecoördineerde acties met de Zweedse diplomatie. Wat is de stand van zaken op dat vlak? Welke bijkomende acties kunt u nog nemen? U hebt uiteraard ook onze steun.

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Ik dank collega Nachtergaele om de situatie van dokter Djalali hier opnieuw onder de aandacht te brengen. Er komt maar heel weinig nieuws naar buiten over de situatie van de professor. Na twintig weken in zijn isoleercel is hij terug naar de gevangenis gegaan waar hij een kort bezoek heeft mogen ontvangen van zijn familie. Het enige nieuws dat we informeel verkrijgen, is ook door contacten met de familie. Ze moet met lede ogen vaststellen dat er heel weinig beweegt om hun papa en echtgenoot vrij te krijgen.

Het enige formele nieuws dat naar buiten komt en tijdelijk hoopvol was, is dat de professor niet meer in zijn dodencel zit. Maar toch lijkt de doodstraf nog altijd onafwendbaar, zeker gelet op de recente presidentsverkiezingen. De nieuwe President Ebrahim Raisi is een echte hardliner. Hij was in 1988 verantwoordelijk voor de executie van de vijfduizend politieke gevangenen. De situatie voor professor Djalali ziet er heel slecht uit. Dit jaar alleen al zijn er tweehonderd mensen terechtgesteld, waarvan drie minderjarigen. Dat druist allemaal in tegen elke vorm van humanitair recht.

Minister-president, ik kan na onze resoluties in het Vlaams Parlement en in de Senaat niet meer doen dan u te bedanken voor alles wat u al hebt ondernomen, maar tegelijkertijd kan ik alleen maar smeken om nog zowel formeel als informeel meer te proberen om iets te doen bewegen in het belang van professor Djalali.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (Vooruit): Ik dank de collega voor de terechte belangrijke vraag en ook u, minister-president, voor alle stappen die u al hebt ondernomen en blijft ondernemen. Het is goed dat u daarover verslag hebt gebracht. Sinds zijn arrestatie in 2016 brengen we de penibele situatie van professor Djalali, nota bene een specialist in rampengeneeskunde, hier vaak ter sprake. Dat gebeurt ook in De Kamer, in de Senaat en in het Europees Parlement waar er verschillende resoluties zijn aangenomen. In dit parlement alleen al zijn er dat drie, helaas zonder resultaat tot nu toe. Ook ik ontving een e-mail van zijn vrouw Vida

Mehrannia die bijzonder gealarmeerd is door de regimewissel. Zij is vooral heel bezorgd omdat zijn telefoon afgesloten is waardoor ze geen contact meer heeft met hem.

We moeten hier dus los van partijgrenzen alles in het werk stellen, in het belang van dokter Djalali. Het is belangrijk dat de verantwoordelijke ministers in de Federale Regering en u hier vanuit Vlaanderen in alle discretie zo snel mogelijk een oplossing zoeken via diplomatieke weg. Onze fractie zal u dus ten volle steunen in uw initiatieven ter zake, in de hoop dat er ooit verlossend nieuws komt in verband met dokter Djalali.

De voorzitter: De heer De Witte heeft het woord.

Kim De Witte (PVDA): Ook ik wil de collega danken voor zijn vraag. Ook mijn fractie vindt het uitzonderlijk belangrijk dat de situatie van professor Djalali niet in de vergetelheid geraakt. Zijn familie, de academische wereld, tal van burgers zijn ermee bezig, en dat is goed. Zij vragen dat alle overheden van dit land eigenlijk zeer expliciet zouden zeggen dat er een einde moet komen aan die verschrikkelijke situatie en dat blijven herhalen. Ik denk dat het heel belangrijk is, zoals de collega's ook al benadrukten, dat men blijft herhalen dat hij werd opgesloten zonder enige vorm van proces of bewijs en dat dat totaal onaanvaardbaar is. Minister-president, u hebt dus onze volle steun om dat gevecht verder te voeren en de nodige stappen te zetten om hem vrij te krijgen.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Ik wil de diverse fracties danken voor de steun die we hebben, in een zaak die ons verbindt, denk ik, maar waarbij de middelen die kunnen worden ingezet vanuit Vlaanderen natuurlijk eindig zijn. Mijnheer Janssens, we hebben inderdaad de Zweedse regering gecontacteerd. In haar antwoord op ons schrijven heeft ze gevraagd om ver van publiciteit te kunnen werken. Ze zou ons bilateraal op de hoogte houden van wat er gebeurt. Ik denk dat dat een gerechtvaardigde vraag is. Collega's, ik zal echter alles wat binnen onze mogelijkheden ligt aanwenden om te proberen tot een goede oplossing te komen in die onverkwikkelijke zaak en voor die verschrikkelijke situatie van die persoon in kwestie.

De voorzitter: De heer Nachtergaele heeft het woord.

Joris Nachtergaele (N-VA): Ik heb daar niet veel aan toe te voegen. Ik denk dat de eensgezindheid hier in verhouding staat met de urgentie. Minister-president, ik dank u dus voor de ondernomen actie.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Filip Dewinter aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de krapte op de arbeidsmarkt in de bouwsector en de gebrekkige communicatie op bouwerven door de inzet van buitenlandse arbeidskrachten

ACTUELE VRAAG van Maaike De Vreese aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de problematiek van de detachering van buitenlandse werkkrachten en de sociale inspectie

ACTUELE VRAAG van Kim De Witte aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, en aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de instorting van een school in aanbouw in Antwerpen

ACTUELE VRAAG van Caroline Gennez aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de controle door de Vlaamse Sociale Inspectie naar aanleiding van het werfongeval met dodelijke afloop in Antwerpen

De voorzitter: De heer Dewinter heeft het woord.

Filip Dewinter (Vlaams Belang): Minister, collega's, het tragische werfongeval in Antwerpen met vijf dodelijke slachtoffers tot gevolg noopt ons ertoe om eerst en vooral nederig ons medeleven aan te bieden aan de families van de Portugese en Moldavische slachtoffers van dit vreselijke drama. De oorzaak van de instorting van het schoolgebouw is nog niet bekend. Laten we daar dan ook niet op vooruitlopen. Wat we echter wel weten, is dat de vijf slachtoffers uiteindelijk gedetacheerde buitenlandse arbeidskrachten waren. Laten we niet rond de pot draaien: het zijn goedkope loonslaven, die uiteindelijk meestal onderbetaald het vuile werk in de bouw hier moeten komen doen, en dat meestal zonder kennis van onze taal, met alle risico's van dien. Het zijn slachtoffers van het ultraliberale systeem van de gastarbeid, waarbij via sociale dumping de oneerlijke concurrentie binnen de bouwsector wordt geïnstitutionaliseerd en waarvan spijtig genoeg die buitenlandse, meestal Europese arbeiders het eerste en belangrijkste slachtoffer zijn: geen kennis van het Nederlands, sociale dumping, gebrekkige registratie van gedetacheerde arbeidskrachten enzovoort.

Minister, meent u niet dat de taalkennis op zijn minst zou moeten worden gelinkt aan dergelijke gedetacheerde tewerkstelling? Veel belangrijker nog is echter dat we het systeem van de gastarbeid – ik weet het, het woord is niet politiek correct, maar dat is het uiteindelijk dan toch wel – verwerpen. We moeten eerst en vooral inzetten op onderwijs en het toeleiden van jonge mensen naar het beroepsonderwijs om die job van bouwvakker in behoorlijke en goedbetaalde omstandigheden te kunnen doen. Ten tweede moeten jonge mensen, werkloze mensen via VDAB worden toegeleid naar de job van bouwvakker.

De voorzitter: Mevrouw De Vreese heeft het woord.

Maaike De Vreese (N-VA): De dramatische gebeurtenissen op de werf in Antwerpen waarbij vijf buitenlandse bouwvakkers het leven lieten, zet het thema van de sociale dumping opnieuw volop in de actualiteit. Op de grote werven werken doorgaans tal van buitenlandse werkkrachten, vaak via detachering. Dat is onder andere te wijten aan de arbeidskrapte. Europese bedrijven kunnen op

basis van het vrije verkeer van werknemers, hun werknemers tijdelijk ook in andere Europese lidstaten tewerkstellen. Er zijn regels om de eerlijke concurrentie te waarborgen, regels op het vlak van de arbeidsvoorwaarden, op het vlak van veiligheid maar er zijn ook heel wat grijze zones die ervoor zorgen dat er misbruik wordt gemaakt.

Concreet staan op die werven mensen met verschillende statuten, met verschillende nationaliteiten, die verschillende talen spreken en die eigen regels en veiligheidsinstructies hebben. Er is ook een kluwen van onderaannemers dat het allemaal nog veel complexer en onduidelijker maakt.

Het is belangrijk dat de regels en de procedures worden gerespecteerd. De Vlaamse Sociale Inspectie levert daar belangrijk werk door onder andere die arbeidskaarten en arbeidsvergunningen te controleren. Onlangs vroeg ik bij de minister enkele cijfers op over die controles. Daaruit bleek dat er, ondanks een daling van het aantal inspecteurs, door de innovatieve inzet meer resultaat is bij minder controles. Daarnaast gebeuren er door de coronacrisis meer 'on desk'-controles. Bij die controles zien we wel dat er minder resultaten zijn.

Nu we corona stilaan achter ons laten, is het tijd om opnieuw een tand bij te steken. Op welke manier kan Vlaanderen die tand opnieuw bijsteken om die problematiek van de sociale dumping extra aan te pakken, natuurlijk rekening houdend met de federale context en het Europese kader?

De voorzitter: De heer De Witte heeft het woord.

Kim De Witte (PVDA): Collega's, ik groeide op in Waterschei, de mijn Cité in Genk, samen met de kinderen van gastarbeiders, mijnheer Dewinter, uit Marokko, Turkije, Italië, Spanje. Die gastarbeiders werden naar hier gehaald om onze economie mee op te bouwen. Velen hebben daar helaas een zware prijs voor betaald.

Collega's, over een maand is het exact 75 jaar geleden dat 262 gastarbeiders om het leven kwamen in Marcinelle. De helft kwam uit Italië, de andere helft uit tal van andere landen. Tutti cadaveri, werd er gezegd, allemaal dood. Dat waren pa-pa's, echtgenoten, vrienden van mensen en ze zijn gestorven omdat de veiligheidsvoorschriften en de controles totaal onvoldoende waren. Vandaag zijn we 75 jaar later en zijn de veiligheidsvoorschriften voor de gastarbeiders nog altijd onvoldoende. Het gaat over gastarbeiders die onze wegen, onze scholen, onze ziekenhuizen mee opbouwen. Vorige week betaalden 5 van die arbeiders daarvoor de hoogste prijs: Carlos, Christiano, António, Nicolae en Mihail. Ze kwamen uit Portugal, Roemenië en Moldavië.

Aan de hekken naast het puin hangen nog altijd de voetbal-T-shirts van Portugal en Benfica.

Minister, de controle op de waterval aan onderaannemingen is veel te zwak. En wat de wanpraktijken, de schijnzelfstandigheid en de veiligheid betreft, hebben we vaak zelfs geen zicht op wat er allemaal gebeurt. Dat is ook uw verantwoordelijkheid. Wij zijn gaan praten met de collega's, de familieleden en de vrienden van de slachtoffers en zij vragen een ding: ervoor zorgen dat de waarheid aan het licht komt. Wie is hiervoor verantwoordelijk en hoe zullen we dit in de toekomst vermijden? Minister, mijn vraag aan u is welke garanties de Vlaamse overheid heeft gevraagd over de veiligheid van de bouw van die school en over sociale dumping.

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (Vooruit): Minister, bij het nieuws over het tragisch ongeval op de werf in Antwerpen past eigenlijk alleen maar stilte, ter nagedachtenis van de slachtoffers. Ik denk dat alle collega's dat ook hebben benadrukt. Maar toch zijn we hier vandaag met zijn allen aan het spreken en voeren we het woord. Vanuit de Voorruit-fractie willen we een heel warme maar krachtige oproep doen om het probleem van de veiligheid, het zwartwerk, de sociale dumping in de bouwsector beter in kaart te brengen en er ook effectief iets aan te doen.

Onze bouwerven zijn inderdaad torens van Babel: een smeltkroes van werknemers uit de hele Europese Unie en ver daarbuiten. Soms zijn de mensen legaal tewerkgesteld via detachering, soms illegaal. Maar sowieso zijn ze altijd goedkoper dan Belgische arbeiders. Zelfs als ze hetzelfde nettoloon verdienen, rond de 14 euro, zijn ze goedkoper, omdat de sociale zekerheidsbijdragen uit hun thuisland gelden. En erger nog: via ingewikkelde systemen van onderaanneming en schijnzelfstandigheid zijn er mensen die op onze bouwerven werken aan lonen van 5 à 6 euro per uur – dit vaak voor lange dagen, en verschillende jaren lang.

Ik ben er zeker van, minister, dat u dat net zo menonwaardig vindt als ik. Maar de controle op sociale dumping, veiligheid en zwartwerk op onze werven is sowieso moeilijk, ik ga dat niet ontkennen. Maar collega De Vreese heeft het ook al aangegeven: de Vlaamse Sociale Inspectie telt op dit moment dertig inspecteurs, waarvan er in 2020 tien zijn ingezet voor de controle op economische migratie. Dat is toch te weinig, minister, om de veiligheid te garanderen?

De heel concrete vraag die we vandaag dan ook moeten beantwoorden is of u de Vlaamse Sociale Inspectie zult versterken. Zo ja, hoe zult u dat doen; met innovatieve technieken maar ook met extra medewerkers, om de veiligheid op onze werven maximaal te garanderen?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Ik zou, zoals alle andere collega's, eerst willen starten met mijn oprecht medeleven aan te bieden aan de familieleden van de slachtoffers. Het is heel erg wat er in Antwerpen gebeurd is, en het is ook heel onverwacht gebeurd. Het onderzoek loopt nog. Er zijn dus nog geen duidelijke oorzaken. Het is goed dat er vandaag vragen worden gesteld, maar ik ben niet diegene die vandaag zal zeggen dat de taal de oorzaak is, dat de veiligheid de oorzaak is, dat een conceptiefout de oorzaak is. Dat zal het onderzoek moeten uitwijzen. Maar dit neemt niet weg, collega's, dat het goed is dat, naar aanleiding van iets wat verschrikkelijk slecht is – vijf mensen die het leven verloren hebben in de bouw – het thema zeer, zeer fel in de spotlight komt.

Ten opzichte van de heer De Witte wil ik meegeven dat Vlaanderen geen bouwheer is in dezen. Ik weet dat u dat misschien zou kunnen denken, maar het is AG Vespa, het autonoom gemeentebedrijf van Antwerpen, dat bouwheer is voor een project waarvoor een school van het GO! en een school van het stedelijk onderwijs uiteindelijk huur zullen betalen. Wij, Vlaanderen, geven een huursubsidie. Eigenlijk wordt die pas betaald op het ogenblik dat het gebouw in gebruik genomen wordt. Dat is wat het kader betreft en de plaats van Vlaanderen.

Dan zijn er een aantal opmerkingen die door jullie gemaakt zijn. Ten eerste is er de veiligheid. Ik heb gevraagd dat mijn kabinet maandag, onmiddellijk na het ongeval, contact zou opnemen met de diensten van collega Dermagne, die federaal bevoegd is – we zitten hier met een heel complexe bevoegdheidsverdeling – om te kijken op welke manier we de veiligheid op de werf kunnen versterken. We weten niet of dat de oorzaak is, maar sowieso is het een probleem. En er is wel iets fundamenteels gebeurd in dit dossier, natuurlijk. Dat gesprek is maandag gebeurd. Ik plan ook nog een gesprek met de vakbonden, en die zijn ondertussen ook al bij collega Dermagne geweest. Dat wat de veiligheid betreft.

Wat de arbeidskrachten betreft: de bouw is de sector bij uitstek waar heel veel niet-Belgen aan de slag zijn. Jullie hebben er ook naar verwezen. Ik heb even de cijfers erbij genomen. Meer dan drie op de tien mensen die in de bouw werken zijn buitenlanders. Veel mensen worden via detachering bij ons tewerkgesteld. We hebben nu toevallig in de commissie Economie vorige week of twee weken geleden een vraag van – ik dacht – collega Bothuyne behandeld, en daar heb ik gezegd dat ik het concept van detachering op zich best oké vind. Maar je kunt het misbruiken. Want als je de regels van detachering heel correct gaat toepassen, betekent dit in concreto dat het loon gelijk moet zijn en dat er sociale zekerheidsbijdragen moeten worden betaald. Dus of je nu uit Zedelgem, Rio de Janeiro of Boekarest komt, je krijgt het sectorloon. Je mag dus geen dumpingloon krijgen. De werkgever moet socialezekerheidsbijdragen betalen en de gedetacheerde moet hier legaal verblijven.

Maar ik steek niet onder stoelen of banken dat er absoluut malafide detacheringsconstructies bestaan, ook hier, vandaag – hetzij doordat mensen als zelfstandige werken, hetzij door hier op andere manieren terecht te komen. Dat is dus echt niet oké.

Vanuit Vlaanderen werken wij mee aan de controles op sociale dumping. Collega Gennez, u verwees naar de Vlaamse inspecteurs, maar er zijn ook heel veel federale inspecteurs. Ik denk dat we globaal de samenwerking nog intenser en sterker moeten maken. Dat staat absoluut op de agenda. Ik ben het ook met u eens dat het aantal controles absoluut opgedreven moet worden. Wij hebben ons deeltje van de bevoegdheid, maar het is een gezamenlijke bevoegdheid. Er is ook een plan om samen te controleren, maar we moeten daar een extra stap in zetten.

Collega's, het toeval wil en dat heeft niets met het ongeval te maken, dat ik drie weken geleden aan mijn administratie gevraagd heb om de problematiek eens zeer gedetailleerd in kaart te brengen en om – voor een stuk ook innovatie, collega Gennez – vooral ook gericht te kunnen controleren. Het is niet mijn bedoeling om aan elke werf in Vlaanderen een inspecteur te zetten, maar als het nu een uitzendkantoor is, dan is dat volledig mijn bevoegdheid. We moeten veel gericht die constructies kunnen aanpakken en veel daadkrachtiger. Naast het aantal inspecties, is ook de intelligentie waarmee we die inspecties gaan aanpakken, wat mij betreft, absoluut aan de orde.

Het derde groot probleem is de toren van Babel. Het is hier al aangehaald. We zien het ook effectief. Loop dezer dagen maar eens langs een Vlaamse werf. De kans dat je er Nederlands hoort spreken, is bijzonder klein. Ook dat is iets, het welzijn op het werk, wat in de federale wet moet komen. We hebben een Vlaamse codex voor overheidsopdrachten gemaakt. Daarin staat dat het echt wenselijk is dat er op elke werf minstens één iemand aanwezig is die het Nederlands machtig is. Waarom is dat? Om met de architect, de veiligheidscoördinator, om met de leiders te kunnen spreken. Er moet toch iemand kunnen overbrengen wat er aan instructies gegeven wordt. Daar wringt, wat mij betreft, echt het schoentje. Ik zeg niet hier, ik doe over het huidige accident absoluut geen uitspraak. Het zou goed zijn als de federale wet op dat punt aangepast zou kunnen worden. Die suggestie is eigenlijk al overgemaakt. Die is ook opgenomen in ons eigen boek.

Collega De Winter, u hebt een heel terechte oproep gedaan om meer Vlaamse mensen naar de bouw toe te leiden. In Antwerpen loopt op dit ogenblik de Oosterweelwerf, waar wij voor het eerst, VDAB en de stad, een opleidingstraject hebben gemaakt voor jongeren. Dus jongeren die het diploma secundair onderwijs niet gehaald hebben, spreken we aan en leiden we op om mee op die werf te werken. Het zou een goede zaak zijn om dat in escalerende aantallen ook verder

te zetten. Zeker jonge mensen moeten beseffen dat als je in de bouw werkt, je een goed loon hebt. Het is soms zwaar werk, maar ook daar is er nu innovatie om het werk wat lichter te maken. Het kan enorme opportuniteiten scheppen om een goede carrière te starten en om ook kansen te krijgen om op de ladder op te klimmen, bijvoorbeeld van arbeider tot werfleider. Je kan ook via avondschool lessen volgen. Daar wordt absoluut ook op ingezet.

De voorzitter: De heer Dewinter heeft het woord.

Filip Dewinter (Vlaams Belang): Minister, ik twijfel er niet aan dat er inspanningen gedaan worden, maar dat leidt niet echt tot heel veel resultaten. Van de 200.000 bouwvakkers in Vlaanderen zijn er 70.000 gedetacheerden met alle gevolgen die we hier al besproken hebben van dien. Dat heeft natuurlijk te maken met dat ultraliberale systeem van de ongebreidelde vrije markt die enkel ondergeschikt is aan de wet van vraag en aanbod, die ervoor zorgt dat mensen en arbeiders producten zijn geworden die volledig en totaal inwisselbaar zijn, bijna robotten, met alle gevolgen van dien. Mijn partij heeft zich al bijna 40 jaar verzet tegen dit systeem van de onmenselijke, onverantwoorde en verwerpelijke gastarbeid. Of het nu ging over Vlaamse seizoenarbeiders, zo vele decennia geleden in Noord-Frankrijk, of het nu ging over Turkse en Italiaanse mijnwerkers in Limburg, of het gaat over Oost-Europese en Zuid-Europese bouwvakkers hier bij ons, het systeem is uiteindelijk hetzelfde en het systeem is als dusdanig, ook al remediëren we aan allerlei randverschijnselen. Het is uiteindelijk verwerpelijk en dat moeten we toch voor ogen blijven houden. Gastarbeid is en blijft een onverantwoord, mensonwaardig en verwerpelijk systeem.

De voorzitter: Mevrouw De Vreese heeft het woord.

Maaike De Vreese (N-VA): Minister, de controle is inderdaad belangrijk, die sterker en intenser maken, maar we moeten ook focussen op de bron. Zoals daarnet gezegd, heeft ook de Europese Unie daar een belangrijke bevoegdheid. Zult u dat ook op dat niveau aankaarten? Laten we eigenlijk met al die niveaus – Vlaams, federaal en Europees – de handen in elkaar slaan om dat misbruik nog eens onder de loep te nemen, om te kijken hoe we inderdaad de positie van die mensen die gedetacheerd worden hier kunnen versterken.

Ik denk dat dat inderdaad over de verschillende niveaus heen besproken moet worden. Daarmee ook mijn vraag: Zult u dit inderdaad aan bod brengen bij het federale niveau, ook bij de andere collega's? Het is misschien iets dat aan bod kan komen op de interministeriële conferentie die georganiseerd zal worden? Zult u dit ook op het Europese niveau aankaarten?

De voorzitter: De heer De Witte heeft het woord.

Kim De Witte (PVDA): Minister, Vlaanderen is in deze niet de bouwheer, maar het is toch wel de taak van de Vlaamse overheid om – zeker bij overheidsopdrachten – strikte voorwaarden op te leggen, niet alleen aan de bouwheer, maar aan alle onderaannemers. Dat lijkt me tamelijk evident, dat een Vlaamse overheid daarover moet waken.

Twee: het is toch ook de opdracht van Vlaanderen om de naleving van die regels te controleren. Zoals ik het begrijp was het op de werf een kluwen. Een kluwen van onderaannemers, nationaliteiten, identiteitspapieren. Niemand had een overzicht, zegt de burgemeester van Antwerpen. Er is uren gezocht naar een vermiste die al in het ziekenhuis lag. Mijn concrete vraag is: hoeveel controleurs gaat u aanwerven. Die vraag is niet nieuw. De arbeidsauditeur van Antwerpen klaagt al jaren over het tekort, en erkent ook dat hij eigenlijk te weinig mensen heeft om een grondig onderzoek te doen. De absurditeit waarin we dan terecht komen is dat hij zegt: 'onze inspectiediensten hebben niet de mankracht om die

basisinformatie te verzamelen, we gaan wachten op het verslag van de hoofdaannemer. Maar de hoofdaannemer is natuurlijk ook de hoofdverdachte in dit dossier. Ja, ik vind dat wel allemaal heel bizar, en ik vraag u om concreet te antwoorden hoeveel extra mensen u daar gaat op zetten, op die sector? Dat is mijn bijkomende vraag.

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (Vooruit): Een ongeluk komt nooit alleen, minister. U erkent – net zoals wij allemaal – dat er een tekort is aan arbeidskrachten in de bouw. Het is echt een van de belangrijkste knelpuntberoepen in Vlaanderen. Het gaat natuurlijk vaak om zwaar, zeer gespecialiseerd werk, en – laten we eerlijk zijn – aan een bescheiden loon. We zien dat ook aan de instroom in de opleidingen. Het stond vandaag nog in de media: in de opleidingen bouw – in het leerplichtonderwijs, minister Weyts – zien we de instroom de laatste 5 jaar dalen met 20 procent. En dus zijn de aannemers aangewezen op buitenlandse arbeidskrachten. Maar die ontberen dan vaak de kennis, de taal, de veiligheidsvoorschriften, de materialen, de technologische vooruitgang, de technieken,... Daarom is het hier, denk ik, zaak – en daar moeten we hier kamerbreed eensgezindheid rond vinden – om bij VDAB niet alleen een lijst te maken van knelpuntberoepen, of projectmatig in te zetten op opleiding en vorming in de bouw, maar vooral toe te leiden naar de bouwsector. Er zijn heel veel werkzoekenden, er zijn heel veel grote infrastructuurwerken die op het getouw staan in het kader van de relance. Laten we vraag en aanbod op de arbeidsmarkt voor de bouwsector maximaal matchen, zodat de werven veiliger kunnen georganiseerd worden.

De voorzitter: De heer Bex heeft het woord.

Stijn Bex (Groen): Minister, collega's, ook namens de Groenfractie wil ik me aansluiten bij het medeleven dat hier geuit wordt aan de familie, de naasten, de collega's, van de 5 overleden werknemers.

Het is goed, minister, dat u duidelijk maakt dat we nog in het duister tasten over de oorzaken, en dat we niet op het onderzoek moeten vooruitlopen. Tegelijkertijd kunnen we wel duidelijk stellen dat krapte op de arbeidsmarkt nooit mag leiden tot sociale dumping, tot onveilige situaties voor de werknemers, of tot onveilige gebouwen, laat staan schoolgebouwen. We steunen dus de vragen van de collega's die hier al gesteld zijn en, minister, ik wil daar nog een vraag aan toevoegen. Ik denk dat het belangrijk is dat zoveel mogelijk personen die zicht hebben op wat er fout loopt op werven, dat die ook effectief aan uw diensten kunnen melden dat er zich mogelijk problemen voordoen.

Mijn vraag is dan ook: hoe kunnen we arbeiders – die vaak in een moeilijke situatie zitten, ten opzichte van hun werkgever – of architecten aanmoedigen om onveilige situaties te melden aan de inspectie?

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Het is verschrikkelijk wat er in Antwerpen is gebeurd, en ik wil ook vooral in de eerste plaats mijn medeleven betuigen aan de nabestaanden. Dit tragische voorval brengt de uitdagingen rond detachering opnieuw onder de aandacht. Detachering heeft op zich niets te maken met het ongeval. Het onderzoek loopt nog.

Maar het is wel de aanleiding, gezien de voorbeeldfunctie die we als overheid hebben, of we ons bij overheidsopdrachten niet de vraag moeten stellen of we niet nog striktere voorwaarden moeten opleggen, of minstens nog strikter controleren. Zowel ten aanzien van de bouwheer, als ten aanzien van de

onderaannemers. Want we zien nog steeds dat er gevallen zijn van sociale dumping en van uitbuiting van werknemers.

U verwees naar de Oosterweelwerken – hout vasthouden, ik hoop dat die volledig volgens planning kunnen worden uitgevoerd – en het is inderdaad een goede zaak dat er lokale, jonge werklozen worden geactiveerd, maar er zal ook nog steeds worden gewerkt met vele buitenlandse arbeidskrachten en nieuwe tragische ongevallen moeten we absoluut vermijden. Vandaar die vraag, minister, naar eventuele striktere controles, alvast bij die overheidsopdrachten.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, ik zeg het nog eens: Vlaanderen is geen bouwheer. Dit is dus geen Vlaamse overheidsopdracht. Het is het lokale stadsbestuur, het autonoom gemeentebedrijf dat de opdracht heeft uitgeschreven.

Ik heb net gezegd dat ik niet bevoegd ben om de veiligheid op de werf te organiseren. Dat is een federale bevoegdheid. Wij hebben wel een eigen codex waarin een aantal veiligheidsmaatregelen zijn opgenomen. Er gaan er heel veel over de veiligheid op de werf. Eén daarvan gaat over de taal, het Nederlands, op de werf. Ik vind het echt elementair dat er een directe communicatie is tussen een veiligheidscoördinator bijvoorbeeld die aankomt op de werf, en het personeel. Als dat personeel hem niet verstaat, dan staat die mens daar tegen de lucht te praten. Dat kan interessant zijn, maar daarmee ga je de veiligheid op de werf niet verbeteren. Dat is voor mij van belang.

Ik wil gerust onze eigen codex in Vlaanderen, collega Van de Wauwer, herbekijken waar dat nodig is, naar aanleiding van dat ongeval en zonder uitspraken te doen over het ongeval, want over de verantwoordelijkheid daar moeten we het nog hebben. Daar kan ik natuurlijk vandaag niets over zeggen.

Hetzelfde voor de controles op die bouwerven. Ik geloof dat het collega Dewinter was die vroeg hoeveel extra inspecteurs we daar gingen inzetten. Ja, het gaat – nog eens – niet over een door mij aanbestede bouwwerf. Wij geven tips aan overheden om op een maatschappelijk verantwoorde manier aan te besteden. Dat staat dus in onze codex. Ik wil die gerust aanpassen. Maar dat is niet de wet. De wet zit federaal. Veiligheid op het werk is een federale wet en een federale bevoegdheid.

Hetzelfde geldt voor de sociale controle. We hebben een stukje bevoegdheid, maar er zijn heel veel bevoegdheden federaal. Ik denk dat, als we daarin verstrengen, we dat samen met minister Dermagne moeten doen. Ik heb in mijn eerste antwoord al gezegd dat ik dat zeker met hem opneem. Hij heeft ook de vakbonden al ontvangen, dus we kennen ook een aantal problemen. Voor mij is het van belang, zoals ik in mijn eerste antwoord heb gezegd, dat de rotte appels die ervoor zorgen dat er hier mensen, misschien zonder dat ze het beseffen, tewerkgesteld worden zonder dat het kader van detachering wordt gerespecteerd, er echt, echt uitgaan.

Maar nog eens, collega's, ik moet mijn woorden wel wat wikken en wegen omdat we uiteraard hier de oorzaak niet kennen. We kunnen hier wel zeggen dat het gaat om het feit dat er veel te veel buitenlandse arbeidskrachten zijn, maar misschien is het een fout in het concept. We weten het niet. Dus ik kan over dit punctueel dossier vandaag geen uitspraken doen.

Er zijn vandaag ongeveer 60.000 gedetacheerden. Het is ook niet zo, collega's, dat die alle 60.000 worden uitgebuit. Er zijn er velen die bij onze aannemers correct tewerkgesteld zijn, maar – nog eens – de misbruiken die nog altijd bestaan, geven het hele stelsel een negatieve flavour. Ik krijg daar ook heel veel

vragen over, en dat is niet goed. Omdat je zo dreigt het kind met het badwater weg te gooien.

Ik ben absoluut geen voorstander, collega's, om Vlaanderen op slot en grendel te doen en te zeggen dat er op onze bouwerven alleen maar Vlaamse arbeidskrachten moeten zijn. Dat is, denk ik, ook niet de bedoeling. Maar wie van elders hier in de bouw komt helpen, moet wel weten dat hij goed sociaal beschermd is, en dat de veiligheidsvoorwaarden ook worden nageleefd.

Collega De Vreese, de EU heeft inderdaad een heel belangrijke bevoegdheid. Ik zal dat absoluut aankaarten. Dat is ook de reden, collega De Vreese, waarom ik drie weken geleden, zoals ik al zei, aan mijn administratie de opdracht heb gegeven om een uitgebreide analyse te maken, om daar dan heel gericht actie mee te kunnen ondernemen.

Vandaag worden al heel veel jongeren opgeleid, maar we hebben onze buitenlandse krachten in de bouw ook heel erg nodig. Veel landen kampen met dit probleem. Kan het beter? Ik denk dat het antwoord daarop zeker 'ja' is. Ik zie aan de Oosterweelwerf dat het met mondjesmaat lukt om jongeren te matchen.

Mevrouw Gennez, u stelt het allemaal heel gemakkelijk voor. Je hebt een groep werkloze jongeren en ze moeten maar allemaal in de bouw gaan werken. Zo simpel is het niet. Er is geen een-op-eenrelatie waardoor de werklozen allemaal in één bepaalde sector tewerkgesteld kunnen worden. Dat is niet het geval, daar zijn nog een aantal problemen. Maar ik zie een VDAB die echt inzet op het opleiden van mensen om in de bouw te gaan werken. Ze rekruteren heel actief. Er worden heel wat opleidingen gegeven door VDAB. Dat is een positieve zaak.

Samengevat, één, ik vind het belangrijk dat de federale wet wat aangescherpt wordt. Twee, ik zal initiatief nemen om onze Vlaamse Codex aan te scherpen op jullie verzoek. Drie, qua inspectie zullen alle Vlaamse en federale diensten beter worden gecoördineerd. Indien nodig zullen extra mensen worden ingezet om controles te doen in de nabije toekomst.

Los van de werkelijke oorzaak is het zeker vijf voor twaalf om de veiligheid van onze werknemers – ook de buitenlandse – op de werven absoluut beter te garanderen.

De voorzitter: De heer Dewinter heeft het woord.

Filip Dewinter (Vlaams Belang): Minister, de principes die u aanhaalt, zijn eerbaar en moeten worden nageleefd. Misschien moeten we als overheid ook eens de hand in eigen boezem steken. De schoonmaakbedrijven, de aannemers, de bouwbedrijven en aanverwanten die we als overheid en misschien ook als parlement tewerkstellen, huldigen zij al die regels?

Ik nodig u uit om de Oosterweelwerf eens te komen bezoeken in Antwerpen, eens te komen luisteren welke talen daar gesproken worden. Alle talen van de wereld, maar het Nederlands is een zeldzaamheid. Als overheid moeten wij misschien beginnen met die verantwoordelijkheid zelf op te nemen en de regels die we aan anderen – terecht – willen opleggen, zelf toepassen.

De voorzitter: Mevrouw De Vreese heeft het woord.

Maaike De Vreese (N-VA): Collega's, vanuit Vlaanderen moeten we de strijd tegen die sociale dumping volop prioritair voeren. Daarvoor moeten we inderdaad inzetten of kwalitatieve efficiënte controles. Daarbij kunnen we gebruikmaken van innovatieve middelen en artificiële intelligentie zonder te vergeten voldoende

'foots on the ground' te hebben. Het gaat inderdaad niet enkel over die kwantiteit maar zeker en vast ook over de kwaliteit van de controles.

Dit doen we allemaal om die uitbuiting tegen te gaan, maar ook om een gelijk speelveld te voorzien voor onze ondernemers.

De voorzitter: De heer De Witte heeft het woord.

Kim De Witte (PVDA): Minister, u zegt dat het misbruik van enkelen het hele stelsel een negatieve 'flavour' geeft. Het probleem is niet alleen de smaak of de geur. Het is het recept zelf, het recept van schijnzelfstandigheid, lage lonen en sociale dumping in combinatie met gebrekkige controles waar de Vlaamse overheid toch wel voor verantwoordelijk is.

Als de verschillende regeringen in ons land zich achter elkaar gaan verstoppen, gaan we het probleem niet oplossen. Mijn oproep is om dat nu te doen en een aantal concrete maatregelen te nemen. De chef van de bouwcentrale van het Algemeen Christelijk Werknemersverbond (ACW) zegt bijvoorbeeld: "Correct in- en uitchecken op de werven kunnen we meteen invoeren". Dat is een oproep die ik doe.

In De Standaard konden we gisteren lezen dat er strikte voorwaarden zijn. Inderdaad, we zouden de Vlaamse code rond die werven eens grondig onder de loep moeten nemen.

Last but not least, ik dring aan op meer controleurs op die grote werven. Collega Gennez zei dat er tien zijn, dat is wel heel weinig voor Vlaanderen.

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (Vooruit): Laten we de ramp in Antwerpen en de slachtoffers niet laten eindigen als een puur tragische anekdote, maar laat het vooral een 'call to action' zijn, ook ter nagedachtenis of ter ere van de slachtoffers. Er zijn echt wel lessen te trekken, ook de arbeidsmarktspecialisten die de Vlaamse Regering adviseren, geven heel concrete voorzetten. Zo zegt hoogleraar Ive Marx dat we voor de overheidsaanbestedingen misschien wel plaatsen moeten voorbehouden voor lokale werkzoekenden. Dat gebeurt mondjesmaat op Oosterweel. Ook elke school en elk lokaal bestuur doet aanbestedingen. Laten we daar maximaal op inzetten en onze regelgeving aanpassen.

Professor Stijn Baert geeft aan dat zelfs als de buitenlandse werknemers hier perfect legaal tewerkgesteld zijn via detachering, ze goedkoper zijn dan de Belgische.

Dus laten we werken aan die eerlijke loonkosten, zodat we een level playing field krijgen, met deftige lonen en met betere werkomstandigheden.

En ten derde herhaal ik mijn pleidooi. Als de arbeidsauditeur in Antwerpen zelf zegt dat hij eigenlijk geen volk heeft bij de inspecties om die onderzoeken correct te voeren, dan rijzen mijn haren ten berge en laat dat een zeer bittere nasmaak na. Ik zou dus willen zeggen: versterk die sociale inspectie, doe dat samen met de federale overheid, maar zorg er ook voor dat die controles opgevoerd en geïntensifieerd worden, zodat die mensen niet nodeloos overleden zijn.

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Koen Daniëls aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de schorsing van hbo5-opleidingen gericht op Indiase verpleegkundigen

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Minister, u hebt recent vier hbo5-verpleegkundeopleidingen geschorst. Dat waren niet specifiek de algemene opleidingen, maar specifieke trajecten die aan vier secundaire scholen in Vlaanderen worden ingericht voor Indiase verpleegkundigen. De Indiase verpleegkundigen worden in India samengebracht en gerekruteerd op basis van de competenties en eventuele opleidingen die ze daar reeds gevolgd hebben. En dan worden ze aan opleidingen, opleidingsonderdelen en scholen in Vlaanderen toegewezen om hier een diploma te halen. Op zich is het een nobel doel van die scholen secundair onderwijs, want we hebben inderdaad handen te kort. Als er te weinig zijn, gaat men ergens anders mensen rekruteren om de verpleegkundigen aan te vullen.

Nu zijn er toch een aantal vragen te stellen bij die opleidingen – en op 10 juni hebt u daar ook al gewag van gemaakt –, en meer bepaald bij de startcompetenties van die studenten. Hebben zij werkelijk een basis? Ook op het vlak van Nederlands: de kennis van het Nederlands is toch niet onbelangrijk om in de zorg te kunnen werken. Maar ook op het vlak van het profiel van afstuderen, want het zijn natuurlijk wel verpleegkundigen, collega's. Het zijn geen verzorgenden, of mensen die in een rust- en verzorgingstehuis of een woonzorgcentrum instaan voor de dagelijkse omgang en de logistiek. Neen, het zijn verpleegkundigen.

En dus, minister, hebt u krachtadig opgetreden. Ik denk dat dat ook nodig was, in het belang van de kwaliteit van de uitstroom. U hebt beslist om de instroom in nieuwe opleidingen te schorsen. We kijken wel nog naar de studenten die daar vandaag in zitten, op welke manier ze hun opleiding op een goede manier kunnen afronden. Maar mijn vraag is welke aanpassingen zullen worden doorgevoerd om de kwaliteit van dergelijke specifieke opleidingen ook in de toekomst te garanderen.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: De eerlijkheid gebiedt mij om te zeggen dat we eigenlijk vorig jaar al signalen ter zake hebben opgevangen en al contact hadden opgenomen. Maar desondanks werden die signalen dit jaar nog sterker. Vervolgens heb ik dan de onderwijsinspectie en de verificatie aan het werk gezet om een grondige doorlichting door te voeren. En dat rapport is toch wel wat confronterend. Op grond daarvan ben ik gaan samenzitten met de betrokken instellingen zelf. En samen hebben we daar wel wat afspraken over gemaakt, namelijk dat vooraleer die opleidingen opnieuw zouden kunnen worden opgestart, er orde op zaken wordt gesteld.

Dat betekent ten eerste dat we ervoor zorgen dat bij de start van de opleiding verzekerd wordt dat de studenten effectief beschikken over een taalkennis niveau B1. Ten tweede moet de duurtijd van de modules echt gerespecteerd wordt. Ten derde moeten de stages hervormd worden, zodat ze breder gaan dan alleen de ouderenzorg. Uiteindelijk worden ze opgeleid om inzetbaar te zijn in de brede zorg, en niet enkel voor werk in de woonzorgcentra. Ten vierde: vrijstellingen voor Indiase studenten kunnen enkel op individuele basis, niet meer op groepsbasis, zoals in het verleden soms werd gedaan. Ten vijfde: de opleiding bieden we ook niet apart aan, maar wel samen met Nederlandstalige studenten. Daar kunnen ze ook alleen maar beter van worden, zeker op het vlak van het bijschaven van hun taalkennis. Ten zesde: het schorsen van de nieuwe instroom, tot er een begeleidend kader is uitgewerkt. Ten zevende: vooraleer attesten

zorgkundige worden afgeleverd, moet er eerst een assessment van de competenties komen. En tot slot zal de onderwijsinspectie het een en ander nauwgezet opvolgen. Dat zijn allemaal voorwaarden die we hebben gecreëerd. Dat zal dus nog wel eventjes duren. De nieuwe instroom wordt opgeschort en kan enkel worden hervat als volledig wordt voldaan aan het kader dat ik net geschetst heb.

Daarnaast moet ik u ook zeggen – maar dat is dan buiten de onderwijsbevoegdheden – dat ik dit dossier heb overgemaakt aan de parketten. Maar dat gaat dan vooral over het traject voordat de betrokken studenten aan de opleiding beginnen.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Minister, dat is duidelijk. Het feit dat er naar het parket wordt gestapt met betrekking tot het traject daarvoor doet vermoeden dat er minstens vragen zijn of die Indiase studenten inderdaad op een rechtmatige manier gerekruteerd zijn. Want natuurlijk, hangen er ook visa aan vast als men hier wil komen studeren en is de vraag of er geen andere intenties achterliggend zijn dan enkel en alleen hier studeren en een nood op onze arbeidsmarkt invullen.

Minister, de N-VA-fractie staat volledig achter de voorwaarden die u stelt. B1 Nederlands en de modules respecteren: dat spreekt voor zich. De stages moeten veel breder zijn dan de ouderenzorg. De vrijstellingen moeten niet collectief zijn maar individueel: het gaat inderdaad over eigen competenties. En niet apart maar samen met Nederlandstalige studenten: dat lijkt mij in het kader van de integratie het meest optimale te zijn.

Ik heb nog een vraag over de link met de arbeidsmarkt: hebt u concrete signalen van de arbeidsmarkt waar diegenen die al zijn afgestudeerd werken, dat het daar ook niet goed loopt?

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (Vooruit): Minister, het is uiteraard volledig terecht dat u opleidingen die niet voldoen aan de kwaliteitseisen, de pedagogische eisen of de taalvereisten schorst of schrapt. Dat is evident, dus daarvoor alle steun. Maar met het schrappen van een opleiding is natuurlijk het tekort aan verpleegkundigen op de arbeidsmarkt niet weggewerkt. Dat tekort is alleen maar drastischer geworden en duidelijker aan de oppervlakte gekomen in de coronacrisis. De heel eenvoudige vraag blijft: wat zult u doen om deze geschrapte opleidingen te compenseren en om ervoor te zorgen dat er meer jongeren kiezen voor een opleiding in de zorg en een opleiding als verpleegkundige?

De voorzitter: De heer Slagmulder heeft het woord.

Kristof Slagmulder (Vlaams Belang): Minister, u zei dat er al sinds 2009 geen inspectie meer is geweest in de hbo5-opleiding. Ik vind dat, eerlijk gezegd, toch wel onbegrijpelijk. De helft van de betrokken scholen voert de wettelijk verplichte taalscreening niet uit. De verplichte minimale lestijd wordt nergens gehaald. En de onderwijskwaliteit blijkt niet gegarandeerd want het lesprogramma komt onvoldoende overeen met de vooropgestelde competenties die verpleegkundigen nodig hebben.

Minister, de opleidingen lijken de Indiase verpleegkundigen vooral klaar te stellen voor een job in de ouderenzorg terwijl hun diploma hun ook toelaat om als verpleegkundige in een ziekenhuis te werken. Wat met die Indiase studenten die ondertussen hun diploma hebben gehaald maar door een gebrekkige opleiding niet over de nodige competenties en voldoende taalkennis beschikken? Gaat u dat laten screenen? Zult u daaromtrent initiatieven nemen? Zult u overleg plegen

met minister Beke? Het Vlaams Belang is er alleszins voorstander van om de zorgopleidingen voor onze studenten aantrekkelijker te maken, zodat de buitenlandse importverpleegkundigen niet meer hoeven ingevoerd te worden.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Enkele maanden geleden vernamen we dat Indiase verpleegkundigen via tussenpersonen naar hier komen, voornamelijk om te worden tewerkgesteld in de woonzorgcentra waar de tekorten, zoals we weten, zeer groot zijn. Ze volgen ginder een voortraject en ze tellen heel wat centen neer om naar hier te kunnen komen. Omdat hun diploma hier bijna nooit wordt erkend wordt dit inderdaad opgelost door hun een verkorte hbo5-opleiding te laten volgen.

Na een aantal berichten in de media werden er aan minister Crevits, minister Beke en ook aan u, minister Weyts, vragen gesteld over het systeem. Minister Crevits stelde dat ze de Vlaamse Sociale Inspectie om een onderzoek had gevraagd. We weten ondertussen dat er ook een gerechtelijk onderzoek is door het parket en dat dit daar ook wordt gecoördineerd. Ondertussen is het natuurlijk afwachten wat daar de conclusies van zijn.

Minister, u hebt alleszins intussen opleidingen geschorst. U hebt daar zojuist uitleg over gegeven.

Mijn vraag is: voor de studenten die hier nu nog zijn, hebt u zicht op welke termijn het een en ander in orde gebracht kan worden en of dit één traject is voor de vier scholen dan wel of ze dit afzonderlijk kunnen of moeten lopen?

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Minister, bedankt voor het antwoord. Dit is een zeer terechte vraag van collega Daniëls. Wat mij het meeste zorgen baart is dat sinds 2009 blijkbaar geen enkele van uw voorgangers het nodig achtte om daar specifiek een inspectie op los te laten en te kijken wat daar aan de hand was. Als er nu zaken uitkomen die aan het parket gemeld moeten worden, dan zegt dat natuurlijk zeer veel. Wij zijn dus wel zeer bezorgd.

Nu, ik ga proberen om mij te focussen op vragen waar u een antwoord op kunt geven. U zegt dat de timing wat onduidelijk is en dat het wel enige tijd nodig zal hebben. Kunt u ons enige indicatie geven van het perspectief? Twee, de keiharde realiteit is natuurlijk – en collega Daniëls wijst er ons ook op – dat we die mensen broodnodig hebben en dat die uitstroom broodnodig is, ook in het kader van het zesde Vlaams intersectoraal akkoord (VIA 6). Hebt u zicht op het verlies aan uitstroom dat dit zal betekenen de komende jaren richting de sector van de verpleegkundigen?

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Dit is inderdaad een heel terechte vraag.

U weet dat de hbo5-opleiding Verpleegkunde een zeer belangrijke opleiding is, zoals al door de collega's aangehaald. We moeten die te allen tijde vrijwaren en we moeten er alles aan doen om de negatieve perceptie rond deze opleiding teniet te doen. We kunnen dat missen als kiespijn. We moeten ervoor zorgen dat de mensen op een goede manier opgeleid worden. De manier waarop u bent tussengekomen, is zeer terecht. Het is dan ook belangrijk dat we zo snel mogelijk duidelijkheid krijgen over het gerechtelijk onderzoek en dat daar inderdaad rond gewerkt wordt.

Nu, wat de timing betreft: binnen welke timing ziet u de onderwijswetgeving in verband met de doorlichting van de hbo5-opleiding?

En dan – een terechte opmerking daarjuist – is er de kwestie van de studenten die zijn afgestudeerd, maar die toch niet de opleiding genoten hebben zoals wij ze naar voren schuiven op het vlak van competenties. Zullen daarrond stappen gezet worden? Hebt u contact gehad met uw collega-minister over de mate waarin gekeken wordt naar de manier waarop we daarmee moeten omgaan, om er toch voor te zorgen dat die mensen een bijkomende opleiding krijgen om aan de vereisten te voldoen?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: De zaken die niet onder mijn bevoegdheid vallen, heb ik doorgegeven aan de betrokken diensten. Het gaat trouwens niet alleen over het parket, maar ook over het arbeidsauditoraat en de sociale inspectie.

Wat het werkveld zelf betreft, heb ik vooralsnog geen terugkoppeling gekregen, maar ik denk dat minister Crevits en minister Beke op dat vlak beter geplaatst zijn om te antwoorden.

Het is inderdaad zo dat we hebben opgemerkt dat er voor die hbo5-opleidingen eigenlijk geen kwaliteitstoezicht heeft plaatsgevonden. Dat heeft er natuurlijk mee te maken dat het een beetje tussen twee stoelen valt. Een hbo5-opleiding is eigenlijk secundair onderwijs, maar ook voortgezet onderwijs. Maar ze valt dus niet onder de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) of onder de inspectiediensten voor het hoger onderwijs. Daarom zal ik met een concreet voorstel naar de regering gaan om zo'n kwaliteitstoezicht op structurele basis te gaan organiseren, ook voor de toekomst.

Drie, we hebben die instroom in de zorg absoluut nodig, en ik wil het kind niet met het badwater weggoeien, absoluut niet. Alleen met Vlaamse studenten gaan we de hoge nood niet kunnen beantwoorden. Dat is eenvoudigweg zo. Maar dat wil niet zeggen dat we daarom de lat lager mogen leggen, niet op het vlak van taalkennisvereisten, noch op het vlak van kennis en kunde in de opleiding zelf. Ik wil er dus voor zorgen dat als we zulke buitenlandse studenten toelaten, die voldoende opgeleid worden, voldoende kennis van het Nederlands hebben om te kunnen functioneren, niet alleen in de woonzorgcentra, maar op grond van hun diploma ook in de bredere zorg. Daarom zijn er de afspraken die we gemaakt hebben en het kader waaraan tegemoet wordt gekomen. Dat zal waarschijnlijk wel enige tijd vergen, maar ik denk dat dat essentieel is voor de kwaliteit van hbo5-opleidingen in hun totaliteit, want sommigen, ook sommige partijen in dit halfroond, stellen de hbo5-opleiding zelf ter discussie, ik absoluut niet. Maar dat is reden te meer om ervoor te zorgen dat wanneer buitenlandse studenten die opleiding volgen, die beantwoorden aan dezelfde vereisten als elke andere Vlaamse student die uit die opleiding uitstroomt. Dat is de beste garantie om de toekomst van die hbo5-opleiding te vrijwaren. We hebben die ook gewoonweg nodig om te beantwoorden aan de verschillende vragen binnen de zorg.

De voorzitter: De heer Daniels heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Minister, u hebt inderdaad doortastend opgetreden in het belang van de kwaliteit en hoe de hbo5-opleiding zich in het veld zet en in het belang van de uitstroom van de hbo5-opleiding Verpleegkunde. Het is een belangrijke opleiding. We zijn er altijd op blijven hameren dat die in de leerzorgladder haar unieke plaats heeft en moet hebben en dat het een verpleegkundige opleiding moet blijven. Dat wil ook zeggen dat we heel bewust moeten omgaan met studentenmigratie. Zoals de minister zegt, zullen we mensen uit het buitenland nodig hebben om de nood te lenigen. Ja, maar we moeten er ook alles aan

doen om het Nederlands en de kwaliteit overeind te houden. Zulke programma's kunnen niet de aanleiding zijn tot de een of andere zwendel in studentenvisa, of erger nog, tot een vorm van mensenhandel. Daar moeten we ons absoluut tegen verzetten. Ik roep de collega's op om dat federaal mee in de gaten te houden bij de voorliggende wetsontwerpen ter zake.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, we schorsen de vergadering.

– *De vergadering wordt geschorst om 17.04 uur.*

– *De vergadering wordt hervat om 17.26 uur.*

Dames en heren, gelieve u nu aan te melden in de stemtoepassing.

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van decreten naar aanleiding van de reorganisatie van het beleidsdomein Kanselarij en Bestuur en van de samenvoeging van het beleidsdomein Kanselarij en Bestuur met het beleidsdomein Internationaal Vlaanderen

– **778 (2020-2021) – Nrs. 1 en 2**

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet tot wijziging van decreten naar aanleiding van de reorganisatie van het beleidsdomein Kanselarij en Bestuur en van de samenvoeging van het beleidsdomein Kanselarij en Bestuur met het beleidsdomein Internationaal Vlaanderen.

De algemene bespreking is geopend.

Vraagt er iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. *(Zie Parl.St. VI.Parl. 2020-21, nr. 778/1)*

– *Er zijn geen opmerkingen bij de artikelen 1 tot en met 8.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemmingen over de artikelen en over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET tot bekrachtiging van de besluiten van de Vlaamse Regering inzake de noodfondsen cultuur, jeugd, sport en media naar aanleiding van de COVID-19-pandemie

– **779 (2020-2021) – Nrs. 1 tot en met 3**

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet tot bekrachtiging van de besluiten van de Vlaamse Regering inzake de noodfondsen cultuur, jeugd, sport en media naar aanleiding van de COVID-19-pandemie.

De algemene bespreking is geopend.

Vraagt er iemand het woord? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2020-21, nr. 779/3)

– Er zijn geen opmerkingen bij de artikelen 1 tot en met 3.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemmingen over de artikelen en over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het Bestuursdecreet van 7 december 2018

– 780 (2020-2021) – Nrs. 1 tot en met 3

Voorstel tot verdaging

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, we zouden graag, na overleg met de regering, de behandeling van het ontwerp van decreet tot wijziging van het Bestuursdecreet uitstellen tot bijvoorbeeld volgende week. Nu wordt in de discussies wat de indruk gewekt dat er misschien in de toekomst een gebrek aan inzagerecht is. We hebben begrepen dat het in de commissie unaniem is goedgekeurd. Ik zou bijna zeggen met felicitaties van de jury, ook van de oppositie of een deel ervan. Om er geen misverstanden over te laten bestaan, want het is een heel technisch en lijkig document, zouden we de tijd willen nemen, samen met de regering, om er nog eens naar te kijken in de loop van de week.

De voorzitter: Dat is goed, maar de plenaire vergadering moet zich er uiteraard over uitspreken om het van de agenda te halen. Ik vraag nogmaals dat iedereen inlogt op het stelsysteem, want we moeten er eerst over stemmen vooraleer we verder kunnen gaan.

We zullen eerst een teststemming uitvoeren.

– De Vlaamse volksvertegenwoordigers voeren een teststemming uit.

Deze test is goed verlopen.

Dan stemmen wij nu bij zitten en opstaan over het voorstel tot verdaging.

De volksvertegenwoordigers die het voorstel tot verdaging wensen aan te nemen, drukken op 'Ik sta op'.

De volksvertegenwoordigers die het voorstel tot verdaging niet wensen aan te nemen, drukken op 'Ik blijf zitten'.

Het voorstel tot verdaging is aangenomen.

Collega's, kunnen jullie al zeggen tot hoelang dat punt wordt verdaagd? Komt het op de agenda van de plenaire vergadering van volgende week?

Wilfried Vandaele (N-VA): We proberen om dat volgende week te behandelen.

De voorzitter: Als we dat nu zeggen, dat komt dat automatisch op de agenda terecht. Is dat goed?

Wilfried Vandaele (N-VA): Ik denk dat dat lukt, voorzitter. We zullen ons daarvoor hard inspannen, zoals we dat altijd doen.

De voorzitter: Dat is zeer goed.

Het incident is gesloten.

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet van 20 december 2013 betreffende de Cultuurprijzen van de Vlaamse Gemeenschap – 824 (2020-2021) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 20 december 2013 betreffende de Cultuurprijzen van de Vlaamse Gemeenschap.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Voorzitter, ik spreek namens collega Meuleman. Wat de Cultuurprijzen betreft, wensen wij toch nog eventjes te duiden waarom wij ons straks zullen onthouden bij de stemming, zoals we dat ook in de commissie hebben aangekondigd. We vinden de afschaffing van een prijs voor lokaal cultuurbeleid een symbolisch niet-interessante keuze van de Vlaamse Regering. Die reden vinden we belangrijk genoeg om ons over dit ontwerp van decreet te onthouden. De verdere terugtrekking van Vlaanderen weg van het lokaal bestuur en weg van die lokale culturele betrokkenheid lijkt ons geen goede evolutie. Daarom wou ik toch deze toelichting geven.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (Vooruit): Aansluitend bij de collega, ook onze fractie heeft zich onthouden over dat ontwerp van decreet. Hoewel het zeer goed is dat er regelmatig een evaluatie gebeurt van de Cultuurprijzen, die belangrijke instrumenten zijn, zullen wij ons om dezelfde reden onthouden, ook aansluitend bij het advies van de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (SARC), die zijn spijt erover uitdrukte dat die lokale cultuurprijs verdwijnt. Wij vinden het jammer dat Vlaanderen de lokale besturen en het lokale cultuurbeleid in die zin loslaat.

De voorzitter: De heer Brusselmans heeft het woord.

Filip Brusselmans (Vlaams Belang): Voorzitter, wij zijn wél tevreden over de wijzigingen die worden gedaan, ook over de komst van de Publieksprijs, al zal een en ander nog wel een beetje moeten worden uitgewerkt, maar daar hebben we het in de commissie over gehad. Los van het feit dat we er misschien nog graag een prijs voor de beste tomatengooier bij hadden willen zien staan, zullen wij dit goedkeuren.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Heel kort een reactie op de collega's. Ik wil toch even benadrukken dat het niet zo dat Vlaanderen zich niks meer aantrekt van

lokaal cultuurbeleid. Dat wordt er altijd zo tussen gesmeten. Dat klopt van geen kanten. Het tegendeel is waar. Lees nog maar eens hoe we in de afgelopen coronatijd nog meer het Gemeentefonds en de gemeenten hebben ondersteund, ook onder andere voor cultuur. Dat is toch allemaal wel belangrijk. We laten het echter ook over aan de gemeenten om hun cultuurleven of hun cultuurparticipatie daar verder te bevorderen.

Collega's, wat die prijs Lokaal Cultuurbeleid betreft, het is gewoon zo dat lokale cultuuractoren kunnen meedingen naar andere prijzen. Neem nu het sociaal-cultureel werk. Dat ken ik nu toevallig ook heel goed. Sociaal-cultureel werk is de facto basiswerk. Het is bijvoorbeeld de facto dicht bij de mensen, in de buurt, participatief. Het is toch logisch dat die ook kunnen meedingen voor die andere prijzen. Ik deel dus die mening niet daarover. Men kan het natuurlijk altijd hebben over verschuiving dit, verschuiving dat, maar het is niet zo dat door dit te wijzigen er plotseling geen aandacht meer zou zijn voor lokale cultuur, zeker niet in de prijzen. Daar ben ik het dus niet mee eens.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Nee)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. *(Zie Parl.St. VI.Parl. 2020-21, nr. 824/1)*

– Er zijn geen opmerkingen bij de artikelen 1 tot en met 3.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemmingen over de artikelen en over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 31 mei 2021 tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Waalse Gewest en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie betreffende bijzondere verwerkingen van persoonsgegevens met het oog op het opsporen en onderzoeken van clusters en collectiviteiten, met het oog op de handhaving van de verplichte quarantaine en testing en met het oog op het toezicht op de naleving door de bevoegde sociaal inspecteurs van de maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 tegen te gaan op de arbeidsplaatsen

– 855 (2020-2021) – Nr. 1

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 31 mei 2021 tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Waalse Gewest en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie betreffende bijzondere verwerkingen van persoonsgegevens met het oog op het opsporen en onderzoeken van clusters en collectiviteiten, met het oog op de handhaving van de verplichte quarantaine en testing en met het oog op het toezicht op de naleving door de bevoegde sociaal inspecteurs van de maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 tegen te gaan op de arbeidsplaatsen.

De algemene bespreking is geopend.

Minister Beke is er niet, maar minister-president Jambon neemt de honneurs waar.

Vraagt er iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. *(Zie Parl.St. VI.Parl. 2020-21, nr. 855/1)*

– Er zijn geen opmerkingen bij de artikelen 1 en 2.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemmingen over de artikelen en over het ontwerp van decreet houden.

VOORSTEL VAN DECREET van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Freya Saeys, Koen Daniëls, Maaïke De Rudder en Annabel Tavernier tot wijziging van het decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid en het decreet van 8 juni 2007 betreffende de studiefinanciering van de Vlaamse Gemeenschap, wat de studiefinanciering van pleegkinderen en pleeggasten betreft – 823 (2020-2021) – Nrs. 1 tot en met 3

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van decreet van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Freya Saeys, Koen Daniëls, Maaïke De Rudder en Annabel Tavernier tot wijziging van het decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid en het decreet van 8 juni 2007 betreffende de studiefinanciering van de Vlaamse Gemeenschap, wat de studiefinanciering van pleegkinderen en pleeggasten betreft.

De algemene bespreking is geopend.

Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Voorzitter, collega's, ik kan in dezen kort zijn. Het is een heel beperkt voorstel van decreet dat in de praktijk echter voor pleegkinderen en pleeggezinnen wel degelijk een verschil kan maken. Een aantal jaar geleden hebben we een hele nieuwe decretale regeling uitgewerkt rond pleegzorg en een van de krachtlijnen daarin was dat we de pleegouders op een betere manier moeten ondersteunen. Dat heeft ook al gerendeerd, er zijn ondertussen al heel wat meer mensen die pleegzorg bieden aan tal van pleegkinderen.

Ik verwijs onder meer naar het automatisch toekennen van het laagste tarief kinderopvang voor de allerkleinsten en het automatisch toekennen van een volledige studietoelage of een volledige selectieve participatietoelage wanneer een kind gedurende meer dan een jaar in eenzelfde pleeggezin verblijft. En laat dat laatste nu net het probleem zijn dat ons werd gesignaleerd. Wanneer pleegkinderen in de loop van een jaar van pleeggezin veranderen, bijvoorbeeld omdat ze niet aarden in een pleeggezin of omdat een pleegouder ziek is, dan verliezen ze dat recht op die volledige schooltoelage of studietoelage. Door het woord 'hetzelfde' tweemaal te schrappen, zullen we dit in de toekomst vermijden zodat er geen cesuur meer is wanneer pleegkinderen in de loop van een schooljaar of academiejaar van pleeggezin veranderen en zodat kinderen, wanneer ze initieel,

bij de opstart van pleegzorg, in verschillende gezinnen verblijven, na een jaar ook dat recht kunnen krijgen.

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Collega's, we schrappen één woord, 'hetzelfde', in dit voorstel van decreet maar het schrappen van dat ene woord maakt echt een wereld van verschil voor veel pleegkinderen. Collega Schryvers heeft net al heel goed toegelicht dat in sommige pleeggezinnen het engagement van de pleegouder, soms de grootouder in een gezin, echt samenvalt met het feit dat ze dat ook moeten kunnen doen, ook financieel. En dan zou het natuurlijk wel jammer zijn dat een onbedoelde consequentie van een verwoording in het voorstel van decreet ertoe zou kunnen leiden dat bijvoorbeeld een kind niet naar een andere pleegsituatie kan gaan waar het beter zou aarden omdat het dan die toeslag zou verliezen, en dus ook zijn studies niet zou kunnen verderzetten.

Ik denk en ik hoop dat iedereen het hier straks unaniem mee eens is dat we één woordje schrappen en in de praktijk een groot verschil maken voor heel wat mensen. Ik heb ook al een mail gehad van een aantal pleeggezinnen voor wie dat een groot verschil maakt. Het is toch altijd fijn om te zien hoe we hier een aantal mensen extra kunnen helpen.

De voorzitter: Mevrouw Wouters heeft het woord.

Suzy Wouters (Vlaams Belang): Ik dank de indieners van dit voorstel van decreet, want in het kader van de zorgcontinuïteit en het maximaal ondersteunen van de pleegouders kan het niet de bedoeling zijn dat de tussenkomst in de studiekosten vervalt. Oplopende studiekosten mogen geen beletsel vormen om pleegzorg op te nemen.

Dit voorstel van decreet is een logische rechtzetting, en het vervangen van het woordje 'hetzelfde' pleeggezin naar 'een' pleeggezin, zoals collega Parys al zei, kan een wereld van verschil maken voor de pleegouders. Onze fractie gaat dit voorstel dan ook goedkeuren.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Nee)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het voorstel van decreet.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2020-21, nr. 823/3)

- Er zijn geen opmerkingen bij de artikelen 1 tot en met 4.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemmingen over de artikelen en over het voorstel van decreet houden.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Freya Saeys, Katja Verheyen, Maaïke De Rudder en Koen Daniëls over een totaalaanpak van kindermishandeling – 796 (2020-2021) – Nrs. 1 en 2

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van resolutie van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Freya Saeys, Katja Verheyen, Maaïke De Rudder en Koen Daniëls over een totaalaanpak van kindermishandeling.

De bespreking is geopend.

Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Sta mij toe toch wat langer stil te staan bij dit voorstel van resolutie dan bij het vorige voorstel van decreet. Het is immers een ontzettend belangrijk thema.

In 2020 ontvingen de Belgische jeugdparketten niet minder dan 91.402 meldingen over verontrustende opvoedingssituaties. Dat zijn er niet minder dan 250 per dag. 54 procent van de kinderen in Vlaanderen werd al slachtoffer van emotioneel geweld, 31 procent van fysiek geweld en 7 procent van seksueel geweld, zo bleek uit cijfers van het schoolonderzoek 'Geweld, gemeten en geteld' uit 2018. Collega's, dat zijn echt onthutsende cijfers. Achter die cijfers zitten overal drama's, gevolgen voor kinderen die een impact hebben op hun directe leven, maar ook vaak op hun toekomst. Want mishandeling bij kinderen laat hele diepe sporen na, en belemmert de ontwikkeling en de mogelijkheden over de hele levensloop, zelfs tot in de volgende generaties.

Problematieken zoals trauma, onveilige hechting, laag zelfbeeld, middelengebruik, zelfdodingsgedachten en -pogingen komen vaker voor bij mensen die als kind slachtoffer werden van mishandeling. Wie als kind mishandeld werd – dat mogen we ook niet uit het oog verliezen – loopt bovendien een groter risico om later ook de eigen kinderen bloot te stellen aan vormen van mishandeling.

Kindermishandeling is een heel complexe problematiek, waarbij er verschillende factoren spelen. Het beleid ter zake vereist dan ook een totaalaanpak, gaande van preventie over snelle detectie, aangiftebereid tot effectief een einde maken aan verontrustende en gevaarlijke situaties.

Met dit voorstel van resolutie focussen we op een brede aanpak, waarin de diverse aspecten met betrekking tot kindermishandeling worden belicht, en waarmee het beleid echt een verschil kan maken.

Ik wil graag enkele aspecten uit dit voorstel van resolutie uitlichten, collega's. Ten eerste is er detectie. Als samenleving dragen wij een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid. Te vaak worden signalen immers niet tijdig genoeg gezien, en blijft kindermishandeling onder de radar. Kindermishandeling voorkomen en al van in de kiem aanpakken vraagt dan ook van iedereen een alerte en zorgzame samenleving. Een eerste stap is daarbij om zowel burgers als hulpverleners goed in te lichten over signalen die mogelijk kunnen wijzen op kindermishandeling. Heel vaak gaat het knipperlicht niet snel genoeg branden, of wordt er te weinig naar gehandeld.

Wie kindermishandeling of een vermoeden ervan wil melden, moet weten waar dat kan, en moet ook weten dat dat anoniem kan. Ook kinderen zelf moeten daarbij aangesproken worden, opdat ook zij situaties die niet aanvaardbaar zijn, leren erkennen en kunnen en durven te melden. Door meer sensibilisering en

gemakkelijk bereikbare hulplijnen kunnen niet alleen meer situaties aan het licht komen, ze kunnen ook sneller aan het licht komen. En vanzelfsprekend is een melding niet genoeg; er moet ook mee aan de slag gegaan worden. Daarom is ook afstemming tussen de hulplijnen zo belangrijk.

Punt twee is werken aan de gezinscontext. Het risico op kindermishandeling neemt toe wanneer de draagkracht van ouders – die verzwaaard kan worden door ziekte, geldproblemen, mentale problemen, middelenverslaving, trauma's uit de eigen kindertijd, enzovoort – wordt overschreden. Ouders moeten dan weten dat ze een beroep kunnen doen op hulpverlening en op opvoedingsondersteuning. Het is spijtig dat hier nog een groot taboe op rust, want zo zouden we echt de escalatie van situaties kunnen voorkomen. Daarom moeten we ouders meer en beter informeren en hen ook nauwer betrekken. Door met heel het gezin aan de slag te gaan, kan er rond risicofactoren gewerkt worden.

Het derde punt waar ik het over wil hebben is de Kindreflex. Ook voor hulpverleners is het niet altijd gemakkelijk om kindermishandeling te herkennen of te melden. Niet het minst omdat ze zich belemmerd voelen door hun beroepsgeheim. Het beroepsgeheim is echter niet absoluut. De grondregel is dat men moet handelen in het belang van de minderjarige. Hierrond sensibiliseren en hieraan de nodige aandacht besteden in de opleidingen kan zorgen voor minder terughoudendheid bij zorg- en hulpverleners om een vermoedelijk geval van kindermishandeling te melden. Een toepasbaar afwegingskader of protocol kan hierbij helpen. Zoals de Kindreflex nu al op verschillende plaatsen wordt toegepast, maar zeker nog breder ingang kan vinden, zo kan de Kindreflex zeker ook van nut zijn in het onderwijs, in de brede gezondheidszorg en zelfs in de recreatieve sectoren waar volwassenen intensief met kinderen in contact komen.

Punt vier gaat over gemandateerde voorzieningen. In ons voorstel van resolutie besteden we daar ook ruim aandacht aan. Hun werkterrein blijkt in de praktijk niet altijd even duidelijk afgebakend. Daarom vragen we naar het monitoren van de dossiers die er worden aangemeld en de trajecten die vervolgens worden afgelegd, zodat de resultaten van het beleid beter in kaart gebracht kunnen worden. Bovendien lijkt het ons ook belangrijk om één aanspreekpunt voor maatschappelijke noodzaak te realiseren, zodat de gemandateerde voorzieningen zich kunnen blijven concentreren op hun kerntaak en er langetermijnopvolging kan gebeuren. Wat betreft de vertrouwenscentra kindermishandeling (VK's), vragen we een betere stroomlijning en ook het delen van goede praktijken. Vandaag zijn er immers te veel regionale verschillen in de werking. Het Vlaams Expertisecentrum Kindermishandeling dient daarbij een begeleidende rol op te nemen. Ouders en kinderen die in een vrijwillig hulpverleningstraject zitten met een VK of een ondersteuningscentrum jeugdzorg (OCJ), maar het niet eens zijn met een bepaalde beslissing of een handwijze van de gemandateerde voorziening, moeten ook terecht kunnen bij het cliëntenforum.

In het vijfde en voorlaatste punt focus ik graag even op samenwerking. De afgelopen jaren werd er binnen het Vlaams Forum Kindermishandeling (VFK) goed samengewerkt tussen Justitie en Welzijn. Het VFK was echter niet meer actief, terwijl toch de nood van een nieuw samenwerkingsverband gevoeld werd. Korte lijnen tussen Justitie en Welzijn zorgen er immers mee voor dat escalaties van geweldsituaties vermeden kunnen worden. Minister, we zijn dan ook tevreden – en hij verdwijnt opnieuw – met het recente initiatief tot oprichting van een nieuw expertisepplatform.

De voorzitter: Hij heeft de complimentjes nog in ontvangst genomen.

Katrien Schryvers (CD&V): Ik denk dat hij dat gehoord heeft.

De samenwerking tussen Justitie en Welzijn is zeker van groot belang bij de begeleiding van daders, want niet alleen bestraffing, maar zeker ook gerichte daderhulpverlening kan het risico op herhaling van feiten immers gevoelig doen afnemen. Wetenschappelijke inzichten hieromtrent zouden nog meer vertaald kunnen worden naar de praktijk. Ook over het opleggen van daderhulpverlening bestaan bij de regionale parketten immers grote verschillen in visies.

Collega's, tot slot willen we ook dat er meer wetenschappelijk onderzoek gebeurt. We vragen meer wetenschappelijk onderzoek rond de prevalentie van kindermishandeling. Het is immers belangrijk om evoluties in de tijd te meten en een zicht te hebben op de maatschappelijke kost en de impact van kindermishandeling. Als maatschappij moeten we er zijn voor elk kind dat slachtoffer is van fysiek, emotioneel of seksueel geweld. Dat vraagt een totaalaanpak en een zeer brede verantwoordelijkheid van de hele maatschappij, van elke hulpverlener, van justitie, van politie, enzovoort. Met dit voorstel van resolutie willen we de noodzaak aan deze brede en gecoördineerde aanpak van de complexe problematiek van kindermishandeling benadrukken. De voorstellen zijn ook complementair met het samenwerkingsplatform dat de Vlaamse Regering recent heeft bekendgemaakt. Zij hebben als gemeenschappelijke rode draad dat elk kind moet kunnen opgroeien in een veilige omgeving.

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Alles is nog niet gezegd, omdat dit een wel heel belangrijke problematiek is. Collega Schryvers heeft daarjuist inderdaad een aantal cijfers geciteerd die echt naar uw hart gaan. Als je weet dat er 250 keer per dag een kind wegens een verontrustende opvoedingssituatie wordt aangemeld bij een jeugdparket in dit land, dan moet je niet vragen hoeveel andere kinderen daarachter zitten die niet bij een jeugdparket worden aangemeld. En daarachter zitten nog een hele hoop kinderen die onzichtbaar zijn, en die wél iets meemaken, waarvan niemand iets zegt.

Daar willen wij met deze resolutie iets aan veranderen. De cijfers betreffende mishandeling zijn ook heel erg verontrustend: 1 op de 10 kinderen heeft een ernstige fysieke mishandeling meegemaakt in Vlaanderen, de helft heeft een emotionele mishandeling ondergaan. En als je mishandeld bent geweest, dan trekt dat echt diepe groeven in uw persoonlijkheid als een kind. Die groeven nemen echt de vorm aan van een canyon, in onze maatschappij. Waarom? Wetenschappelijk is het heel goed onderbouwd, dat iemand die een vorm van kindermishandeling heeft ondergaan, later meer kans heeft op zelfmoord, op middelenmisbruik, op depressie, op angststoornissen, op een laag zelfbeeld. Dus, zelfs als je niet louter dat misbruik wil voorkomen, dan kan je nog zeggen dat de effecten op de maatschappij zo groot zijn, dat we hierin moeten investeren, omdat we daar als maatschappij anders de gevolgen van dragen, en die duren meestal een heel mensenleven lang.

De hoofdpunten van de resolutie heeft collega Schryvers toegelicht, maar ik licht er toch nog een aantal punten uit die voor mijn fractie bijzonder belangrijk zijn.

Eerst en vooral: als het misgaat thuis, dan is het belangrijk dat we eerst thuis proberen ondersteuning te geven. Ouders moeten weten dat, wanneer zij problemen hebben met opvoeding, wanneer ze hulpverlening nodig hebben, dat ze daar ook effectief een beroep op kunnen doen. Dus moet die hulpverlening er ook zijn, en moet die kort op de bal kunnen spelen. Maar collega's, laat ons van dat mantra – wat het vandaag is – dat een kind nergens beter is dan thuis, ook geen absolute waarheid maken. Soms is het overall anders beter dan thuis, en dan moeten we dat ook durven inzien, en snel genoeg durven handelen om een kind uit een heel gevaarlijke context te nemen. Die slinger is – wat ons betreft – wat

doorgeslagen. In de jaren '60, '70, misschien nog begin jaren '80, werd een kind veel te snel uit huis genomen. Daarna is er een tegenreflex gekomen, en werd een kind eigenlijk veel te lang thuis gelaten. Vandaag zeggen wij: laat ons die slinger brengen waar hij thuishoort, namelijk in het midden. Wanneer we alles geprobeerd hebben om een kind op een veilige manier thuis te houden, en besloten hebben dat dat niet kan, dat we dan ook onmiddellijk actie ondernemen om een kind uit zo'n verontrustende opvoedingssituatie te halen. Wat ons betreft mag dat heilige huisje van 'het is altijd beter dat je thuis blijft' zeker gesloopt worden.

Er zijn nieuwe manieren om aan die gezinscontext te werken, bijvoorbeeld een hele familie uit huis te plaatsen, de volwassenen uit huis te plaatsen, en niet het kind. Dat zijn allemaal dingen die in deze resolutie staan, die belangrijk zijn, en die we meer willen onderzoeken en gebruiken.

Twee: je moet anoniem kunnen melden. Wat gebeurt er veel te veel? Buren hebben wel iets gehoord, op school hebben ze wel iets gezien, maar ze durfden geen melding te maken omdat ze dachten: 'wat als het niet waar is? Dan sta ik daar.' Die reflex willen we overwinnen door te zeggen dat je anoniem een klacht moet kunnen neerleggen, die dan ook discreet onderzocht wordt. Beter een melding te veel dan een melding te weinig. Wij hameren op het feit dat je anoniem die klacht moet kunnen neerleggen, en we willen er ook voor zorgen dat er een meldcode komt voor iedereen die in de hulpverlening werkt, om er voor te zorgen dat er een heel duidelijk kader is van wat er van jou verwacht wordt wanneer je signalen opvangt, wat je moet doen. We willen hiermee ook een tweede heilig huisje slopen, namelijk het feit dat het beroepsgeheim van alle hulpverleners altijd absoluut is. Dat is het níét, collega's. Er zijn proefprojecten, zoals bijvoorbeeld het Protocol van Moed in Antwerpen, die bewijzen dat het anders kan. Dat is het tweede heilige huisje dat we hier met deze resolutie willen slopen.

Drie: de samenwerking Justitie-Welzijn was stilgevallen omdat het Vlaams Forum Kindermishandeling niet meer bijeenkwam. De minister heeft actie ondernomen om dat te verhelpen. Daar zijn we blij mee, maar het derde grote punt dat wij hier willen aankaarten is: het mag niet uitmaken waar je wieg staat om te laten bepalen welke hulp je krijgt.

Als je naar de cijfers van de ondersteuningscentra jeugd en naar de cijfers van het vertrouwenscentrum kindermishandeling gaat kijken, dan zie je dat er aan dezelfde klachten een heel ander gevolg wordt gegeven. Er wordt een heel ander traject gelopen tussen die twee gemandateerde voorzieningen, maar ook per provincie, bijvoorbeeld. Die dingen willen we eruit, door ervoor te zorgen dat er integratie komt tussen die twee gemandateerde voorzieningen, en doordat ze hun werking op mekaar gaan afstemmen, zodanig dat een kind dezelfde kans op hulpverlening krijgt, of het nu in Bree of in Oostende het slachtoffer is van kindermishandeling. Dat lijkt ons bijzonder belangrijk.

En als laatste punt, voorzitter, is het toch ook wel belangrijk en het stuit ook wel een beetje tegen de borst, dat wij vandaag geen wetenschappelijk onderzoek hebben dat op langdurige wijze de prevalentie van kindermishandeling in Vlaanderen in kaart brengt. Als je dan een goed beleid wilt voeren, dan vaar je voor een stuk blind.

Het is nauwelijks te geloven dat we hier in dit parlement zitten, in 2021, en dat we tot de vaststelling komen dat dat onderzoek er gewoon niet is. En met dit voorstel van resolutie vragen wij aan de Vlaamse Regering: maak daar werk van. Wij zullen u daar zeker over ondervragen en wij hopen dat het er ook snel zal komen, omdat we zo tot een beter beleid kunnen komen en zo meer kinderen die

het slachtoffer zijn van kindermishandeling, kunnen detecteren en helpen. Het is uiteraard onze ultieme ambitie om te vermijden dat er nog slachtoffers vallen.

De voorzitter: Mevrouw Wouters heeft het woord.

Suzy Wouters (Vlaams Belang): Kindermishandeling is inderdaad een heel complexe problematiek. Kinderen die mishandeld zijn of worden, dragen daar de sporen van mee voor de rest van hun leven. En deze problematiek vergt dan ook een totaalaanpak. Een goede samenwerking tussen Justitie en Welzijn is van groot belang. Onze fractie heeft deze problemen ook al vaak aangekaart, in de commissie Welzijn en ook in de commissie Justitie en tijdens de hoorzittingen.

Deze problematiek is niet nieuw, ze bestaat al jaren. De voorstellen in dit voorstel van resolutie zijn zeer goed en dringend nodig. Collega Schryvers heeft de belangrijkste punten net toegelicht. Ik zal ze hier niet herhalen, maar het zou prachtig zijn als dit allemaal gerealiseerd kan worden. Onze vraag is alleen: welke budgetten staan hier tegenover en op welke termijn wil men deze doelen uitvoeren?

Dit voorstel van resolutie focust op een brede aanpak van kindermishandeling en doet concrete aanbevelingen aan de Vlaamse Regering. Onze fractie gaat dit voorstel dan ook goedkeuren.

De voorzitter: Mevrouw Groothedde heeft het woord.

Celia Groothedde (Groen): Onze fractie is heel blij dat dit onderwerp op de agenda staat. Laat ik daarmee, heel expliciet, beginnen.

Bij dit voorstel van resolutie hebben we, zoals u weet, wel enige reserves.

Ten eerste, omdat het niet echt een eenduidig voorstel is. Het voorstel kan op verschillende manieren worden gelezen, verschillende passages, verschillende doeleinden. Het ene loffelijk, het andere misschien potentieel schadelijk.

Ten tweede, omdat het lacunes vanuit het Vlaamse beleid soms ten onrechte lijkt te leggen bij de sector en de hulpverlening. En dan komen we natuurlijk bij een van de olifanten in de kamer, namelijk de wachtlijsten en de investeringen in de hulpverlening. Als een kind, maar ook een dader – misschien zelfs zeker een dader – de moed heeft om in de spiegel te kijken en zichzelf aanmeldt, dan moeten we ervoor zorgen dat die persoon ergens terecht kan, dat dat gezin ergens terecht kan. Want anders creëer je een situatie van nog onhoudbaardere spanning in een gezin. Op dit moment zijn die wachtlijsten onhoudbaar in dringende hulpverlening.

Ten derde zien we ook wel wat lacunes in de aanpak van de problemen die voorgesteld worden. Ik ga eentje aanhalen. Als we het hebben over cijfers bijhouden, dan is het heel terecht wat wordt gezegd. Er zijn inderdaad te weinig cijfers. Mijn allereerste vraag in de plenaire vergadering ging onder andere daarover, en over de Kindreflex. Als we het bijvoorbeeld hebben over de Kindreflex, dan zorgde een gelijkaardige invoering in Nederland voor een verzesstigvoudiging – als ik het uit het hoofd juist heb – van het aantal meldingen. We moeten er dan wel voor zorgen dat die hulp klaarstaat. Als het gaat over cijfers, dan hoor ik de vraag om – dat staat in de tekst – de kost van kindermishandeling te gaan bijhouden, ook de maatschappelijke kost.

Ik begrijp uw bedoeling, maar wij hebben dan de vraag: is er geen eerdere prioriteit? Werkt de huidige aanpak van de Vlaamse Gemeenschap inzake kindermishandeling?

Historisch gezien is ons land een voortrekker in de aanpak van kindermishandeling. Decennialang waren onze vertrouwenscentra wereldwijde pioniers, er werd wereldwijd naar ons land gekeken. De jongste decennia geven specialisten echter aan dat we blindvaren.

In Nederland stelt men elke vier jaar een gemengde commissie samen van specialisten van verschillende universiteiten wat de onafhankelijkheid garandeert, en die evalueren het beleid inzake kindermishandeling. Elke vier jaar wordt er gemeten, wordt er in de spiegel gekeken: doen wij het goed? Doen we het goed genoeg?

Kijken naar de maatschappij is natuurlijk goed, maar is er in de eerste plaats geen evaluatie van het huidige beleid nodig? Zou dat kinderen en gezinnen niet verder brengen? Andere landen doen het. Het zou goed zijn als de Vlaamse Gemeenschap de moed had om dat te doen.

Voorzitter, wij zullen ons positief onthouden, zoals altijd.

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Voorzitter, ik wilde hetzelfde zeggen als mevrouw Groothedde.

Voorzitter, u zei dat na mevrouw Schryvers alles gezegd was, maar er was één belangrijk ding dat niet gezegd was en dat waren de wachtlijsten in de thuisbegeleidingsdiensten, in de residentiële voorzieningen, de pleegzorg en de geestelijke gezondheidszorg en de personeelstekorten bij de CLB's. Het is heel jammer dat dit voorstel van resolutie daarrond fietst en daar niet over spreekt. Dat maakt het ons moeilijk om het zonder voorbehoud te steunen. Wij zullen ons ook onthouden.

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (Vooruit): Voorzitter, ik zal kort de reden voor onze onthouding weergeven. Mevrouw Van den Bossche is daar in de commissie dieper op ingegaan. Wij appreciëren dit voorstel van resolutie zeker, er zitten een aantal heel sterke punten in, er zitten aanbevelingen in die we helemaal kunnen steunen, maar er zitten ook zaken in waar we het niet mee eens zijn. Ik zal de bespreking van de commissie niet overdoen, het is mevrouw Van den Bossche die dit dossier opvolgt.

Als we ons straks zullen onthouden, is dat vooral om onze appreciatie uit te drukken voor de punten die we wel zeer terecht vinden. We kunnen het voorstel van resolutie niet goedkeuren omdat we het niet overal mee eens zijn.

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Collega's, eerst en vooral, dat de wachtlijsten een probleem zijn, bespreken we elke week in de commissie. Elke fractie, zeker de mijne, vindt dat een probleem. Dus, ja, dat is een probleem, ja, daar wordt extra in geïnvesteerd, en ja, wij volgen dat zeer sterk op. Of dat dan uw zozegde positieve onthouding kan justifiëren, daar twijfel ik aan.

Mijnheer D'Haese, ik wil u toch een klein beetje meenemen in het verhaal. Er zijn wachtlijsten, inderdaad, maar de wachtlijsten in de pleegzorg hebben absoluut niets te maken met financiering. Elke pleegzorgplaats is een externe kostendrijver. Dat wil zeggen dat elk kind dat een gezin vindt, dat ouders vindt, altijd gefinancierd wordt. De wachtlijsten voor pleegzorg hebben niets te maken met wat de Vlaamse overheid kan doen. Het gaat over een tekort aan kandidaat-pleegouders. Ik denk dat we tot nu toe alles hebben gedaan om dat tekort ook effectief in te dijken. Alstublieft, dat zijn twee verschillende soorten problemen.

Collega Groothedde, u zegt, en dat is dan de reden voor uw positieve onthouding, zouden we niet beter eerst evalueren wat we vandaag doen? Dat is altijd een goed uitgangspunt waar ik het mee eens ben.

Maar, mevrouw Groothedde, we hebben het decreet integrale jeugdhulp nog dit jaar geëvalueerd. Er is zoals in Nederland waar u naar verwees, een onafhankelijke commissie geweest van academici die gekeken heeft naar het decreet. De commissie heeft op de knelpunten gewezen en gezegd: 'hier gaat het goed en hier moet je bijsturen'. We hebben die evaluatie gekregen, die was redelijk lijvig. We hebben daar een hoorzitting over gehouden in de commissie. En nu komt u hier zeggen dat u zich gaat onthouden want dat u eerst een evaluatie wilt.

Sorry, maar dat snap ik gewoon niet. zeg dan gewoon dat u niet wilt meestemmen met de meerderheid, ook al gaat het over kindermishandeling, ook al staan hier allemaal goede dingen in. Kom alstublieft niet af met redenen die er effectief geen zijn. (*Applaus bij de N-VA*)

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie houden.

REKENING VAN HET VLAAMS PARLEMENT OVER 2020 – 11 (2020-2021) – Nr. 1

REKENING VAN DE VLAAMSE OMBUDSDIENST OVER 2020 – 45-A (2020-2021) – Nr. 1

REKENING VAN HET KINDERRECHTENCOMMISSARIAAT OVER 2020 – 46-A (2020-2021) – Nr. 1

REKENING VAN HET VLAAMS VREDESINSTITUUT OVER 2020 – 48-A (2020-2021) – Nr. 1

Bespreking en stemmingen

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde zijn de rekeningen van het Vlaams Parlement, de Vlaamse Ombudsdienst, het Kinderrechtencommissariaat en het Vlaams Vredesinstituut over 2020.

De bespreking is geopend.

Collega Parys, gaat u ze alle vier samen doen?

Lorin Parys (N-VA): Als de collega's dat vragen, wil ik die wel samen nemen.

De voorzitter: U hebt dat vorig jaar ook zo gedaan. Maar u mag ze ook apart doen.

Lorin Parys (N-VA): Ik stel voor dat ik inderdaad een kleine samenvatting geef van alle vier samen.

Vandaag worden de rekeningen 2020 van het Vlaams Parlement en van de drie paraparlementaire instellingen ter goedkeuring aan de vergadering voorgelegd. De rekeningen werden gecontroleerd door het Rekenhof en goedgekeurd door het Bureau op 14 juni 2021, en worden nu dus ter goedkeuring aan de plenaire vergadering voorgelegd. Ik geef een korte toelichting bij de rekening 2020 van het Vlaams Parlement, waarvan ik secretaris financiën ben. Voor gedetailleerde info verwijst ik naar de parlementaire stukken.

Er is een economische afsluiting, waar de resultatenrekening in zit. Daar kunt u allemaal lezen dat de bedrijfsopbrengsten in 2020 98,1 miljoen euro waren. De dotatie maakte daar het grootste stuk van uit. Dat is 96,5 miljoen euro. De kosten, dat gaat over bedrijfskosten ter waarde van 100,7 miljoen euro. Dat is ongeveer 4,6 miljoen euro minder dan vorig jaar. Dat komt doordat de uitgaven gekoppeld aan de verkiezingen van 2019 niet meer aan de orde waren in 2020. We gaven als parlement dus ook effectief veel minder uit.

Dat resultaat geeft een bedrijfsresultaat van min 2,5 miljoen euro. Na de verwerking van het financiële en uitzonderlijke resultaat bedraagt het economische resultaat van het boekjaar min 1 miljoen euro. De balans en de resultatenrekening van 2020 geven een gedetailleerd inzicht in de rekening van 2020 en zijn opgenomen in de parlementaire stukken.

Als besluit vraag ik u, als plenaire vergadering, om de rekening van 2020 van het Vlaams Parlement goed te keuren.

Wat de rekeningen van de PPI's betreft: vandaag worden tevens de rekeningen voor 2020 van de Vlaamse Ombudsdienst, het Kinderrechtencommissariaat en het Vlaams Vredesinstituut ter goedkeuring voorgelegd, zoals voorzien in de oprichtingsdecreten van deze instellingen. De stukken hebt u gekregen. In naam van de drie instellingen verzoek ik u met plezier om de rekeningen van 2020 ook goed te keuren.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De bespreking is gesloten.

Wij stemmen nu bij zitten en opstaan over de rekening van het Vlaams Parlement over 2020.

De volksvertegenwoordigers die de rekening wensen aan te nemen, drukken op 'Ik sta op'.

De volksvertegenwoordigers die de rekening niet wensen aan te nemen, drukken op 'Ik blijf zitten'.

De rekening van het Vlaams Parlement over 2020 is aangenomen.

Wij stemmen nu bij zitten en opstaan over de rekening van de Vlaamse Ombudsdienst over 2020.

De volksvertegenwoordigers die de rekening wensen aan te nemen, drukken op 'Ik sta op'.

De volksvertegenwoordigers die de rekening niet wensen aan te nemen, drukken op 'Ik blijf zitten'.

De rekening van de Vlaamse Ombudsdienst over 2020 is aangenomen.

Wij stemmen nu bij zitten en opstaan over de rekening van het Kinderrechtencommissariaat over 2020.

De volksvertegenwoordigers die de rekening wensen aan te nemen, drukken op 'Ik sta op'.

De volksvertegenwoordigers die de rekening niet wensen aan te nemen, drukken op 'Ik blijf zitten'.

De rekening van het Kinderrechtencommissariaat over 2020 is aangenomen.

Wij stemmen nu bij zitten en opstaan over de rekening van het Vlaams Vredesinstituut over 2020.

De volksvertegenwoordigers die de rekening wensen aan te nemen, drukken op 'Ik sta op'.

De volksvertegenwoordigers die de rekening niet wensen aan te nemen, drukken op 'Ik blijf zitten'.

De heer Dewinter heeft het woord.

Filip Dewinter (Vlaams Belang): Dank u, voorzitter.

Ik weet dat het niet gebruikelijk is dat we bij de rekeningen van deze instellingen, die afhangen van het parlement, het woord voeren, maar ik wilde toch waarschuwen, zeker bij de rekening van het Vlaams Vredesinstituut, voor de politisering van het Vredesinstituut. Twee weken geleden heeft er een webinar plaatsgevonden over wapenbezit in Vlaanderen. Ik heb daar vastgesteld dat de voorzitter van het Vredesinstituut, samen met zijn instelling, een soort van kruistocht tegen legaal wapenbezit aan het voeren is, met de criminalisering van legale wapenbezitters. Ik heb daar mijn allergrootste bedenkingen bij. Ik wil die toch even kort formuleren, ook in dit halfroond. *(Opmerkingen)*

De voorzitter: Collega's, dit kan. Anders had ik al ingegrepen.

Filip Dewinter (Vlaams Belang): Daarom bespreken we natuurlijk de rekeningen. Wij stellen fondsen ter beschikking, collega's, van het Vlaams Vredesinstituut. *(Opmerkingen)*

De voorzitter: Het kan volgens het reglement. Collega Dewinter heeft het recht om hier zijn toespraak te houden.

Filip Dewinter (Vlaams Belang): Bij het ter beschikking stellen van die fondsen of bij de controle van die rekeningen moeten wij toch ook onze mening kunnen formuleren?

De voorzitter: Collega Dewinter, reglementair mag u tussenkomen. Dus, gaat u vooral verder.

Filip Dewinter (Vlaams Belang): Voorzitter, wees gerust, ik zal het beknopt houden.

Het is een feit dat de voorzitter van het Vredesinstituut gebruik heeft gemaakt van het moment om, zoals ik al zei, legale wapenbezitters te criminaliseren op basis van het feit dat het wapenbezit in Vlaanderen en in dit land licht gestegen is. Ik vind dat een verkeerde houding. Dat kan ook niet de taak zijn van de voorzitter van het Vredesinstituut, om op basis van deze objectieve vaststelling te pleiten voor strengere wapenwetgeving, en voor een zoveelste verstrenging van bepaalde procedures voor sportschutters, jagers en dergelijke. De voorzitter van het Vredesinstituut heeft het ook nodig geacht om te stellen dat het bezit van een wapen in functie van wettige zelfverdediging, een van de mogelijke criteria voor het aanvragen van een wapenvergunning, in de toekomst onmogelijk zou moeten worden gemaakt.

Ik kan begrijpen dat hierover in het parlement een politiek debat wordt gevoerd en dat men stellingen en standpunten inneemt voor en tegen, maar het is zeer de vraag of dit de taak is van de voorzitter van het Vredesinstituut, dat uiteindelijk een instelling is die afhangt van dit parlement. Waarbij we toch moeten vaststellen dat de voorzitter van het Vredesinstituut zeker niet kan rekenen op een breed gedragen consensus voor het standpunt dat hij ter zake vertolkt.

Ik weet dat de betrokkene een specialist is ter zake. Ik vrees dat we het hele Vredesinstituut op den duur aan het verengen zijn tot een soort van antiwapenlobby. Ik heb er geen probleem mee dat men de illegale handel in wapens streng aanpakt. Dat moet het geval zijn, maar ik herhaal: het criminaliseren van legale wapenbezitters – en dat zijn er nogal wat in dit land, meer dan 70.000 Vlamingen zijn sportschutter, vele anderen zijn jager of beoefenaar van de schietsport – kan niet. Dat alles moet in perspectief worden geplaatst, moet genuanceerd worden, moet in het juiste kader worden bekeken. Men mag niet alles en iedereen over dezelfde kam scheren, temeer omdat wapenbezit, en zeker legaal wapenbezit, want daar gaat het toch over, niets met criminaliteit of met een stijging van het geweld te maken heeft, maar wel met burgers die – en ik herhaal het – over een blanco strafregister beschikken. Dat is een absolute en dwingende, wettelijk bepaalde voorwaarde om over een wapen te beschikken.

Laten we dus ophouden met het culpabiliseren van eerlijke burgers die met criminaliteit en geweld niets te maken hebben. Ze worden al streng genoeg gecontroleerd als ze over een wapen beschikken. En laten we er vooral zorg voor dragen dat het Vredesinstituut, dat als parlementaire instelling een belangrijke rol te spelen heeft, niet gepolitiseerd wordt en niet de spreekbuis wordt van een bepaalde antiwapenlobby in ons land. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Collega's, zoals jullie zien, loopt de stemming nog. Diegenen die nog willen stemmen, geef ik nog eventjes de tijd. Collega Dewinter, tijdens uw redevoering kon u natuurlijk niet stemmen.

Filip Dewinter (Vlaams Belang): Voorzitter, ik weet dat ik niet de kans heb om mij te onthouden, maar ik zal symbolisch niet deelnemen aan de stemming. Ofwel blijf ik zitten, ofwel sta ik op, maar onthouding kan niet, dus bij dezen.

De voorzitter: Dat is inderdaad niet mogelijk.

Einde van de stemming.

De rekening van het Vlaams Vredesinstituut over 2020 is aangenomen.

VOORSTEL van Liesbeth Homans, Wilfried Vandaele, Peter Van Rompuy, Willem-Frederik Schiltz, Björn Rzoska en Hannes Anaf tot wijziging van het Reglement van het Vlaams Parlement, wat de samenstelling van onderzoekscommissies betreft
– 867 (2020-2021) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, vanmiddag heeft mevrouw Liesbeth Homans bij motie van orde een voorstel tot spoedbehandeling gedaan van het voorstel van Liesbeth Homans, Wilfried Vandaele, Peter Van Rompuy, Willem-Frederik Schiltz, Björn Rzoska en Hannes Anaf tot wijziging van het Reglement van het Vlaams Parlement, wat de samenstelling van onderzoekscommissies betreft.

Ik moet mezelf het woord geven. (*Gelach*)

Ik kan heel kort zijn, collega's. Het volgende punt op de agenda is het vastleggen van de samenstelling en de naam van de onderzoekscommissie, en daarvoor moeten we eerst een reglementswijziging doorvoeren. Dat is de spoed.

Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

Dan stemmen we nu bij zitten en opstaan over het voorstel tot spoedbehandeling.

De volksvertegenwoordigers die het voorstel tot spoedbehandeling wensen aan te nemen, drukken op 'Ik sta op'.

De volksvertegenwoordigers die het voorstel tot spoedbehandeling niet wensen aan te nemen, drukken op 'Ik blijf zitten'.

Het voorstel tot spoedbehandeling is aangenomen. Dan stel ik voor dat het voorstel van Liesbeth Homans, Wilfried Vandaele, Peter Van Rompuy, Willem-Frederik Schiltz, Björn Rzoska en Hannes Anaf tot wijziging van het Reglement van het Vlaams Parlement, wat de samenstelling van onderzoekscommissies betreft onmiddellijk wordt behandeld.

Is het parlement het daarmee eens? (*Instemming*)

Het incident is gesloten.

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van Liesbeth Homans, Wilfried Vandaele, Peter Van Rompuy, Willem-Frederik Schiltz, Björn Rzoska en Hannes Anaf tot wijziging van het Reglement van het Vlaams Parlement, wat de samenstelling van onderzoekscommissies betreft.

De algemene bespreking is geopend.

Ik zal misschien kort toelichten waarover het gaat. Het gaat er eigenlijk over dat er in onderzoekscommissies niet alleen vaste leden kunnen zetelen, maar ook toegevoegde leden, zonder stemrecht. Daar gaat het over.

De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Collega's, ik heb de voorbije dagen wel wat bizarre taferelen gezien in de media, in de politiek en binnen de brede samenleving, vooral journalistiek dan, omdat een bepaalde partij van linkse signatuur niet werd opgenomen in de PFOS-onderzoekscommissie. Het zijn taferelen die ik niet gezien heb toen het Vlaams Belang hier aan de overkant van de straat, in de Kamer, geweerd werd, in de parlementaire onderzoekscommissie naar de aanslagen van Zaventem en Maalbeek, alsof het Vlaams Belang ter zake geen standpunt zou hebben ingenomen. Toen was er, toen het over mijn partij ging, geen heisa in de media binnen de weldenkende wereld, was er geen wijziging van reglementen in parlementen en dergelijke. Mijn partij werd gewoon niet opgenomen in de onderzoekscommissie.

Los daarvan, ga ik uiteraard akkoord met het voorstel tot wijziging van ons reglement, omdat het helemaal losstaat van de fractie waarop het betrekking heeft. Ter herinnering, in de vorige legislatuur was het het Vlaams Belang, mijn fractie, dat geen vaste leden had in de beleidscommissies en toen moest werken met toegevoegde leden. Vandaag is dat een andere fractie. In dit volatiele electorale klimaat is het vandaag de ene en morgen de andere partij. Wat dat betreft, vind ik het een goed voorstel dat vandaag voorligt.

Terzijde, voorzitter – en dan richt ik mij tot u –, heb ik wel een probleem – en dat mag dan politieke politicienne zijn, maar ik wil het toch gezegd hebben – met de ondertekenaars van het voorstel tot wijziging van het reglement, een voorstel tot wijziging van het reglement van het volledige Vlaams Parlement en dus met betrekking tot alle 124 volksvertegenwoordigers. Ik zie dat het voorstel is ondertekend door vijf fracties en niet door zeven, door vijf erkende fracties die ook in het Uitgebreid Bureau vertegenwoordigd zijn. Eén partij is niet opgenomen als ondertekenaar, terwijl die nochtans in het Uitgebreid Bureau vertegenwoordigd is

en de tweede grootste fractie van dit parlement is. Ik stel mij daarover vragen, voorzitter, omdat ook uw naam erop staat. Ik richt mij dan ook in het bijzonder tot u omdat ik vragen heb bij de neutraliteit, de onafhankelijkheid van de functie die u dient te bekleden, als u op een dergelijke manier met de tweede grootste fractie met 23 parlementsleden in dit Vlaams Parlement omgaat. Alsof wij geen voorstellen zouden kunnen steunen die tot een betere werking van het parlement leiden, zoals dit wat nu voorligt.

Ik denk dan, misschien wel een beetje met heimwee, terug aan mijn provinciegenoot Jan Peumans, die binnen het Uitgebreid Bureau en binnen de fracties die vertegenwoordigd waren in het parlement altijd zocht naar steun, naar unanieme steun voor voorstellen die gingen over de werking, het functioneren van dit parlement. En dan diende hij die voorstellen in in zijn naam, alleen in zijn naam en namens de 124 volksvertegenwoordigers. Ik denk dat dat de positie is die een parlementsvoorzitter dient in te nemen: ofwel spreken in eigen naam, ofwel spreken namens alle 124 volksvertegenwoordigers, maar niet spreken in naam van 5 fracties waarbij er 2 uitgesloten worden. Wat dat betreft, stond ik aan de kant van Jan Peumans, zoals geweten niet bepaald een liefhebber van mijn partij, maar met hem zou wat nu voorligt in elk geval – niet inhoudelijk maar wel wat de ondertekenaars betreft – niet waar zijn geweest. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Sommige woorden laat ik echt wel voor uw rekening, en ik zal er ook niet op ingaan, mijnheer Janssens.

De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Ik vroeg het woord om u en de collega's van het Uitgebreid Bureau uiteraard te bedanken voor dit voorstel tot wijziging van het reglement. Het is een goede zaak voor de Onderzoekscommissie PFAS-PFOS en een goede zaak voor het reglement in het algemeen. Het is een traditie die ook in andere parlementen bestaat. We bedanken jullie dat jullie alsnog zijn teruggekomen op de beslissing en de PVDA wel opnemen als toegevoegd lid in de onderzoekscommissie. We zullen dan ook voor stemmen.

De voorzitter: Zonder stemrecht, hé.

De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Voorzitter, wat vandaag op tafel ligt, is belangrijk en ik heb het woord ook maandag genomen in het Uitgebreid Bureau om duidelijk te maken – mijnheer Janssens, ik heb het maandag ook gezegd en ik zal het herhalen en ik spreek voor het Vlaams Parlement waarin ik actief ben – dat ik voor gelijk welke fractie van gelijk welke overtuiging in gelijk welke positie we ooit terechtkomen, mijn mond zou opentrekken omdat ik het niet normaal zou vinden dat in een onderzoekscommissie, die toch zowat het zwaarste instrument is in het reglement en waarmee een parlement controle kan uitoefenen op een regering, een fractie, zelfs al is die niet erkend, niet de mogelijkheid zou hebben om vragen te stellen. Ik vond dat fundamenteel. Ik heb dat maandag ook gezegd. Laat het duidelijk zijn – ik spreek voor mezelf – dat ik dit zou doen voor elke fractie, gelijk aan welke kant van het spectrum die ook zit.

Ten tweede vind ik de handtekening van de parlementsvoorzitter in deze zaak van belang want in mijn ogen bindt ze inderdaad de 124 leden. U was maandag ook getuige van het debat in het Uitgebreid Bureau. De voorzitter heeft zonder een echt mandaat van het Uitgebreid Bureau ook buiten dit parlement de toenmalige beslissing moeten verdedigen, wat ze in mijn ogen in de media loyaal heeft gedaan, ook al was ik het er niet mee eens. Maar dat was nu eenmaal de beslissing van de meerderheid van het Uitgebreid Bureau. Ik vind het niet meer dan normaal dat ze haar handtekening plaatst onder de oplossing die tussen de

fracties, maar ook tussen de voorzitter en de diensten is gezocht en in die zin de 124 parlementsleden bindt.

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Ik kan aan die wijze woorden alleen toevoegen dat er aanvankelijk effectief een paar bedenkingen waren. Een reglement wijzigen in de loop van het jaar is niet zo heel evident, maar gelet op de zwaarwichtigheid was het aan de orde.

Collega's van het Vlaams Belang, door de wijziging van het reglement zoals voorgesteld, zal de PVDA exact dezelfde rechten en mogelijkheden krijgen die uw fractie, al dan niet erkend, in het federaal parlement ook had, namelijk het recht om in een onderzoekscommissie te spreken. U had dus ook een spreekrecht. Maar goed, we hoeven niet naar de overkant te kijken. We regelen hier zelf onze zaken.

Collega's, hoe onconventioneel ook, soms is het belangrijk om principes iets forser naar voren te schuiven. U kent allemaal de boutade en in het geval van de collega's van de PVDA geldt dat ten aanzien van onze fractie nog forser dan anders: ik keur af wat u zegt, bijna altijd, maar ik zal het recht om het te zeggen tot de dood verdedigen. In deze zaak zijn we heel ver gegaan, inclusief een reglementswijziging, om u dat recht te geven. Daarom dank ik de voorzitter voor het initiatief dat ze genomen heeft.

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (Vooruit): Er is al veel gezegd. We steunen dit voorstel ook. Collega's, we staan voor een onderzoekscommissie waarvan veel wordt verwacht en vooral dat er duidelijkheid en transparantie over een aantal zaken komt. Het is goed dat deze beslissing wordt genomen vanuit democratisch oogpunt, maar ook om met een goede start aan die onderzoekscommissie te kunnen beginnen. Anders zou je meteen al het beeld krijgen dat er geen volledige transparantie wordt geboden. Onze fractie steunt dit voorstel en ik hoop dat we met zijn allen aan die onderzoekscommissie met een schone lei kunnen beginnen.

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (CD&V): Ook wij willen dat deze onderzoekscommissie kan verlopen in volledige transparantie en dat het in de publieke opinie ook op die manier wordt gepercipieerd. Daarom hebben we twee weken geleden voorgesteld dat de oppositie de onderzoekscommissie zou voorzitten. Om ervoor te zorgen dat die commissie vrijdag kan beginnen in een correcte sfeer en dat iedereen ervan overtuigd is dat ze haar beslag kan krijgen op een transparante manier, vonden we dat we deze reglements-aanpassing moesten doen om ervoor te zorgen en te vrijwaren dat die commissie op een goede manier haar werk kan doen en op een constructieve manier van start kan gaan.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het voorstel tot wijziging van het Reglement van het Vlaams Parlement. (Zie Parl.St. VI.Parl. 2020-21, nr. 867/1)

– Er zijn geen opmerkingen bij het enig artikel.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het enig artikel.

Stemming nr. 1

Ziehier het resultaat:

117 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
117 leden hebben ja geantwoord.

Het enig artikel is aangenomen.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel tot wijziging van het Reglement van het Vlaams Parlement.

Stemming nr. 2

Ziehier het resultaat:

116 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
116 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel aan.

ONDERZOEKSCOMMISSIE

Samenstelling en benaming

De voorzitter: Dames en heren, op woensdag 16 juni 2021 heeft het Vlaams Parlement besloten tot uitoefening van zijn recht van onderzoek naar de aanpak van de met PFOS vervuilde gronden op de Oosterweelwerf en de gevolgen voor de volksgezondheid.

Het Uitgebreid Bureau stelt voor de onderzoekscommissie samen te stellen uit vijftien vaste leden. Als benaming stelt het Uitgebreid Bureau "Onderzoekscommissie PFAS-PFOS" voor.

Ingevolge de wijziging van het Reglement van het Vlaams Parlement die zonet is aangenomen, heeft de PVDA bovendien recht op één toegevoegd lid.

Vraagt hierover iemand het woord? (*Neen*)

Wij stemmen nu bij zitten en opstaan over het voorstel van het Uitgebreid Bureau betreffende de samenstelling en benaming van de onderzoekscommissie.

De volksvertegenwoordigers die het voorstel wensen aan te nemen, drukken op 'Ik sta op'.

De volksvertegenwoordigers die het voorstel niet wensen aan te nemen, drukken op 'Ik blijf zitten'.

Het voorstel van het Uitgebreid Bureau betreffende de samenstelling en benaming van de onderzoekscommissie is aangenomen.

De fracties hebben de volgende kandidaten voorgedragen:

als vast lid

de heren Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Andries Gryffroy en Joris Nachtergaele en mevrouw Freya Perdaens voor de N-VA-fractie,

de heren Bart Claes, Chris Janssens en Stefaan Sintobin voor de VB-fractie,

de heer Stijn De Roo en mevrouw Tinne Rombouts voor de CD&V-fractie,

mevrouw Gwenny De Vroe en de heer Willem-Frederik Schiltz voor de Open Vld-fractie,

de heer Imade Annouri en mevrouw Mieke Schauvliege voor de Groenfractie en

de heer Hannes Anaf voor de Vooruitfractie en

als toegevoegd lid, met spreekrecht maar zonder stemrecht,

de heer Jos D'Haese voor de PVDA-fractie.

Vraagt hierover iemand het woord? *(Neen)*

Aangezien het aantal kandidaten overeenstemt met het aantal toe te wijzen plaatsen, verklaar ik de voorgedragen kandidaten verkozen tot respectievelijk vast en toegevoegd lid van de Onderzoekscommissie PFAS-PFOS.

De commissie komt bijeen op vrijdag 25 juni 2021 om 10 uur in de Koepelzaal.

VOORSTEL VAN DECREET van Wilfried Vandaele, Peter Van Rompuy en Willem-Frederik Schiltz tot het nemen van dringende tijdelijke maatregelen in het onderwijs naar aanleiding van de coronacrisis (VIII) – 850 (2020-2021) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, vanmiddag heeft de heer Wilfried Vandaele bij motie van orde een voorstel tot spoedbehandeling gedaan van het voorstel van decreet van Wilfried Vandaele, Peter Van Rompuy en Willem-Frederik Schiltz tot het nemen van dringende tijdelijke maatregelen in het onderwijs naar aanleiding van de coronacrisis (VIII).

De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Dit voorstel van decreet willen we graag met spoed op de agenda zetten omdat als gevolg van de coronamaatregelen, die helaas nog altijd van toepassing zijn, er een impact is op het onderwijs. Met dit voorstel van decreet willen we daaraan tegemoetkomen.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

Dan stemmen we nu bij zitten en opstaan over het voorstel tot spoedbehandeling.

De volksvertegenwoordigers die het voorstel tot spoedbehandeling wensen aan te nemen, drukken op 'Ik sta op'.

De volksvertegenwoordigers die het voorstel tot spoedbehandeling niet wensen aan te nemen, drukken op 'Ik blijf zitten'.

Het voorstel tot spoedbehandeling is aangenomen. Dan stel ik voor dat het voorstel van decreet van Wilfried Vandaele, Peter Van Rompuy en Willem-Frederik Schiltz tot het nemen van dringende tijdelijke maatregelen in het onderwijs naar aanleiding van de coronacrisis (VIII) onmiddellijk wordt behandeld.

Is het parlement het daarmee eens? (*Instemming*)

Het incident is gesloten.

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van decreet van Wilfried Vandaele, Peter Van Rompuy en Willem-Frederik Schiltz tot het nemen van dringende tijdelijke maatregelen in het onderwijs naar aanleiding van de coronacrisis (VIII).

De algemene bespreking is geopend.

De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Coronadecreten in het onderwijs zijn altijd verzameldecreten waarin de verschillende niveaus van onderwijs van toepassing zijn.

Ik zal starten met het belangrijkste artikel en de belangrijkste inhoud, meer bepaald artikel 29 in verband met het leerkrediet van onze studenten hoger onderwijs.

Collega's, jullie weten dat het leerkrediet beperkt is. Wanneer een student zich inschrijft voor een opleidingsonderdeel en niet slaagt, dan verliest hij leerkrediet. In artikel 29 doen we wat we vorig jaar ook hebben gedaan. Studenten die alle examenkansen hebben benut – dat wil zeggen de laatste examenkans, dat zijn er eigenlijk twee – maar op een opleidingsniveau niet geslaagd zijn als gevolg van overmacht door corona, wat helaas bij heel wat studenten het geval zal zijn, dan kan het leerkrediet van dat opleidingsonderdeel dat ze verliezen, worden gerecupereerd.

Maar, en dat is eigenlijk nieuw en echt vermeldenswaard, er zijn ook veel studenten die van studierichting zijn veranderd omdat de richting die ze hadden gekozen, niet was wat ze ervan hadden verwacht. En bijgevolg hebben zij niet twee kansen gehad voor opleidingsonderdelen maar slechts één, als gevolg van het feit dat ze van studierichting en/of studie-instelling zijn veranderd. De studenten die dat voor 15 maart hebben gedaan, kunnen die studiepunten terugkrijgen, ook als zij maar één examenkans hebben gehad.

Collega's, ik denk dat dit echt een belangrijk punt is. Studenten die veranderen van studierichting, geven immers aan dat het niet de juiste keuze is. Wij proberen ervoor te zorgen dat studenten binnen een aanvaardbare termijn afstuderen. Wanneer het dus niet lukt, is het belangrijk te heroriënteren. Zij doen dat en het zou dan ook niet logisch zijn, zeker met corona daar nog bovenop, dat wij hen daarvoor zouden straffen en zij dat leerkrediet niet zouden terugkrijgen.

Op 23 juni zijn een aantal studenten nog bezig met de laatste loodjes. Ik wil ze langs deze weg namens onze N-VA-fractie succes wensen.

Collega's, wat zit er nog in? Het zijn een aantal zaken die we eigenlijk verlengen uit vorige coronadecreten. De aandachtige lezers hebben dat uiteraard opgemerkt. Waarover gaat dat? In geval van weigeringen bij inschrijvingen kan dat elektronisch, en moet dat niet fysiek gebeuren. Dat moet ook gemeld worden aan het Agentschap voor Onderwijsdiensten (AGODI), en AGODI meldt dat aan het

lokaal overlegplatform (LOP). Zodoende hebben we een goed zicht op waar er studenten of leerlingen worden geweigerd als ze inschrijven.

Daarmee hangen ook de ontbindende voorwaarden samen. Dat wil zeggen dat als studenten inschrijven met een verslag, in het kader van het M-decreet, de school zestig dagen de tijd heeft. We zeggen dan ook dat die ontbindende voorwaarden, ook als er geen fysieke lessen zijn, van kracht blijven.

Zo zijn er nog een aantal wijzigingen of verlengingen, onder meer in het volwassenenonderwijs. Ook in het schooljaar 2021-2022 wordt contactonderwijs of gecombineerd onderwijs mogelijk, waarbij we dan ook een aantal voorwaarden hebben opgenomen. Ik ga daar niet dieper op in, maar in elk geval is het wel zo dat alles voorhanden moet zijn voor die studenten. U vindt dat in artikel 5.

De evaluatie van het decreet Leerlingenbegeleiding verschuiven we naar 2023. Jullie weten allemaal dat onze centra voor leerlingenbegeleiding (CLB's) echt hard hebben gewerkt en nog altijd hard werken, tot ieders tevredenheid, aan contactopsporing in de scholen. Het zou eigenlijk niet wijs zijn om dan nu een evaluatie te doen van hun werking, waarbij heel wat zaken zijn teruggeschroefd.

Die druk hebben we niet alleen gezien in onze CLB's maar ook in onze gewone scholen van het gewoon onderwijs en buitengewoon onderwijs, en om die reden stellen we het nieuwe gewijzigde inschrijvingsdecreet nog met een jaar uit. Dit lijkt ons niet wijs in deze tijden met die coronacrisis, waarin iedereen aan het worstelen was met de schoolorganisatie, en waarin men focuste op die kerntaak, men leerlingen bijwerkte die stukken hebben gemist, en men zorgde dat die digitale infrastructuur op poten stond. Om dan ook nog eens een gewijzigd inschrijvingsdecreet er bovenop te doen, met alle afspraken die scholen in regio's en in LOP's moeten maken, dat zou eigenlijk niet fair zijn, en ook niet getuigen van bereidheid om rekening te houden met de zware lasten die onze scholen dragen. Vandaar dat uitstel.

Wat we dan ineens ook nog meenemen bij de CLB's zijn de gemotiveerde verslagen. Als je een gemotiveerd verslag hebt, als je overgaat van basis- naar secundair onderwijs, dan blijft dat eigenlijk gelden tot we vaststellen dat het niet meer van toepassing is. We hebben vorig jaar ingevoerd dat dat gewoon doorliep. Die rechtsgeldigheid vervalt dan inderdaad als er tegen 31 december 2021 geen nieuw gemotiveerd verslag is gemaakt.

Er staat nog één artikeltje in over de onderwijsbevoegdheid van een centrum voor volwassenenonderwijs (CVO) in Brussel, de opleiding Hoefsmid, geloof het of niet. Dat CVO geeft dat in Oud-Heverlee. We zorgen dat ze daar ook verder kunnen werken, aangezien de infrastructuur daar niet af is.

Afsluitend behouden we de rechtsgronden voor het uitkeren van bijkomende werkingsmiddelen voor extra kosten naar aanleiding van corona aan onderwijsinstellingen, tegen de verspreiding van COVID-19. We verlengen dat tot 31 december 2021, zodat de Vlaamse Regering de mogelijkheid heeft om die bijkomende werkingsmiddelen te voorzien.

De voorzitter: De heer Warnez heeft het woord.

Brecht Warnez (CD&V): Ik denk dat collega Daniëls al relatief uitvoerig het voorstel van decreet heeft toegelicht. We steunen uiteraard de terechte verlenging van de maatregelen die noodzakelijk zijn voor ons onderwijs.

Maar vanuit onze fractie willen we toch nog één specifieke maatregel even uitlichten. Het is een maatregel die we van ganser harte nemen, maar hopelijk ook voor de laatste keer: door de coronacrisis geven we onze studenten hun

leerkrediet terug. We willen en wensen uiteraard dat ze volgend academiejaar gewoon in code groen naar de aula kunnen, vrienden kunnen maken, het gewone studentenleven terugkrijgen. Maar het afgelopen jaar was er nog corona. En net als vorig jaar en vorig semester zullen ze corona kunnen invoeren als overmacht, en dat is een belangrijke maatregel. Vorig jaar zijn daar bijna tienduizend studenten op ingegaan. Ik vermoed dat het er dit jaar nog wel wat meer zullen zijn.

De uitbreiding is ook heel belangrijk voor studenten die zich na het eerste semester snel geheroriënteerd hebben. Dat zijn eigenlijk de goede leerlingen van de klas, in die zin dat ze snel schakelen als ze vonden dat de richting niet bij hen paste. Dat was een van de problemen die me door verschillende studenten werd gesignaleerd. Ik ben dan ook tevreden dat we samen met deze meerderheid ook op hun vraag kunnen ingaan. Van onze kant geef ik de volle steun voor dit voorstel van decreet.

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Het is inderdaad al veel gezegd, maar dit is Coronadecreet VIII, de achtste in een reeks van dringende decreten. Collega's, laat ons hopen dat dit het laatste nooddecreet is en dat we binnenkort opnieuw kunnen overgaan naar de gewone decretale procedures die we hier gewoon zijn.

Er zijn inderdaad vijf grote aanpassingen. Het meest in het oog springend is waarschijnlijk het uitstel van het nieuwe inschrijvingsdecreet. Dat is volgens mij een heel logische aangelegenheid. Het zou wel eens de spreekwoordelijke druppel voor de scholen geweest kunnen zijn, als we dit niet gedaan zouden hebben en als we dit zouden verdergezet hebben. Het is een goede zaak dat we dat in nauw overleg kunnen doen met de verschillende instanties om daar tot een goed decreet te komen. Gezien de omstandigheden die iedereen wel kent, denk ik dat dat een goede zaak is dat we dat bij dezen uitstellen.

Daarnaast hebben we inderdaad de organisatie van het afstandsonderwijs, de toekenning van een bijzondere onderwijsbevoegdheid in het volwassenenonderwijs, het uitstel van de geplande evaluatie van het decreet over de leerlingenbegeleiding, de teruggave van het leerkrediet en ten slotte het verlengen van de rechtsgronden voor verschillende onderwijsniveaus om op die manier de regering in staat te stellen om tussen te komen in de extra onkosten die scholen zouden maken in het kader van corona.

Ik wil me aansluiten bij de twee vorige sprekers dat de teruggave van het leerkrediet in het hoger onderwijs heel belangrijk is. Met coronanooddecreet IV hadden we al in februari 2021 voorzien dat studenten hun leerkrediet kunnen terugkrijgen voor het eerste semester van het academiejaar 2021 als ze niet geslaagd zouden zijn, op voorwaarde dat dit te wijten is aan overmacht. Ik denk dat het duidelijk is dat ook het tweede semester niet in optimale omstandigheden is kunnen verlopen. Het is dus heel belangrijk dat we dit doen.

Er werd me daarjuist gevraagd om niet te ver uit te weiden. Ik denk dat collega Daniëls inderdaad de verschillende zaken naar voren gebracht heeft. We hebben ook nog de saga van de afzuiginstallatie van de smidse in Oud-Heverlee, maar dat zetten we bij deze ook recht. We hebben dat in een voorgaande plenaire vergadering al op een goede manier gedaan. Ik denk dat dat ook noodzakelijk was gezien de omstandigheden. Dit is een goed coronadecreet, maar zoals ik in het begin van mijn tussenkomsten gezegd heb, hoop ik dat dit het laatste is in een reeks.

De voorzitter: De heer Slagmulder heeft het woord.

Kristof Slagmulder (Vlaams Belang): Collega's, ik wil kort ingaan op twee punten uit dit coronanooddecreet. Het eerste is in verband met het uitstel van

het inschrijvingsdecreet. De bepalingen van het recentste inschrijvingsdecreet van 17 mei 2019 zouden normaliter ingegaan zijn in september 2019, gericht op de inschrijvingen voor het schooljaar 2021. Dat werd ondertussen al enkele keren uitgesteld. In het huidig voorliggend corona-nooddecreet wordt voorgesteld om deze uitstelmaatregel nogmaals te verlengen, uiteraard vanwege corona. Dat moet leiden tot een vlotte concentratie op het lesgeven, het verder remediëren van de leerachterstand en het verwerken van nieuwigheden zoals de Digisprong door schoolleiders. Hierdoor wordt de ingang verschoven naar september 2022 voor inschrijvingen voor het schooljaar 2023-2024. Dat is een goede zaak. Het zal voor veel schooldirecties een opluchting betekenen, want dat behelst redelijk wat ingrepen waar tijdig op ingespeeld moet worden. We vinden het wel jammer dat door deze verlenging de optrekking van het percentage van de voorrangregel Nederlands in Brusselse scholen naar 65 procent eveneens uitgesteld wordt.

Dan een tweede punt in verband met het leerkrediet in het hoger onderwijs: daar is er inderdaad een nieuwigheid. Studenten die zich in hun initiële opleiding in '20-'21 hebben uitgeschreven uit hun eerst begonnen opleiding, en dan heroriënteren naar een nieuwe opleiding, maar al examens hebben afgelegd in het eerste semester van die eerste opleiding, kunnen hiervoor ook overmacht door corona inroepen als uitzonderlijke omstandigheid en voor hun hier behaalde tekorten hun leerkrediet terugkrijgen. Eigenlijk is dit voor deze groep van studenten een opheffing van de voorwaarde dat je moet hebben deelgenomen aan het herexamen, wat in deze onlogisch zou zijn, aangezien ze dan in een andere opleiding zitten. De herinschrijving moet gebeuren tussen de examens van het eerste semester en 15 maart 2021. Wie na deze periode uitschreef en heroriënteerde kan hiervan geen gebruik maken.

Dit is op zich een goede zaak want, doordat die studenten uitgeschreven zijn in hun initiële opleiding, en niet kunnen deelnemen aan de tweede examenkans van het desbetreffende opleidingsonderdeel, werden die studenten in de oorspronkelijke regeling benadeeld. Vorig academiejaar was dat probleem er nog niet, want toen was het eerste semester, en de start van het tweede, nog zonder corona.

Wel moet natuurlijk – zoals eerder bij de andere soortgelijke afwijkende bepalingen inzake leerkrediet in het kader van corona – er goed op worden toegezien dat het nadeel effectief coronagerelateerd is, en dat er niet zomaar leerkrediet wordt teruggegeven aan studenten die eigenlijk niet in de juiste richting zaten of zitten, maar van deze regeling profiteren. We zullen er hier dus op moeten vertrouwen dat de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen zijn werk gedegen zal uitvoeren, zodat iedereen krijgt wat hem of haar rechtmatig toekomt. Ik ga het hierbij laten, voorzitter, en wij zullen dit dan ook goedkeuren.

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Een paar punten, collega's: we denken inderdaad dat er in dit nooddecreet toch een aantal goede zaken staan die wij graag zouden ondersteunen namens onze fractie, namelijk: de verlenging van de rechtsgrond van bijkomende werkingsmiddelen, om die te kunnen uitkeren voor extra kosten die gemaakt worden in het tegengaan van de verspreiding van COVID-19 door de onderwijsinstellingen. Dat zijn inderdaad verlengingen die wij in het verleden ook altijd ondersteund hebben. Het zijn ook collega Danen en collega Meuleman die dit decreet ten gronde hebben bestudeerd, en die toch willen aangeven dat dit een zeer belangrijk iets is, dat belangrijk blijft, net zoals het verlengen van de voorwaarden om het leerkrediet te kunnen terugkrijgen. Het blijft bij onze fractie wel een stukje wringen dat er op dit moment nog altijd geen equivalent is voor het volwassenenonderwijs. Daar stellen we ons toch de

vraag of, voor cursussen die uiteindelijk niet – of slechts beperkt – zijn kunnen doorgaan, er niet op termijn bepaalde initiatieven zouden kunnen worden genomen.

Een tweede punt, wat betreft de toekenning – in het volwassenenonderwijs – van de organisatie van het afstandsonderwijs, dat is natuurlijk een goede zaak, maar het is wederom een verlenging van een jaar, en wij stellen ons toch de vraag of er geen definitieve oplossing mogelijk zou zijn, die ook een aantal definitieve kaders zou uitwerken. Wat betreft de toekenning van tijdelijke onderwijsbevoegdheid is het pleidooi van onze fractie dat het kader van de tijdelijke onderwijsbevoegdheden verder uitgebreid zou moeten worden, om op die manier de CVO's beter te laten inspelen op de tijdelijke vraag naar onderwijsbevoegdheid.

Dat zijn een aantal punctuele opmerkingen. Daarnaast, collega's, hebben wij met één iets toch wel wat meer moeite. Dat is het feit dat dit spoedonderwijsdecreet toch wel wat wordt opgetrokken tot aan het inschrijvingsdecreet. Wij begrijpen uiteraard dat het niet gewenst is dat op het laatste moment een nieuw stuk regelgeving zou worden ingevoerd, maar het was natuurlijk wel een belofte van onze minister van Onderwijs om snel werk te maken van dat inschrijvingsdecreet, om op die manier de problemen die daar mee te maken hebben sneller op te nemen. Wat we nu zien – door een jaar langer uitstel – is dat de problemen rond inschrijvingen langer zullen blijven bestaan en dat dat, in combinatie met het capaciteitstekort, bij de komende inschrijvingsronde her en der toch zal zorgen voor onnodige stress en onnodige wrevel bij ouders en leerlingen. Wij zijn daar toch wel heel bezorgd over. Het is dat laatste element, collega's, niet omdat wij de andere elementen niet ondersteunen, dat er voor zorgt dat wij vanuit onze fractie ons zullen onthouden bij dit onderwijsdecreet. Dank u wel.

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (Vooruit): Collega's, wij hebben altijd al, ook inzake onderwijs, een nooddecreet meegestemd omdat we ook wel de noodzaak van die regelgeving voor het onderwijs inzien, om zich te kunnen aanpassen aan de omstandigheden. We zullen ook dit achtste nooddecreet mee steunen. We zullen voor stemmen, maar ik deel wel de bezorgdheid van de collega's van Groen, die ook collega De Gucht heeft geuit.

Hopelijk is dit het laatste nooddecreet, zegt u. Ik denk dat we dat allemaal aanvoelen. Ik denk dat iedereen begrip heeft voor het feit dat door de coronacrisis heel veel nieuwe regelgeving, evaluaties en dergelijke in het onderwijs op de lange baan zijn geschoven. Het zijn uitzonderlijke omstandigheden geweest. Maar stilaan, en zeker vanaf het volgende schooljaar, wordt het wel tijd dat er terug werk wordt gemaakt van een aantal van die aanpassingen. De coronacrisis mag op de duur geen excuus worden om langverwachte regelgeving uit te stellen, zeker als dat ook voor onduidelijkheid in het werkveld zorgt. Deze kritiek komt duidelijk niet alleen van ons, maar komt ook echt uit het werkveld.

We zullen vandaag nog steunen, maar we vragen echt dat dit de laatste keer is, en dat er vooruitgang geboekt wordt op andere vlakken.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Ik wil in elk geval alle fracties danken die dit achtste nooddecreet effectief zullen goedkeuren, omdat ik inderdaad denk dat het belangrijk is aan het onderwijsveld te tonen dat we in dit parlement weten dat er noden zijn, en dat we die noden ook effectief willen proberen te lenigen. Twee. Het is via een decreet, collega's. Dat geeft inderdaad aan dat we in dit parlement in volheid van bevoegdheid blijven. Ik wil dan ook de collega's van CD&V en Open Vld danken, om tot dit decreet te komen.

Wat het nooddecreet betreft, collega's, geloof mij: ik hoop dat het inderdaad de laatste keer is dat collega Vandaele hier met zijn collega-fractieleden met dergelijk decreet moet komen. Die man heeft er telkens heel lang met zijn collega-fractieleden aan gewerkt om dat rond te krijgen. Ik hoop inderdaad dat het de laatste keer is dat ik die imitatie op mij moet nemen. Wat het inschrijvingsdecreet betreft, klopt het dat het nu – en collega De Gucht heeft dat inderdaad terecht gezegd – echt de druppel zou zijn. Dat vraagt ook heel veel overleg dat dan digitaal moet gebeuren, en dergelijke meer.

Ik kan wel meegeven, collega Vaneeckhout, dat het feit of het nieuwe of het oude inschrijvingsdecreet er is – collega Coel heeft het ook al een paar keer gezegd – de capaciteitsproblemen helaas niet oplost. U hebt er terecht ook naar verwezen en het klopt ook: minister Weyts zet er heel hard op in, deze regering maar ook de vorige regering zetten er ook heel hard op in, om ook effectief capaciteit bij te bouwen. Helaas stel ik samen met u vast dat er niet altijd capaciteit is op die scholen waar ouders naartoe willen. Dat klopt.

Wat het niet zomaar teruggeven van het leerkrediet betreft: dat is een terechte vraag. Maar dan komen we natuurlijk op de procedure, dat een hele zware planmatige procedure is, waar heel veel bewijsstukken moeten aangeleverd worden en waarbij studenten door de mazen van het net vallen. Het zou dus kunnen dat er studenten zijn die leerkrediet terugkrijgen, en die toch niet keihard hun best hebben gedaan op hun tweede examenkans. Ik denk dat we daar eerlijk moeten in zijn, collega: ja, die kans bestaat.

Maar het alternatief zou dan willen zeggen dat het veel straffer zou moeten worden, veel meer papierlast, zowel van de instellingen, docenten, studenten, als eventueel van artsen die van alles moeten verklaren. Ik denk dat we dat niet kunnen doen. En dus is de manier waarop we nu werken – en collega Warnez heeft er inderdaad naar verwezen – een goede zaak. Meer dan tienduizend studenten hebben vorige keer die aanvraag gedaan. Ik wil toch nog wel eens onderstrepen, voor diegenen die student geweest zijn: beeld u even in, collega's, wat u allemaal zou hebben gemist. En dan komt die druk erbovenop. Ik denk dat dit dat toch minstens kan aangeven. Collega's, tot daar, maar ik hoop dus althans nog dat de collega's van Groen toch nog instemmen, dan is het unaniem.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het voorstel van decreet. *(Zie Parl.St. VI.Parl. 2020-21, nr. 850/1)*

– Er zijn geen opmerkingen bij de artikelen 1 tot en met 35.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemmingen over de artikelen en over het voorstel van decreet houden.

VOORSTEL VAN DECREET van Peter Van Rompuy, Wilfried Vandaele en Willem-Frederik Schiltz tot wijziging van artikel 47/1 van het decreet van 21 november 2003 betreffende het preventieve gezondheidsbeleid in het kader van COVID-19 in de zomer van 2021
– 861 (2020-2021) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, vanmiddag heeft de heer Peter Van Rompuy bij motie van orde een voorstel tot spoedbehandeling gedaan van het voorstel van decreet van Peter Van Rompuy, Wilfried Vandaele en Willem-Frederik Schiltz tot wijziging van artikel 47/1 van het decreet van 21 november 2003 betreffende het preventieve gezondheidsbeleid in het kader van COVID-19 in de zomer van 2021.

Vraagt er iemand het woord? *(Neen)*

Dan stemmen we nu bij zitten en opstaan over het voorstel tot spoedbehandeling.

De volksvertegenwoordigers die het voorstel tot spoedbehandeling wensen aan te nemen, drukken op 'Ik sta op'.

De volksvertegenwoordigers die het voorstel tot spoedbehandeling niet wensen aan te nemen, drukken op 'Ik blijf zitten'.

Het voorstel tot spoedbehandeling is aangenomen. Dan stel ik voor dat het voorstel van decreet van Peter Van Rompuy, Wilfried Vandaele en Willem-Frederik Schiltz tot wijziging van artikel 47/1 van het decreet van 21 november 2003 betreffende het preventieve gezondheidsbeleid in het kader van COVID-19 in de zomer van 2021 onmiddellijk wordt behandeld.

Is het parlement het daarmee eens? *(Instemming)*

Het incident is gesloten.

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van decreet van Peter Van Rompuy, Wilfried Vandaele en Willem-Frederik Schiltz tot wijziging van artikel 47/1 van het decreet van 21 november 2003 betreffende het preventieve gezondheidsbeleid in het kader van COVID-19 in de zomer van 2021.

De algemene bespreking is geopend.

Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Voorzitter, met dit voorstel van decreet wijzigen we opnieuw het Preventiedecreet. We hebben vorig jaar in twee fases een aantal bepalingen ingevoegd met betrekking tot het eisen van verplichte testing en quarantaine. Door de intussen lagere besmettingscijfers en de evolutie inzake de vaccinatie is het aangewezen dat er meer gedifferentieerd kan worden. Met dit voorstel van decreet voorzien we de mogelijkheid van differentiatie voor terugkerende reizigers inzake testing en quarantaine op basis van volledige vaccinatie en herstel van COVID-19 of een recente negatieve test.

Er wordt ook voorzien in de mogelijkheid tot differentiatie in testen en quarantaine op basis van leeftijd en ook voor hoogrisicocontacten in eigen land wordt een differentiatie inzake testen en quarantaine op basis van vaccinatie mogelijk gemaakt. Ik denk dat we daarmee tegemoetkomen aan de eisen met betrekking tot proportionaliteit, namelijk dat maatregelen die van mensen worden verwacht,

zoals testen en quarantaine, zijn aangepast aan de risico's die mensen in een concrete situatie lopen.

De modaliteiten zullen verder via een besluit van de Vlaamse Regering (BVR) worden geregeld. Het is de bedoeling om dat op korte termijn te doen, gezien de nakende vakantie. Vandaar de hoogdringendheid, maar dat is daarjuist al beargumenteerd, heb ik begrepen.

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Toch niet, de hoogdringendheid werd nog niet beargumenteerd, maar ik denk dat die voor iedereen heel duidelijk is. Voor iedereen die op reis gaat en/of terugkeert na 1 juli is het goed dat als men gevaccineerd is of de ziekte gehad heeft, niet meer in quarantaine moet. Dat wordt hiermee mogelijk gemaakt.

Uiteraard is het ook zo dat het testbeleid bij kinderen zoals dat in de praktijk al bestaat, nu ook wordt opgenomen in de regelgeving. Dat is een goede aanpassing van het Preventiedecreet. Het is proportioneel en spoort met de adviezen die daarover zijn gegeven.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het voorstel van decreet. *(Zie Parl.St. VI.Parl. 2020-21, nr. 861/1)*

– Er zijn geen opmerkingen bij de artikelen 1 tot en met 3.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemmingen over de artikelen en over het voorstel van decreet houden.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Staf Aerts, Piet De Bruyn, Orry Van de Wauwer, Stephanie D'Hose en Annick Lambrecht over de rechten van de lgbtqi+-gemeenschap in Hongarije – 865 (2020-2021) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, vanmiddag heeft de heer Björn Rzoska bij motie van orde een voorstel tot spoedbehandeling gedaan van het voorstel van resolutie van Staf Aerts, Piet De Bruyn, Orry Van de Wauwer, Stephanie D'Hose en Annick Lambrecht over de rechten van de lgbtqi+-gemeenschap in Hongarije.

De heer Aerts heeft het woord.

Staf Aerts (Groen): Collega's, de nieuwe wetgeving in Hongarije schaadt de fundamentele rechten van de lgbtqi+-gemeenschap en daarom dienen we dit voorstel van resolutie met spoed in zodat ook wij dat vanuit het Vlaams Parlement kunnen veroordelen.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

Dan stemmen we nu bij zitten en opstaan over het voorstel tot spoedbehandeling.

De volksvertegenwoordigers die het voorstel tot spoedbehandeling wensen aan te nemen, drukken op 'Ik sta op'.

De volksvertegenwoordigers die het voorstel tot spoedbehandeling niet wensen aan te nemen, drukken op 'Ik blijf zitten'.

Het voorstel tot spoedbehandeling is aangenomen. Dan stel ik voor dat het voorstel van resolutie van Staf Aerts, Piet De Bruyn, Orry Van de Wauwer, Stephanie D'Hose en Annick Lambrecht over de rechten van de lgbtqi+-gemeenschap in Hongarije onmiddellijk wordt behandeld.

Is het parlement het daarmee eens? (*Instemming*)

Het incident is gesloten.

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van resolutie van Staf Aerts, Piet De Bruyn, Orry Van de Wauwer, Stephanie D'Hose en Annick Lambrecht over de rechten van de lgbtqi+-gemeenschap in Hongarije.

De bespreking is geopend.

De heer Aerts heeft het woord.

Staf Aerts (Groen): Collega's, de anti-lgbtqi+-wetten van Hongarije worden breed veroordeeld. Hertha Berlijn, VfL Wolfsburg, FC Keulen, FC Schalke 04 zetten hun stadions vandaag in de regenboogkleuren. FC Bayern München mocht helaas niet. Dat is wereldvreemd van de Union Européenne de Football Association (UEFA), maar gelukkig zijn de burgemeester en de supporters ongetwijfeld veel moediger en zullen straks in en rond het voetbalstadion toch die regenboogkleuren overal aanwezig zijn.

In eigen land gaf KAA Gent al het goede voorbeeld en ondertussen hangt ook aan het oefencentrum van de Rode Duivels de regenboogvlag uit. Het is hier nu niet echt een voetbalstadion, maar ook aan de voordeur van dit Vlaams Parlement wappert de regenboogvlag en dat is terecht.

Zoals ik vorige week al aankaartte, veegt Hongarije zijn voeten aan de fundamentele rechten en vrijheden van de lgbtqi+-gemeenschap. Die gemeenschap wordt nu verplicht om ondergronds te gaan en met de recente wetwijzigingen gooit het ook nog eens homoseksualiteit en transseksualiteit op een hoop met seksuele misdrijven en pedofilie. Voor een Hongaars koppel van twee mannen of twee vrouwen is een knuffel, een kus of zelfs hand in hand lopen op straat verboden. Opkomen voor eigen rechten is al helemaal uit den boze. De verontwaardiging is dan ook groot. In Hongarije kwamen tienduizenden mensen op straat. In Europa verenigen ondertussen al zestien landen zich achter een krachtig protest, geïnitieerd door de Belgische regering waar we terecht fier op mogen zijn. Maar ook het Vlaams Parlement toonde zich eerder al een sterke voorvechter van de rechten van de lgbtqi+-gemeenschap in Vlaanderen, in Europa en in de wereld.

En ook hier zijn we er de afgelopen week in geslaagd om over de partijgrenzen heen tot een gemeenschappelijke veroordeling te komen. Dat is een goede zaak want het is cruciaal dat ook wij als Vlaams Parlement een duidelijke lijn trekken. De actievoerders in Hongarije moeten weten dat Vlaanderen, België en de EU aan hun kant staan en zullen vechten voor hun rechten als EU-burgers. Ik kijk er dan ook naar uit om straks vanuit het Vlaams Parlement de Hongaarse anti-lgbtqi+-wetgeving streng te veroordelen en de Vlaamse Regering aan te sporen tot verdere actie.

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

Piet De Bruyn (N-VA): Collega's, jullie kennen mij, denk ik en hoop ik, als een man die houdt van een debat met nuance. En dat is ook zo. Maar in dit debat laat ik heel bewust nuance achterwege. Ik wik mijn woorden, maar zeg weloverwogen dat ik walg van de politiek van Orbán, die met dit soort regelgeving stelselmatig de meest fundamentele rechten van de lgbtqi+-gemeenschap onderuithaalt. Ik walg van het perfide spel dat Orbán heel bewust speelt door homoseksualiteit en transseksualiteit op één lijn te plaatsen met pedofilie.

Deze wet is geen toevallige uitschuiver. Deze wet echoot wat Orbáns grote vriend Poetin al veel langer doet. Onder het mom van het beschermen van traditionele waarden en het traditionele gezin wordt de brede regenbooggemeenschap gemarginaliseerd en worden haar basisrechten stelselmatig geschonden.

In Hongarije gebeurde dit eerder al in 2020 door het erkennen van transgenders wettelijk onmogelijk te maken, en door het adoptierecht dat bestond voor koppels van gelijk geslacht weer af te voeren. We keurden al eerder in dit parlement een voorstel van resolutie goed waarin we in alle duidelijkheid elke uiting van openbare discriminatie en haat zaaïende uitlatingen ten opzichte van de lgbtqi+-gemeenschap veroordelen, ongeacht waar ze worden uitgesproken.

Toch, collega's, is het goed om vandaag voor deze specifieke situatie opnieuw uw aandacht te vragen. Laat daar meteen nog eens bij gezegd zijn dat we nog nooit hebben gevraagd om speciale rechten, laat staan voorrechten voor leden van de regenbooggemeenschap. Dat doen we ook nu niet. We vragen enkel om onverkort de mensenrechten van de regenbooggemeenschap te respecteren. En het recht op de ontwikkeling van de persoonlijkheid is een van die basisrechten. De regelgeving die Hongarije nu invoert staat daar haaks op. Ze staat eveneens haaks op het recht op de vrijheid om inlichtingen en denkbeelden, van welke aard dan ook, te vergaren, te ontvangen en door te geven, ongeacht grenzen en ongeacht de vorm.

Collega's, als dat gebeurt, mogen wij niet zwijgen. Maar ook Europa mag niet zwijgen. Collega Aerts verwees daar heel terecht naar. Dit voorstel van resolutie stelt dat ook in alle duidelijkheid. We weten allemaal dat de instrumenten die Europa heeft om lidstaten tot de orde te roepen op zijn minst voor verbetering vatbaar zijn. Maar dat ontslaat ons niet van het recht om Europa op te roepen om alles in het werk te stellen om Hongarije duidelijk te maken dat deze regelgeving een inbreuk is op onze Europese spelregels. Wat ons betreft, zal wie niet wil horen het voelen.

Collega's, ik walg ook van de lafheid van de Union of European Football Associations (UEFA), die zich hier beroept op neutraliteit om de stad München te verbieden de Allianz Arena in de regenboogkleuren te hullen. Dit is een gemiste kans om duidelijk te maken dat er op het vlak van mensenrechten geen compromissen kunnen worden gesloten.

Collega's, ook al ben ik kwaad en ongerust, tegelijkertijd ben ik toch ook optimistisch. Ik geloof niet dat de Hongaarse samenleving deze regels vraagt. De Hongaarse samenleving is niet zo vooringenomen als haar huidige politieke leiders. Dat blijkt duidelijk uit de vele duizenden steunbetuigingen die we in Hongarije hebben kunnen zien.

Ik wil afsluiten met een oproep van Viktória Radványi, activiste uit Boedapest. Wat zegt zij? "Het belangrijkste is om lgbtqi-jongeren en hun families te vertellen dat ze niet alleen zijn, dat mensen zullen opkomen voor hun rechten. Laten we op 24 juli samenkomen op de 26^e Boedapest-prideparade en laten we aan iedereen daar duidelijk maken dat we ons niet het zwijgen laten opleggen, dat we

ons niet laten verbannen, dat de werkelijkheid niet verboden kan worden.” Collega’s, op die oproep antwoord ik met een luid en duidelijk ‘ja’. Samen met duizenden Hongaren en een ruime internationale delegatie zal ik op 24 juli meestappen in de Boedapest-pride. Op die manier hoop ik onze verontwaardiging, ons protest dat we hier vandaag in een voorstel van resolutie uitspreken, ook in daden om te zetten. Ik nodig jullie allemaal uit om mee te gaan. Orbán zal er niet wakker van liggen. Daarover maak ik mij geen illusies. Maar het kan wel een steun zijn voor honderdduizenden Hongaren die elke dag opnieuw de moed moeten vinden om gewoon zichzelf te zijn. (*Applaus bij de N-VA, CD&V, Open Vld, Groen, Vooruit en de PVDA*)

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Collega’s, zelden is er zoveel aandacht geweest voor nieuwe wetgeving in een ander land. Die grote aandacht kwam er ook nog mede door die onbegrijpelijke beslissing van de UEFA om een actie tegen lgbt-discriminatie, de verlichting van de Allianz Arena in München in regenboogkleuren – geen actie tegen Hongarije, maar een actie tegen discriminatie – te verbieden.

Die nieuwe wet is de anti-lgbt-wet van de Hongaarse premier Orbán. Met deze wet verbiedt hij het promoten van seksuele en genderdiversiteit in het bijzijn van minderjarigen. Wat houdt dat in? Dat houdt in dat zelfs neutrale informatieverschaffing, bijvoorbeeld tijdens de lessen seksuele opvoeding op school, of neutrale berichtgeving in de media verboden worden. Als kinderen twee mannen of twee vrouwen zien die hand in hand lopen op straat, is dat dan promo? Wordt dat verboden?

Vanuit Hongarije klinkt dat dit negatieve berichtgeving is tegen een land en dat dit geen wetgeving is tegen lgbt’ers, maar dat het wetgeving is ter bescherming van kinderen. Dat is een argument waarvan ik vermoed dat we de echo vandaag nog zullen horen vanuit de Vlaams Belangfractie. Nu, collega’s, die wetgeving is wel degelijk pure discriminatie. Het is zelfs meer dan discriminatie: door een koppeling aan de wet rond de bestraffing van seksuele misdrijven wordt homo-seksualiteit gelijkgesteld aan pedofilie.

Hongarije beweert kinderen te willen beschermen, maar, collega’s, het zijn de kinderen die de eerste slachtoffers zullen zijn van deze nieuwe wetgeving. Elke avond zijn er kinderen die, wanneer ze in hun bed liggen, ervan overtuigd zijn dat zij beter dood zouden zijn, die ervan overtuigd zijn dat zij beter niet geboren zouden zijn in plaats van zichzelf te zijn, die in angst leven omdat ze moeten opgroeien in een samenleving met een overheid die hen niet accepteert of tolereert, maar constant angst en een homo- of transfoob klimaat creëert. Is dat het klimaat waarin wij willen dat die kinderen opgroeien? Want dat is het klimaat dat Orbán en deze wetgeving creëren.

Het is net voor die kinderen uitermate belangrijk dat seksuele diversiteit en genderdiversiteit uit die probleemsfeer worden getrokken, dat dit niet geproblematiseerd, maar genormaliseerd wordt, dat hierover op een normale manier gesproken wordt in de media, dat zij hun voetbalhelden en de voetbalbond een vuist zien maken tegen discriminatie.

Collega’s, ik hoop dat iedereen de reikwijdte en de impact van deze wetgeving inziet en ook inziet dat dit volledig indruist tegen de fundamentele waarden van de Europese Unie. Europese lidstaten en de Europese Unie zelf hebben allemaal duidelijk de plicht om hiertegen in te gaan. Hongaren zijn Europeanen. Hongaarse lgbt’ers en hun ‘allies’ rekenen op ons. Verschillende federale ministers hebben zich al duidelijk uitgesproken tegen deze nieuwe Hongaarse wetgeving, zowel publiek, in het parlement, als op Europese ministerraden.

Met dit voorstel van resolutie kan het Vlaams Parlement hetzelfde doen. We roepen de Europese Commissie op om verdere stappen te zetten, waaronder Hongarije in gebreke stellen. Want genoeg is echt genoeg. Zoals onze premier ook al gezegd heeft: Europa is geen cashmachine. Als de artikel 7-procedure, die kan leiden tot de schorsing van een lidstaat als die de principes van de rechtstaat blijft schenden, niet helpt, omdat gelijkaardige regimes die zelf ook de rechtstaat met de voeten treden, zoals Polen, de nodige unanimiteit doorbreken, dan moet er naar andere mogelijkheden gekeken worden, zoals ingrijpen via het Herstelfonds.

Met dit voorstel van resolutie roepen wij op tot dergelijke maatregelen en veroordelen wij op de sterkst mogelijke manier als parlement deze verschrikkelijke nieuwe Hongaarse wetgeving.

Collega's, vele Hongaarse Europeanen en in het bijzonder de Hongaarse kinderen die vanavond in hun bed liggen en zich afvragen of ze wel thuishoren op deze wereld, rekenen, al dan niet bewust, op ons. Ik hoop dan ook dat we dit unaniem kunnen goedkeuren. (*Applaus bij CD&V, de N-VA, Open Vld, Groen, Vooruit en de PVDA*)

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Collega's, niet zo heel lang geleden en eigenlijk ook niet zo heel ver van hier was er een kazerne en daar werden mensen naartoe gebracht, ze werden ontvoerd uit hun huizen en opgesloten en daarna op de trein gezet naar een kamp, waar ze mishandeld en gefolterd werden en daarna vermoord. De enige reden was dat die mensen zichzelf waren omdat ze iemand graag zagen, omdat ze verliefd waren en hun liefde niet voldeed aan de norm. Uiteraard is dat niet van de ene op de andere dag gebeurd. Al jaren aan een stuk werd er een klimaat gecreëerd waarin haat werd gezaaid tegen die mensen. Ze werden abnormaal genoemd, ze werden beschimpt, ze werden uitgespuwd.

Sindsdien hebben wij met zijn allen heel hard gevochten om dit nooit meer te laten gebeuren. Ik was er eigenlijk echt van overtuigd dat we daarin geslaagd waren. Ik dacht dat dit voorgoed geschiedenis was. Ik dacht, eerlijk gezegd, dat onze rechten eindelijk verworven waren. Het donkere stukje geschiedenis dat ik zonet beschreef, komt akelig en heel dicht in de buurt bij wat vandaag in Hongarije aan het gebeuren is. Als we niet opletten en niet heel goed luisteren naar wat er gebeurt in onze achtertuin, dan kan er opnieuw een dergelijk klimaat van haat gecreëerd worden.

Collega's, ik heb het hier al heel vaak gezegd: binnen deze problematiek zeg ik niet 'geen woorden maar daden', maar zeg ik 'zowel woorden als daden'. Want in dezen is symboliek enorm belangrijk. Laat de regenboogkleuren schitteren. Laat ze schitteren op vlaggen, laat ze schitteren op zebrapaden, laat ze schitteren op banken, bruggen, trammen of voetbalstadions. In mijn thuisstad Gent heeft de schitterende Ghelamco Arena alvast het goede voorbeeld gegeven. Ik heb daar net als voorzitter van de Senaat, samen met mijn goede collega van de Kamer, ook de regenboogvlag bij ons laten wapperen. Die symbolen zijn noodzakelijk, maar ze zijn helaas niet voldoende om geweld en agressie tegen de regenbooggemeenschap uit de wereld te helpen. Daarom hebben we nood aan daden.

Gisteren heeft ons land een heel krachtig initiatief genomen, samen met de andere landen van de Benelux. In totaal hebben veertien lidstaten onze verklaring ondertekend. Ik ben daar op zich heel blij mee. Vandaag, in dit parlement, voeren we een nieuwe daad uit. We hebben de symbolen, maar nu volgen de daden. Mijn fractie steunt uiteraard deze daad volop. Ik wil van harte mijn goede collega's opnieuw, net zoals vorige week, bedanken voor deze fijne

samenwerking en dit fijn initiatief. (*Applaus bij Open Vld, de N-VA, CD&V, Groen, Vooruit en de PVDA*)

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (Vooruit): Collega's, de wet die in Hongarije is goedgekeurd, is een regelrechte schande. Voor de partijen die hier vorige week nog zaten te roepen dat zij het opnemen voor de lgbtq+-gemeenschap maar vandaag de schande van Hongarije proberen te minimaliseren, citeer ik toch nog even wat juist is goedgekeurd: "Het is verboden om inhoud toegankelijk te maken voor kinderen onder 18 jaar die afwijkingen op de aangeboren seksuele identiteit, de gendertransities of homoseksualiteit promoot of afbeeldt."

Het is dus vanaf heden in Hongarije verboden om afbeeldingen te maken waarop bijvoorbeeld twee kussende mannen staan. Een kussende man en vrouw mogen wel, maar twee mensen van hetzelfde geslacht die elkaar even graag zien, niet. Het is vanaf heden in Hongarije verboden om afbeeldingen te tonen van een trotse transgender persoon, die na jaren van interne strijd eindelijk het geluk heeft gevonden om wie ze echt zijn. Geen voorlichting meer over veilige homoseksuele seks, geen informatie meer voor jongeren die worstelen met zichzelf, dat is vanaf heden allemaal verboden.

Collega's, Europa is een unie van waarden. We kennen ze, de waarden gelijkheid, rechtvaardigheid, vrijheid. Vandaag worden die waarden flagrant aangevallen door Orban en zijn bondgenoten, in Hongarije, maar ook daarbuiten. Dat mogen we niet aanvaarden. Dat gaan we ook niet aanvaarden. Hier trekken wij als Vlaams Parlement de grens. En dus ben ik zeer blij dat we over de grenzen van meerderheid en oppositie heen een sterk signaal geven. We veroordelen de homofobe Hongaarse wet. We spreken onze steun uit voor Hongaarse lgbtq+-activisten.

Maar we gaan nog een stap verder. De Europese Unie moet sancties durven te nemen tegen landen die zich niet aan onze waarden houden. Onze steun heeft men alvast. Te veel mensen hebben te hard gestreden voor gelijkheid en vrijheid om daar vandaag zomaar op toe te geven. Daarom zegt mijn fractie luid en duidelijk: homo- en transfobie hebben hier geen plaats, niet in Vlaanderen, niet in België en niet in Europa. Dank u. (*Applaus bij Vooruit, de N-VA, CD&V, Open Vld, Groen en de PVDA*)

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Collega's, we hebben het vorige week zeer duidelijk gemaakt en ik zal het vandaag nog eens herhalen: ook wij uiten onze bezorgdheid over elke vorm van haat en geweld jegens holebi's. Ook wij uiten nu onze bezorgdheid over de mogelijke reikwijdte van het Hongaarse wetsvoorstel en de toepassing ervan.

Het mag absoluut duidelijk zijn dat pedofilie en homoseksualiteit volledig los staan van elkaar en dat het weren uit de samenleving van uitingen van liefde tussen twee mensen die elkaar graag zien, haaks staat op de vrijheid, een vrijheid waar ook het Vlaams Belang met heel veel overtuiging voor staat.

Maar het moet me uiteraard ook weer van het hart dat ik de verontwaardiging toch alweer, zoals wel vaker in deze debatten, hypocriet vind. Want de kranten staan dezer dagen vol met artikels over Hongarije. In dit parlement wordt nu, nadat het vorige week werd uitgesteld, een voorstel van resolutie ingediend en straks gestemd. En ook het Europees kampioenschap voetbal staat vandaag in het teken van wat er zich in Hongarije afspeelt. Maar waar is de verontwaardiging over bijvoorbeeld de criminalisering van homo's in Qatar, waar volgend jaar het

WK voetbal plaatsvindt? In Qatar, collega's, gaat het niet enkel om het censureren van beelden op televisie of in schoolboeken. In Qatar staan er gevangenisstraffen op homoseksualiteit. Op grond van de shariawetgeving kunnen homoseksuelen daar zelfs bestraft worden met de dood door steniging. De dood door steniging, collega's.

En hier wordt nu dus gevraagd om het afnemen van stemrecht van Hongarije in de Europese Raad over de toepassing van het rechtsstaatmechanisme. Maar wanneer het om Qatar gaat, kijkt iedereen beschaamd de andere richting uit. Dan blijken de homorechten plots van geen tel meer. Dan kan en moet het WK voetbal van volgend jaar er zonder al te veel lastige en nochtans fundamentele vragen komen. En als mijn partij daar dan vragen over stelt in de parlementen, dan komen de regeringen niet verder dan een flauwe 'we zullen de zaak ter plaatse opvolgen'.

We weten natuurlijk allemaal hoe dat komt. Het politieke establishment doet graag aan activisme tegen een regering die weigert de EU-dictaten van open grenzen en massa-immigratie op te volgen. Maar datzelfde politieke establishment is heel wat minder scheutig om de criminalisering van homoseksualiteit aan te kaarten in de islamitische wereld, of zelfs maar de oorzaken van het antihomogeweld in de eigen Vlaamse samenleving te benoemen.

Kortom, wij zijn geen voorstanders van deze Hongaarse wetgeving. Iedereen heeft het recht lief te hebben wie hij of zij wil zonder zich daarvoor te moeten verstoppen en zonder dat hun relatie daardoor wordt aanzien als propaganda. Als er echter iets is wat haast niemand hier lijkt te willen bevatten, dan is het wel dat maatschappelijke verandering niet kan worden opgelegd door de overheid, noch door die in Boedapest, noch door die van ons in Brussel en al zeker niet in de ivoren torens van Brussel wanneer het over de Hongaarse samenleving gaat. Het is volgens ons dan ook een stap te ver om de Europese Commissie op te roepen een strafprocedure tegen Hongarije in te stellen wegens deze wetgeving. Het stemrecht van Hongarije in de Raad van de Europese Unie opschorten zal de Hongaren enkel meer van Europa vervreemden, en dat lijkt me een grote vergissing.

Gemengde gevoelens, dus, bij het voorstel van resolutie dat hier nu voorligt. Enerzijds vinden we immers inderdaad wel dat er terechte kritiek kan worden geformuleerd op het Hongaarse wetsvoorstel, maar anderzijds zijn we ook van mening dat het politieke establishment al te selectief is in het aankaarten en veroordelen van aantastingen van homorechten. Zoals gezegd, onze fractie kant zich tegen een contraproductieve strafprocedure tegen Hongarije. Deze sancties kwamen er niet toen in Spanje democratisch verkozen Catalaanse politici als criminelen in de cel werden gegooid, en deze sancties moeten er nu ook niet komen tegen Hongarije.

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Voorzitter, ik wens me aan te sluiten bij alle vorige sprekers, behalve de laatste, zeker als het gaat over de geschoktheid bij mij en bij mijn partij over de wet die is goedgekeurd in Hongarije, waar men holebi's en transgenders uit het straatbeeld, uit de media, uit het onderwijs wil bannen, eigenlijk uit de samenleving wil bannen. Veel verzet is er gelukkig ook tegen die wet, in Hongarije, buiten Hongarije, door holebi's en transgenders en ook door hetero's. Heel veel mensen komen in verzet. Ik denk dus ook niet dat die wet een lang leven beschoren zal zijn als je ziet hoeveel verzet daartegen komt in de hele samenleving.

Ik denk dat het belangrijk is om te zien hoe die wet tegen holebi's en transgenders een onderdeel is van een extreemrechts totaalpakket dat op dit moment

in Hongarije wordt uitgevoerd, een extreemrechts experiment waarbij rechten van holebi's en transgenders worden ingeperkt, maar ook een asociaal experiment, waarbij aan mensen door hun werkgevers vierhonderd uren kan worden opgelegd, die ze dan drie jaar later mogen uitbetalen, een extreemrechts experiment waarbij de persvrijheid aan banden wordt gelegd en dus de democratie aan banden wordt gelegd. Dat is wat er vandaag in Hongarije gebeurt.

Ik denk dus dat het goed is dat er een heel brede veroordeling is van wat daar gebeurt tegen holebi's en transgenders. Het is goed dat de Europese Unie dat op dit moment ook veroordeelt. Beste collega's, ik denk dat het misschien een kleine stap te ver is om dan ineens van de Europese Unie dé grote voorvechter van de mensenrechten te maken. Dan kan ze misschien eerst even kijken naar wat er gebeurt aan haar eigen grenzen.

Ik heb één opmerking bij het voorstel van resolutie, dat wij volmondig zullen steunen. Dat is: ja voor de woorden, ja voor de daden, maar let er wel op dat je Orbán en zijn kliek, Orbán en zijn regering, de politieke kaste van Hongarije raakt, maar niet uitgerekend die mensen die vandaag op straat komen tegen dat beleid. Je sancties mogen er niet toe leiden dat je de Hongaren die zich vandaag verzetten tegen wat hun regering uitvoert, gaat straffen. Beste collega's, op zich zijn we het daar echter over eens, denk ik. Wij zullen dus vol overtuiging voor dit voorstel van resolutie stemmen, en we hopen dat er zo snel mogelijk een einde kan komen aan die wet, aan dat beleid tegen holebi's en transgenders, maar ook tegen de rest van dat extreemrechtse beleid in Hongarije.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Nee)*

De bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie houden.

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van decreten naar aanleiding van de reorganisatie van het beleidsdomein Kanselarij en Bestuur en van de samenvoeging van het beleidsdomein Kanselarij en Bestuur met het beleidsdomein Internationaal Vlaanderen – 778 (2020-2021) – Nrs. 1 en 2

Artikelsgewijze stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de artikelen 1 tot en met 8.

Stemming nr. 3

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

113 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
113 leden hebben ja geantwoord.

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

108 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
108 leden hebben ja geantwoord.

De artikelen 1 tot en met 8 zijn aangenomen.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 4

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

115 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
115 leden hebben ja geantwoord.

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

110 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
110 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

ONTWERP VAN DECREET tot bekrachtiging van de besluiten van de Vlaamse Regering inzake de noodfondsen cultuur, jeugd, sport en media naar aanleiding van de COVID-19-pandemie – 779 (2020-2021) – Nrs. 1 tot en met 3

Artikelsgewijze stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de artikelen 1 tot en met 3.

Stemming nr. 5

Ziehier het resultaat:

115 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
115 leden hebben ja geantwoord.

De artikelen 1 tot en met 3 zijn aangenomen.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 6

Ziehier het resultaat:

116 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
116 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet van 20 december 2013 betreffende de Cultuurprijzen van de Vlaamse Gemeenschap – 824 (2020-2021) – Nrs. 1 en 2

Artikelsgewijze stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de artikelen 1 tot en met 3.

Stemming nr. 7

Ziehier het resultaat:

117 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
88 leden hebben ja geantwoord;
29 leden hebben zich onthouden.

De artikelen 1 tot en met 3 zijn aangenomen.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 8

Ziehier het resultaat:

117 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
88 leden hebben ja geantwoord;
29 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 31 mei 2021 tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Waalse Gewest en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie betreffende bijzondere verwerkingen van persoonsgegevens met het oog op het opsporen en onderzoeken van clusters en collectiviteiten, met het oog op de handhaving van de verplichte quarantaine en testing en met het oog op het toezicht op de naleving door de bevoegde sociaal inspecteurs van de maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 tegen te gaan op de arbeidsplaatsen
– 855 (2020-2021) – Nr. 1

Artikelsgewijze stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de artikelen 1 en 2.

Stemming nr. 9

Ziehier het resultaat:

116 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
112 leden hebben ja geantwoord;
4 leden hebben neen geantwoord.

De artikelen 1 en 2 zijn aangenomen.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 10

Ziehier het resultaat:

117 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
113 leden hebben ja geantwoord;
4 leden hebben neen geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

VOORSTEL VAN DECREET van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Freya Saeyns, Koen Daniëls, Maaïke De Rudder en Annabel Tavernier tot wijziging van het decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid en het decreet van 8 juni 2007 betreffende de studiefinanciering van de Vlaamse Gemeenschap, wat de studiefinanciering van pleegkinderen en pleeggasten betreft – 823 (2020-2021) – Nrs. 1 tot en met 3

Artikelsgewijze stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is hoofdelijke stemming over de artikelen 1 tot en met 4.

Stemming nr. 11

Ziehier het resultaat:

117 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
117 leden hebben ja geantwoord.

De artikelen 1 tot en met 4 zijn aangenomen.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet.

Stemming nr. 12

Ziehier het resultaat:

117 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
117 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

VOORSTEL VAN DECREET van Wilfried Vandaele, Peter Van Rompuy en Willem-Frederik Schiltz tot het nemen van dringende tijdelijke maatregelen in het onderwijs naar aanleiding van de coronacrisis (VIII) – 850 (2020-2021) – Nr. 1

Artikelsgewijze stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de artikelen 1 tot en met 35.

Stemming nr. 13

Ziehier het resultaat:

116 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
98 leden hebben ja geantwoord;
18 leden hebben zich onthouden.

De artikelen 1 tot en met 35 zijn aangenomen.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet.

Stemming nr. 14

Ziehier het resultaat:

117 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
99 leden hebben ja geantwoord;
18 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

VOORSTEL VAN DECREET van Peter Van Rompuy, Wilfried Vandaele en Willem-Frederik Schiltz tot wijziging van artikel 47/1 van het decreet van 21 november 2003 betreffende het preventieve gezondheidsbeleid in het kader van COVID-19 in de zomer van 2021 – 861 (2020-2021) – Nr. 1

Artikelsgewijze stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de artikelen 1 tot en met 3.

Stemming nr. 15

Ziehier het resultaat:

116 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
116 leden hebben ja geantwoord.

De artikelen 1 tot en met 3 zijn aangenomen.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet.

Stemming nr. 16

Ziehier het resultaat:

117 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
117 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Freya Saeys, Katja Verheyen, Maaïke De Rudder en Koen Daniëls over een totaalaanpak van kindermishandeling – 796 (2020-2021) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie.

Stemming nr. 17

Ziehier het resultaat:

117 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
88 leden hebben ja geantwoord;
29 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van resolutie aan. De resolutie zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Staf Aerts, Piet De Bruyn, Orry Van de Wauwer, Stephanie D'Hose en Annick Lambrecht over de rechten van de lgbtqi+-gemeenschap in Hongarije – 865 (2020-2021) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie.

Begin van de stemming.

De heer Dewinter heeft het woord.

Filip Dewinter (Vlaams Belang): Ik zou toch graag ook mijn reden voor onthouding nog even toelichten, zoals dat kan. Ik ga mijn fractieleider uiteraard bijtreden voor wat betreft de reden van onze onthouding. Maar ik wou van de gelegenheid toch kort gebruikmaken om de hypocrisie in de voetbalwereld, aan de vooravond van de wedstrijd Duitsland-Hongarije in de Allianz Arena in München toch even aan te klagen.

Ik ben een enthousiast voetballiefhebber, en dat zorgt ervoor dat ik ook interesse heb in de financiering van al die Europese topclubs en topvoetballers.

En vanavond speelt deze wedstrijd zich af in een stadion dat gekleurd moest worden in de regenboogkleuren. Maar wie speelt er normaal in dit stadion, de Allianz Arena? De voetbalclub FC Bayern München. En door wie wordt Bayern München gesponsord? Bayern München wordt gesponsord door Qatar Airways, met vele tientallen miljoenen euro's, net zoals de clubs Paris Saint-Germain, AS Roma en tot voor kort ook FC Barcelona.

En de kapitein van de Belgische ploeg zal in de toekomst spelen met de regenboogarmband, heb ik gelezen. Die kapitein is niemand minder dan Eden Hazard, een zeer getalenteerd voetballer. Maar voor wie speelt Eden Hazard? Hij speelt voor Real Madrid, en hij verdient daar ongeveer evenveel als wij hier allemaal samen op jaarbasis. En wie is de sponsor van Real Madrid? Emirates, de nationale carrier van – inderdaad – de Verenigde Arabische Emiraten.

En wie is de keeper van onze nationale ploeg? Thibaut Courtois, die ook al speelt bij Real Madrid, dat gesponsord wordt door Emirates, de carrier van de Verenigde Arabische Emiraten.

Wie is de topspeler van de Belgische ploeg, die zo graag op de knieën gaat voor Black Lives Matter en roept dat de lgbtq-rechten moeten worden gerespecteerd in Hongarije? Niemand minder dan Kevin De Bruyne, die speelt voor Manchester City, en die ook alweer evenveel verdient als wij allemaal samen op één jaar. En wie is de sponsor van Manchester City? Etihad, de carrier van Abu Dhabi.

En laat het nu toch toeval zijn dat Abu Dhabi, de Verenigde Arabische Emiraten, en zeker Qatar respectievelijk nummer 13, nummer 17 en nummer 2 staan in de lijst van de meest homofobe landen ter wereld, die jaarlijks uitgebracht wordt door het prestigieuze tijdschrift Forbes.com. Leest u het allemaal maar eens na.

Om de poen is het te doen, collega's. Vergeet de hypocrisie van zwaaien met regenboogvlaggen, van het in stadions kleuren met regenboogvlaggen, van armbanden in regenboogvlaggen. Als deze spelers echt consequent zijn, als u consequent bent, als de voetbalbond consequent is, als al deze ploegen die nu zeggen achter de regenboogvlag te staan en er graag mee zwaaien, consequent zijn, dan stoppen ze met de sponsoring te aanvaarden vanuit landen die de meest homofobe landen ter wereld zijn. Nogmaals: om de poen is het te doen. (*Applaus bij het Vlaams Belang. Opmerkingen van Jeremie Vaneekhout*)

De voorzitter: Collega Vaneekhout, u hebt voor gestemd. U kunt geen stemverklaring afleggen.

Einde van de stemming.

Stemming nr. 18

Ziehier het resultaat:

117 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
96 leden hebben ja geantwoord;
21 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van resolutie aan. De resolutie zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen opnieuw bijeen op woensdag 30 juni 2021 om 14 uur.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 20.06 uur.*

BIJLAGEN

Aanwezigheden

Aanwezig

Staf Aerts, Meyrem Almaci, Els Ampe, Hannes Anaf, Imade Annouri, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Lode Ceyssens, Alessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Johan Deckmyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Filip Dewinter, Kim De Witte, Bart Dochy, Martine Fournier, Caroline Gennez, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Rita Moors, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Leo Pieters, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Gwendolyn Rutten, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloomans, Sarah Smeyers, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Wilfried Vandaele, Lise Vandecasteele, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Ludwig Vandenhove, Steven Vandepuut, Maurits Vande Reyde, Anke Van dermeersch, Tine van der Vloet, Orry Van de Wauwer, Kris Van Dijck, Loes Vandromme, Jeremie Vaneckhout, Bart Van Hulle, Karl Vanlouwe, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Kurt Vanryckeghem, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Maxim Veys, Brecht Warnez, Suzy Wouters

Afwezig met kennisgeving

Hannelore Goeman, Freya Perdaens, Nadia Sminate: bevallingsverlof;

Roosmarijn Beckers, Sihame El Kaouakibi, Steve Vandenberghe, Frieda Verougstraete-Deschacht: gezondheidsredenen.

Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers

Stemming nr.1:

JA-stemmen:

Staf Aerts, Meyrem Almaci, Els Ampe, Hannes Anaf, Imade Annouri, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Lode Ceyssens, Alessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Kim De Witte, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Bart Dochy, Martine Fournier, Caroline Gennez, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Rita Moors, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Leo Pieters, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Gwendolyn Rutten,

Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloomans, Sarah Smeyers, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Lise Vandecasteele, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Jeremie Vaneekhout, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Maxim Veys, Brecht Warnez, Suzy Wouters

Stemming nr.2:

JA-stemmen:

Staf Aerts, Meyrem Almaci, Els Ampe, Hannes Anaf, Imade Annouri, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Lode Ceyskens, Alessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Kim De Witte, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Bart Dochy, Martine Fournier, Caroline Gennez, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Rita Moors, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Leo Pieters, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Gwendolyn Rutten, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloomans, Sarah Smeyers, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Lise Vandecasteele, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Jeremie Vaneekhout, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Maxim Veys, Brecht Warnez, Suzy Wouters

Stemming nr.3:

JA-stemmen:

Staf Aerts, Meyrem Almaci, Els Ampe, Hannes Anaf, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Lode Ceyskens, Alessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Kim De Witte, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Bart Dochy, Martine Fournier, Caroline Gennez, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Annick Lambrecht, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius

Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Rita Moors, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Leo Pieters, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Gwendolyn Rutten, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloomans, Sarah Smeyers, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Lise Vandecasteele, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Jeremie Vaneckhout, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Maxim Veys, Brecht Warnez, Suzy Wouters

Stemming nr.4:

JA-stemmen:

Staf Aerts, Meyrem Almaci, Els Ampe, Hannes Anaf, Imade Annouri, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Lode Ceyskens, Alessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Kim De Witte, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Bart Dochy, Martine Fournier, Caroline Gennez, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Rita Moors, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Leo Pieters, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Gwendolyn Rutten, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloomans, Sarah Smeyers, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Lise Vandecasteele, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Jeremie Vaneckhout, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Maxim Veys, Brecht Warnez, Suzy Wouters

Stemming nr.5:

JA-stemmen:

Staf Aerts, Meyrem Almaci, Els Ampe, Hannes Anaf, Imade Annouri, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Lode Ceyskens, Alessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Kim De Witte, Johan

Deckmyn, Filip Dewinter, Bart Dochy, Martine Fournier, Caroline Gennez, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Rita Moors, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Leo Pieters, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Gwendolyn Rutten, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloomans, Sarah Smeyers, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Jeremie Vaneekhout, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Maxim Veys, Brecht Warnez, Suzy Wouters

Stemming nr.6:

JA-stemmen:

Staf Aerts, Meyrem Almaci, Els Ampe, Hannes Anaf, Imade Annouri, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Lode Ceyskens, Alessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Kim De Witte, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Bart Dochy, Martine Fournier, Caroline Gennez, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Rita Moors, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Leo Pieters, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Gwendolyn Rutten, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloomans, Sarah Smeyers, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Lise Vandecasteele, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Jeremie Vaneekhout, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Maxim Veys, Brecht Warnez, Suzy Wouters

Stemming nr.7:

JA-stemmen:

Els Ampe, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Lode Ceyskens, Alessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Guy D'haeseleer, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maarten De

Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Bart Dochy, Martine Fournier, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Rita Moors, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Leo Pieters, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Carmen Ryheul, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloopmans, Sarah Smeyers, Els Sterckx, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Brecht Warnez, Suzy Wouters

ONTHOUDINGEN:

Staf Aerts, Meyrem Almaci, Hannes Anaf, Imade Annouri, Stijn Bex, Jos D'Haese, Johan Danen, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Kim De Witte, Caroline Gennez, Celia Groothedde, Annick Lambrecht, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Els Robeyns, Conner Rousseau, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Katia Segers, Chris Steenwegen, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Lise Vandecasteele, Ludwig Vandenhove, Jeremie Vaneeckhout, Maxim Veys

Stemming nr.8:

JA-stemmen:

Els Ampe, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Lode Ceysens, Alessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Guy D'haeseleer, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Bart Dochy, Martine Fournier, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Rita Moors, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Leo Pieters, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Carmen Ryheul, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloopmans, Sarah Smeyers, Els Sterckx, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Brecht Warnez, Suzy Wouters

ONTHOUDINGEN:

Staf Aerts, Meyrem Almaci, Hannes Anaf, Imade Annouri, Stijn Bex, Jos D'Haese, Johan Danen, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Kim De Witte, Caroline Gennez, Celia Groothedde, Annick Lambrecht, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Els Robeyns, Conner Rousseau, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Katia Segers, Chris Steenwegen, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Tine

Van den Brande, Lise Vandecasteele, Ludwig Vandenhove, Jeremie Vaneekhout, Maxim Veys

Stemming nr.9:

JA-stemmen:

Staf Aerts, Meyrem Almaci, Els Ampe, Hannes Anaf, Imade Annouri, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Lode Ceyssens, Alessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Guy D'haeseleer, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Bart Dochy, Martine Fournier, Caroline Gennez, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Rita Moors, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Leo Pieters, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Gwendolyn Rutten, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloomans, Sarah Smeyers, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Jeremie Vaneekhout, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Maxim Veys, Brecht Warnez, Suzy Wouters

NEEN-stemmen:

Jos D'Haese, Tom De Meester, Kim De Witte, Lise Vandecasteele

Stemming nr.10:

JA-stemmen:

Staf Aerts, Meyrem Almaci, Els Ampe, Hannes Anaf, Imade Annouri, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Lode Ceyssens, Alessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Guy D'haeseleer, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Bart Dochy, Martine Fournier, Caroline Gennez, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Rita Moors, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Leo Pieters, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Gwendolyn Rutten, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloomans, Sarah Smeyers, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Emmily Talpe, Annabel

Tavernier, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Jeremie Vaneekhout, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Maxim Veys, Brecht Warnez, Suzy Wouters

NEEN-stemmen:

Jos D'Haese, Tom De Meester, Kim De Witte, Lise Vandecasteele

Stemming nr.11:

JA-stemmen:

Staf Aerts, Meyrem Almaci, Els Ampe, Hannes Anaf, Imade Annouri, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Lode Ceyskens, Alessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Kim De Witte, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Bart Dochy, Martine Fournier, Caroline Gennez, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Rita Moors, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Leo Pieters, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Gwendolyn Rutten, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloomans, Sarah Smeyers, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Lise Vandecasteele, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Jeremie Vaneekhout, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Maxim Veys, Brecht Warnez, Suzy Wouters

Stemming nr.12:

JA-stemmen:

Staf Aerts, Meyrem Almaci, Els Ampe, Hannes Anaf, Imade Annouri, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Lode Ceyskens, Alessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Kim De Witte, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Bart Dochy, Martine Fournier, Caroline Gennez, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans,

Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Rita Moors, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Leo Pieters, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Gwendolyn Rutten, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloomans, Sarah Smeyers, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Lise Vandecasteele, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Jeremie Vaneekhout, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Maxim Veys, Brecht Warnez, Suzy Wouters

Stemming nr.13:

JA-stemmen:

Els Ampe, Hannes Anaf, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Lode Ceysens, Allessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Guy D'haeseleer, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Bart Dochy, Martine Fournier, Caroline Gennez, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Rita Moors, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Leo Pieters, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Carmen Ryheul, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloomans, Sarah Smeyers, Els Sterckx, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Maxim Veys, Brecht Warnez, Suzy Wouters

ONTHOUDINGEN:

Staf Aerts, Meyrem Almaci, Imade Annouri, Stijn Bex, Jos D'Haese, Johan Danen, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Kim De Witte, Celia Groothedde, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Chris Steenwegen, Tine Van den Brande, Lise Vandecasteele, Jeremie Vaneekhout

Stemming nr.14:

JA-stemmen:

Els Ampe, Hannes Anaf, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Lode Ceysens, Allessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Guy D'haeseleer, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe,

Bart De Wever, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Bart Dochy, Martine Fournier, Caroline Gennez, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Rita Moors, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Leo Pieters, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Gwendolyn Rutten, Carmen Ryheul, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloomans, Sarah Smeyers, Els Sterckx, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Maxim Veys, Brecht Warnez, Suzy Wouters

ONTHOUDINGEN:

Staf Aerts, Meyrem Almaci, Imade Annouri, Stijn Bex, Jos D'Haese, Johan Danen, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Kim De Witte, Celia Groothedde, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Chris Steenwegen, Tine Van den Brande, Lise Vandecasteele, Jeremie Vaneekhout

Stemming nr.15:

JA-stemmen:

Staf Aerts, Meyrem Almaci, Els Ampe, Hannes Anaf, Imade Annouri, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Lode Ceyskens, Alessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Kim De Witte, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Bart Dochy, Martine Fournier, Caroline Gennez, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Rita Moors, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Leo Pieters, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloomans, Sarah Smeyers, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Lise Vandecasteele, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Jeremie Vaneekhout, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Maxim Veys, Brecht Warnez, Suzy Wouters

Stemming nr.16:

JA-stemmen:

Staf Aerts, Meyrem Almaci, Els Ampe, Hannes Anaf, Imade Annouri, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Lode Ceyssens, Allessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Kim De Witte, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Bart Dochy, Martine Fournier, Caroline Gennez, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Rita Moors, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Leo Pieters, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Gwendolyn Rutten, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloomans, Sarah Smeyers, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Lise Vandecasteele, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Jeremie Vaneekhout, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Maxim Veys, Brecht Warnez, Suzy Wouters

Stemming nr.17:

JA-stemmen:

Els Ampe, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Lode Ceyssens, Allessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Guy D'haeseleer, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Bart Dochy, Martine Fournier, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Rita Moors, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Leo Pieters, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Carmen Ryheul, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloomans, Sarah Smeyers, Els Sterckx, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Brecht Warnez, Suzy Wouters

ONTHOUDINGEN:

Staf Aerts, Meyrem Almaci, Hannes Anaf, Imade Annouri, Stijn Bex, Jos D'Haese, Johan Danen, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Kim De Witte, Caroline Gennez, Celia Groothedde, Annick Lambrecht, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Els Robeyns, Conner Rousseau, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Katia Segers, Chris Steenwegen, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Lise Vandecasteele, Ludwig Vandenhove, Jeremie Vaneeckhout, Maxim Veys

Stemming nr.18:**JA-stemmen:**

Staf Aerts, Meyrem Almaci, Els Ampe, Hannes Anaf, Imade Annouri, Stijn Bex, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Lode Ceyskens, Alessia Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Kim De Witte, Bart Dochy, Martine Fournier, Caroline Gennez, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Annick Lambrecht, Bert Maertens, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Rita Moors, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Gwendolyn Rutten, Björn Rzoska, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Chris Steenwegen, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Lise Vandecasteele, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Jeremie Vaneeckhout, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Maxim Veys, Brecht Warnez

ONTHOUDINGEN:

Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Guy D'haeseleer, Immanuel De Reuse, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Chris Janssens, Jan Laeremans, Ilse Malfroot, Leo Pieters, Carmen Ryheul, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Klaas Sloopmans, Els Sterckx, Anke Van dermeersch, Sam Van Rooy, Wim Verheyden, Suzy Wouters